

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΔΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 1
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 65-84

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 200.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 100.—

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ. Α. 1.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10.—

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 5

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΑΘΗΝΑΙ-ΕΤΟΣ Α'-ΤΕΥΧΟΣ 6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Ὁ ἀντιβενιζελισμὸς κατώτερος τῆς ἀποστολῆς του
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ:

Ὁ ὄργανισμὸς τῆς βιομηχανικῆς πίστεως

N. K. A.:

Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ:

Διπλωματικαὶ μικροδυσχέρειαι

* * :

Μεσογειακὰ προβλήματα

ΓΡ. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ἀστυφιλία καὶ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα .

Γ. Ν. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ:

Ἡ μόρφωσις τῶν θηλέων καὶ ἡ συνεκπαίδευσις

ΡΙΧ. ΛΙΒΑΘΙΝΟΠΟΥΛΟΥ:

Ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς πενίας

ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ:

Πρὸς τὴν β'. βαθμίδα τῆς αὐτοδιοικήσεως

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗ:

Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα

Κ. ΚΛΕΙΝΙΑ:

Ὁ λιμὴν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς

ΠΑΝΤ. ΜΑΤΣΑ:

Ἡ βιομηχανικὴ κρίσις καὶ ἡ λιγνιτοπαραγωγή

Α. ΧΡΗΣΤΑΚΗ:

Τὸ ἀεροπλάνον ὡς πολεμικὸν ὄπλον

ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ:

Ἡ Ἑλληνίδα μητέρα

ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΗ:

Ἡ Ἀκαδημία καὶ ὁ προσορισμὸς τῆς

Α. ΚΟΥΚΟΥΛΑ:

Γύρω ἀπὸ τὸ Θέατρον

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ:

Ἡ μουσικὴ ζωὴ

ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ:

Ἡ ξένη φιλολογικὴ κίνησις

Χ. ΤΣΩΧΟΥ:

Ὁ τουρισμὸς εἰς τὴν Μακεδονίαν

ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ:

Ἡ φυσικὴ ἀγωγή

ΛΑΚΩΝΙΚΑ-ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΟΙΚΟ-
ΝΟΜΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ-ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΓΕΩΡΓ. ΣΤΑΙΟΥ
ΙΔΡΥΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

Κεφάλαιον μετοχικόν και άσωδεμαλικόν Δρχ. 1.205.000.000
Καταθέσεις (Κατάστασις της 30ης 'Ιουνίου 1929) » 6.250.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ι. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Προεξόφλησις συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγήν, τοκομεριδίων, και άλλων οίονδήποτε έμπορικων βιομηχανικών τίτλων. — Άγορά και πώλησις έξωτερικου συναλλάγματος. — Δάνεια και πιστώσεις δι' άνοικτου λ)σμού επί ενεχύρω δημοσίων χρεωγράφων, μετοχών και όμολογιών 'Εταιρειών, έμπορευμάτων και ένεχυρογράφων. — Προκαταβολαί επί φορτωτικών και πιστώσεις προς παραλαβήν φορτωτικών εν τη ήμεδαπή και τη άλλοι. — Δάνεια πάσης φύσεως προς συνεταιρισμούς, κτηματίας και παραγωγούς. — Καταθέσεις όψεως, προθεσμίας Τηλεγραφικαί και ταχυδρομικαί έντολαί πληρωμής επί του έσωτερικού και του έξωτερικού. — "Εκδοσις πιστωτικών γραμματίων εις διαταγήν, έπιταγών, φορτωτικών και άλλων αξιών. — Άγορά και πώλησις μετοχών και χρεωγράφων και κινωτών αδήλου περιεχομένου. — Ένοικίασις χρηματοκιβωτίων προς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφών αντικειμένων. — Παροχή έγγυήσεων υπέρ τρίτων. — Γενικώς έκτελεσις τραπεζικών έργασιών πάσης φύσεως.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 9α ΤΗΛΕΦ: 7-10 ΠΑΛΑΙΟΝ ΤΗΛΕΓΡ: ΣΤΑΦΟΡ- ΓΑΝΩΣΙΝ ΑΘΗΝΑΣ	CENTRAL CURRANT OFFICE 46, Fish Street Hill — LONDON	GRIECHISCHES KORINTHEN Syndicat-Dovenhof — HAMBURG
	COMPTOIR CENTRAL DU RAISIN DE CORINTHE 56, Rue Beaubourg — PARIS	

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΙΣ ΑΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η Αιτόνομος αλλη συνεταιριστική Όργάνωσις των Σταφιδοπαραγωγών, εις αντικατάστασιν της Προνομίου Έταιρείας «ΕΝΙΑΙΑ» αποτελεί την Κεντρικήν Όργάνωσιν 22 Ένώσεων Συνεταιρισμών, εις τας οποίας περιλαμβάνονται περίπου 800 Γεωργικοί Συνεταιρισμοί. Οι Συνεταιρισμοί ούτοι των Παραγωγών Κορινθιακής Σταφίδος αριθμούν 27.000 περίπου οικογενείας παραγωγών καλλιεργούντων 350.000 στρέμματα και παραγόντων 200.000.000 περίπου ένενικας λίτρας Σταφίδας.

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ Α. Σ. Ο. ΕΙΝΑΙ:

- Η προστασία της παραγωγής και βελτίωσις της ποιότητός της.
- Η από κοινού αποθήκευσις και πώλησις Σταφίδας.
- Η όργάνωσις, συστηματική διαφήμισις, προμήθεια καλλιεργητικών και άποξηραντικών ειδών διά τους παραγωγούς κτλ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΒΑΣ. ΣΙΜΟΝΙΑΔΗΣ
Γεωπόνος, Διδάτωρ του Δικαίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
Π. ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΟΠΟΥΛΟΣ
Διευθ. Έπιχειρήσεων Γεωργίας

ΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ο ΑΝΤΙΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΣ ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ

ΛΟΙΠΟΝ ό αντιβενιζελικός κόσμος «άναδιοργανώνεται». Υπακούων εις τήν επίδοξιν, άνατείνονται πάντοτε προς τούς ούρανοί, έν χειρονομία έκείνους άπογνώσεως... Καί έτσι έμεινε φεύ! άνεκέλεστον και άτελει, και τό ίδιον μας προς τούς αντιβενιζελικούς χειροκρότημα. Διότι ή διάψευσις της έλπίδος μας ήλθεν άμεσος και κατηγορηματική. Οι εις συσκέψεις και διαβούλια έπανειλημένως κατ' αὐτάς συνελθόντες αντιβενιζελικοί, — μās τό βελώνουν ρητός οι ίδιοι — δέν προσέβλεψαν καθόλου εις τό μέλλον, κατὰ τās συναντήσεις των, άλλα μόνον εις τό παρόν. Δέν συνεζήτησαν ποσώς περί προγράμματος δημιουργικής ενεργείας, άλλα έθεσαν τās βάσεις ιστορικής και μόνον άπολογίας. Δέν έπεδίωξαν να κτίσουν τίποτε επάνω εις νέα θεμέλια, άλλα άπεφάσισαν να άνασκάψουν παλαιά και μόνον έρείπια. Δέν έφιλοδόησαν ούδ' επί στιγμήν να γίνουν επί τέλους πολιτικοί, άλλα συνήλθαν και συνεσκέφθησαν και συνεχνωτίστησαν, με ός μόνον συμπέρασμα να παραμείνουν ακόμη και πάντοτε και αιώνίως παλαιοντολόγοι...

Άλλ' ως παλαιοντολόγοι ποδ θέλουν να είνε, μίαν παλαιάν της Παλαιάς Διαθήκης ιστορίαν μās ένθυμίζουν... Κάποτε, εις άλλην πολιτείαν, μερικοί άσσοι πολιταί είχαν περιφρονήσει και πίστιν και λαόν και καθήκοντα και εργασία. Καί ό Θεός, έκδικούμενος, είχε παραδώσει την πολιτείαν των εις τό πυρ και εις τόν όλεθρον. Καί είχε προστάξει εις τούς διαφεύγοντας την καταστροφήν, να μη στρέψουν προς τό όπίσω την κεφαλήν των, διότι, άλλως, εις στήλην άλλας θα τούς μετεμόρφωνεν. Άλλα τότε εύρέθη μία άφρων γυναίκα ποδ παρήκουσε. "Ητο τοῦ Λαῦ ή σύζυγος, ή φεύγουσα τās φλόγας τών όπείων τό Σόδομα και τό Γόμορρα είνοντο παρανάλωμα. Καί ή άνόητος άπελιώθη...

Αν θέλη και καλὰ την ιστορίαν να άνασκάψη, διατ' αὐτόν τόν συμβολικόν θυρόν δέν έσπευδε, άντι πάσης άλλης άναδηφίσεως, ή τωρινή αντιβενιζελική σύζυγος τοῦ Λαῦ να αναλογισθῇ, διά να παραδειγματισθῇ. Καί αὐτή ή αντιβενιζελική πολιτική, στρέφει, δρομαία, τὰ νότα προς κάποιαν άπεραντον μικρασιατικήν φλόγα ποδ κάποιον συντετριμμένον Έλληνισμόφ φωτίζει άκόρη τὰ έρείπια... Καί αὐτήν, ό θεός της εργασίας και

της προόδου, έχει προειδοποιήσει να μη κυττάξη πλέον προς τὰ όπίσω, άλλα πάντοτε προς τὰ έμπρός προσεληωμένη, εις τούς όρίζοντας τοῦ μέλλοντος και μόνον να άναζητήσῃ την σωτηρίαν της. Καί αὐτή όμως παρακούει. Καί αὐτή έπιμόνως τὰ έρείπια θέλει με τό βλέμμα να άναμοχλεύη. Καί αὐτή λοιπόν, όπως και ή άλλη, απολιθώνεται...

Άλλ' έτσι, τών αντιβενιζελικών ή σύγχρονος ιστορία καταντᾷ πλέον μία συνεχής κηδεία κ' ένα άδιάκοπον μνημόσυνον. Τό 1920, δόκιλον τό πρόγραμμά των ήτον ήδη μόνον, ένός παλαιού βασιλέως ή επαναφορά. Άπό τοῦ 1923 και έπειτα, παρέμειναν με ως άποκλειστικήν των λειτουργίαν, την των μυροφόρων προσκυνητῶν έξ τάφων. Συμμετέσχον έκτοτε και εις τοῦ 1926 και εις τοῦ 1928 τās εκλογάς, και πάλιν όμως ποτε δέν άπεφάσισαν από τό παρελθόν, έστω και προς στιγμήν, να άποστρέψουν τό κλαυθμυρίζον προσωπόν των. Καί έλλείψει δημιουργικότητος τοῦ κόμματος του, ό κ. Τσαλδάρης εμφανίζεται πάντοτε, εις μέν την Βουλήν, όπου ή μετριοπάθειά του επικρατεί, ως ό πλέον άχρως παρακολουθητής μās έντελώς ξένης προς αὐτόν και τό κόμμα του πολιτικής εξέλιξεως και έθνικής προόδου, — έξω δε της Βουλής, όπου οι φανατικοί του όπαδοί τόν υπερφαλαγγίζουν, ως ό σιωπηρός πρωθυερεὺς μιάς σκισμαχούσης και τυμβωρυχούσης θεοσκείας, ποδ έπιμένει να έκλαμβάνη ως πνοάς ζωής, τās άναθυμιάσεις της μούχλας και της σήψεως.

Κόμμα άγονον, τό Λαϊκόν κόμμα πρέπει όμως επί τέλους να έννοήσῃ, ότι, έτσι πολιτευόμενον, δέν θα ήμπορέσῃ ποτε πλέον να άνακτήσῃ τοῦ λαοῦ την έμπιστοσύνην και να άναλάβῃ της χώρας την διακυβέρνησιν. Τὰ πάντα ρέουν. Η ζωὴ τρέχει. Αί γενεαί άνανεοῦνται. Οι λαοὶ κυττάζουν προς τὰ έμπρός. Καί μόνον όσοι τόν άκατάσχετον αὐτόν προς τὰ πρόσω ρυθμόν παρακολουθοῦν, αὐτοὶ μόνον εύρίσκονται μέσα εις τό πλαίσιον της πραγματικότητος, και ήμπορουν επί της εξέλιξεως ποδ προκύπτει από την κίνησιν να άποκτήσουν λαβήν και να διεκδικήσουν δικαιώματα. Πως όμως, άρρυθμον και άσυγχρόνιστον, έξω πάσης συμμετοχής εις τό παρόν και πάσης φροντίδος διά τό μέλλον, την λαβήν και τὰ δικαιώματα αὐτά, τό Λαϊκόν

κόμμα πότε θα τὰ προετοιμάσει και θα τὰ προσοικειωθῇ;

Τὸ Λαϊκὸν κόμμα, χαρακτηρίζον ὡς ἐπαναστατικὸν ὁλόκληρον τὸν ἀπὸ τοῦ 1909 ἐπικρατήσαντα πολιτικὸν κόσμον, αὐτοαποκαλεῖται ἀντεπαναστασις. Ἀλλ' ὅπως ἐξηγήσῃ, μὲ θαυμαστὴν οὐσιμότητα παρατηρήσεως, ἕνας ἀπὸ τοὺς διανυστέονους συγχρόνους φιλοσόφους τῆς ἱστορίας, ὁ Νικ. Μπερδιάεφ, «ἡ πραγματικὴ ἀντεπαναστασις δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συντελεσθῇ παρὰ ἀπὸ μετεπαναστατικὰς δυνάμεις, ἀπὸ δυνάμεις ἀναπτυνθείσας εἰς αὐτοὺς τοὺς τοὺς κόλπους τῆς ἐπαναστάσεως». Καὶ συνεχίζει ὁ ἱστορικός: «Ἡ ἀντεπαναστασις, ἡ ἀνοίγουσα μίαν νέαν μετεπαναστατικὴν ἐποχὴν, δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶνε ἔργον τάξεων καὶ κομμάτων ποὺ ἡ ἐπαναστασις σοβαρῶς ἐξήμιωσε καὶ ποὺ ἐβύθισεν εἰς τὸ σκότος... Δυνάμει μίας παθολογικῆς λειτουργίας ποὺ συντελεῖται εἰς τὸν ὀργανισμόν, ἡ ἐπαναστασις κυφορεῖ ἡ ἴδια τὰς δυνάμεις ποὺ θὰ τὴν ἀπελευθερώσουν ἐπὶ τέλους».

Ἐπειδὴ δὲν ἐνόησε αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν κατώρθωσε καὶ οὕτε θὰ κατορθώσῃ πλέον ποτὲ νὰ γίνῃ αὐτὸ ἀληθινὴ ἀντεπαναστασις. Συνέβη μάλιστα καὶ κατὰ ἀκόμην παραδοξότερον. Εἰς ἀντεπαναστασίαν, ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἀπόψεως, ἐξεκλήθη αὐτὸς αὐτός ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστατικῆς λεγομένης περιόδου, ὁ κ. Βενιζέλος, ὡς εἶδος γεννήματος καὶ θερέματος αὐτοῦ τοῦτοῦ τοῦ ἐαυτοῦ του. Τοιαύτη ὑπὲρ καὶ αὐτοῦ ἡ εὐστροφία καὶ προσαρμοστικὴ εἰς τὰ πράγματα ἱκανότης, — καὶ τὸν ἀντιπάλον του ἡ ἀνικανότης εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἀφομοίωσιν τῆς πραγματικότητος. Εἰς δὲ τὸ μέλλον, τὸ ἄξιωμα τοῦ Μπερδιάεφ θὰ ἐφαρμοσθῇ παρ' ἡμῶν ἀνομνη πληρέστερα: Ἡ ἀντεπαναστασίαν θὰ συνεχίσουν αἱ μετεπαναστατικαὶ δυνάμεις ποὺ ἀνεπτυχθήσαν εἰς αὐτοὺς τοὺς τοὺς πάντοτε τοὺς κόλπους τοῦ «ἐπαναστατικοῦ» βενιζελισμοῦ.

Τὸ δὲ συμπέρασμα ποὺ προκύπτει ἀναμφισβήτητον ἀπὸ ὅλας αὐτὰς τὰς σκέψεις, ὑπὸ τὰ συνδυασμένα φῶτα τῆς ἱστορικῆς παρατηρήσεως καὶ τῶν ἑλληνικῶν γεγονότων, εἶνε ὅτι ὁ ἀντιβενιζελισμὸς ἐλέγχεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατώτερος τοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον θὰ ἡμπορούσε νὰ διεκδικήσῃ ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς συγχρόνου μας ἱστορίας. Ὡς δυνατότης ἀντεπαναστάσεως ἀπεδείχθη ἀνίσχυρος, ἀνίκανος, θνηταγενής. Ὅπως εἰς τὸν πόλεμον, τὸ 1920-1922, ἐφάνη δυσανάλως ἀσθενὴς ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὄγκον τῶν εὐθυνῶν του καὶ τῆς ἀποστολῆς του, ἔτσι καὶ εἰς τὴν περίοδον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς περισυλλογῆς, ἐκάμφθη καὶ πάλιν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν νέων του ὑποχρεώσεων. Ὅπισθενεργὸς καὶ μόνον, ὅπως ἡ σύζυγος τοῦ Ἀῶτ, θὰ συνέρχεται τὸ πολὺ-πολύ, ἀπὸ καίρου εἰς καιρὸν, εἰς συμβούλια καὶ διαβουλίαι, ἵνα ἀδιαλείπτως καὶ ἀνεξέρως παλαιοντολογῇ, καὶ ἀδιαιδέως καὶ ἀνεπανορθώτως ἀπολυθῶνται.

Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Αἱ ἐπανελημμένοι συσκέψεις τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῶν τραπεζιτῶν καὶ τὸ σχετικὸν ὑπόμνημα τῶν τελευταίων, περὶ τῶν νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν μέτρων ποὺ χρειάζονται διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πίστεως, ἔθεσαν καὶ πάλιν ἐπὶ τάπητος τὸ ὅλον ζήτημα τῆς σημερινῆς κρίσεως. Ἀνεξαρτήτως δὲ τῶν αἰτιῶν καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς, εἶνε προφανὴς ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους ὅπως ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα κατὰ τρόπον ἀποφασιστικόν.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ Κράτος παρ' ἡμῶν, ἀφ' ὅτου ἐγκατέλειπε τὴν παλαιὴν θεωρίαν τῆς ὁρθοδόξου σχολῆς, μᾶς ἐσυνήθισεν εἰς ἐνεργείας καὶ παρεμβάσεις αἱ ὁποῖαι πάντοτε σχεδὸν ἐπέφεραν ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκόμενου ἀποτελέσματος. Ἐἴτε δι' ἑλλειψιν ἀκριβοῦς γνώσεως τῶν πραγμάτων, εἴτε λόγῳ ἀπειρίας, εἴτε λόγῳ ἐλλείψεως ἐνὸς σαφοῦς προγράμματος καὶ τῶν ἀπαραίτητων πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ μέσων, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ Κράτος, καὶ ὅταν ἀκόμῃ ἀπέβλεπε εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας, πολλὰ δὲ περισσότερον διὰν ἀνεξαρτήτως αὐτῆς ἐφρόντιζε μόνον διὰ τὰ δημόσια οἰκονομικά, ἐσκόρπισε τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν σύγχυσιν εἰς τὸν ἐν γένει οὐθιμὸν τῆς οἰκονομικῆς μας ζωῆς. Προφανῆς λοιπὸν εἶνε ἡ ἡθικὴ ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἡ οὐσιαστικὴ εὐθύνη τοῦ Κράτους. Ἄλλως τε ἂν ὑπάρχον πολλὰ παραδείγματα, μακρὰς ὁποσδήποτε διαρκείας, Κράτους μὲ ἀσθενὴ δημόσια οἰκονομικὰ ἐν ἀντιθέσει πρὸς μίαν ἀνδοῦσαν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν, εἶνε δύσκολον, ἂν ὅχι ἀδύνατον, νὰ νοηθῇ ὅτι τὸ ἀντιθέτον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρόν, ἰδιαίτερος μάλιστα εἰς ἐποχὴν κρίσεως ὅπως ἡ σημερινή.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς σαφοῦς καὶ μελετημένου προγράμματος ἀνεγνωρίσθη προκείμενον περὶ τῆς γεωργίας. Δὲν εἶνε δὲ δύσκολον νὰ προῖδῃ κανεὶς τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπεμβάσεως καὶ τῶν θυσιῶν τοῦ Κράτους ὑπὲρ τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ κλάδου τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς. Ἀλλ' ἡ ἰσορροπία ἀκριβοῦς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἐπιβάλλει τὴν λήψιν ἀναλόγων μέτρων καὶ περὶ τῆς βιομηχανίας. Διότι εἶνε προφανὲς ὅτι οὕτε ἡ γεωργία δύναται ἀπολύτως νὰ εὐδομήσῃ ἂν παραλλήλως δὲν ὑπάρχῃ καὶ βιομηχανία εὐδοκίμουσα, οὕτε ἡ εὐημερία τῆς βιομηχανίας δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ ἂν συγχρόνως δὲν ληφθῶν μέτρα διὰ τὴν τόνωσιν καὶ εὐημερίαν τῶν ἀστικῶν πληθυσμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὸν φυσικὸν καταναλωτὴν τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν γενικῶν αὐτῶν λόγων προκείμενον περὶ τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ρόλου τῆς εἰς τὴν ὅλην μας οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πρόοδον, συντρέχουν καὶ ἄλλα εἰδικότερα αἰτία. Εἶνε γνωστὸν δηλαδὴ ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῆς βιομηχανίας, ποὺ ἐσημειώθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, δὲν συνέπεσε μόνον μετὰ τὴν γνωστὴν πολιτικὴν τῆς δασμο-

λογικῆς προστασίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν περίοδον τῆς εισόδου εἰς τὴν χώραν τῶν προσφυγικῶν πληθυσμῶν. Καὶ ἀκριβῶς σήμερον, ὅποτε, παρ' ὅλην τὴν μεσολάβησαν ἀποκατάστασιν καὶ τακτοποίησιν αὐτῶν, ἀντιμετωπιζομεν μετὰ τὴν δυσκολίαν τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας, εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰς ὑπηρεσίας ποὺ προσέφερον ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας διὰ τῆς ἀπορροφίσεως ἐνὸς μεγάλου τμήματος τοῦ ἀστικοῦ μας πληθυσμοῦ. Καὶ συγχρόνως τὴν κοινωνικὴν πλέον ἀνάγκην τῆς τόνωσεως καὶ ἐνισχύσεως τῆς.

Ἡ κρίσις τὴν ὁποίαν διέρχεται σήμερον ἡ βιομηχανία μας εἶνε μοιραῖον ἐπ' ἀκολουθίᾳ τῆς ἀποτόμου ἀναπτύξεως τῆς. Ἡ δασμολογικὴ προστασία, ἡ ἀπότημος διὰ μίαν περίοδον αἰτίσεως τῆς καταναλώσεως, ἡ ἀφθονία προσφορά εὐθιγῶν ἐργατικῶν χειρῶν ἐνεθάρρυναν τὴν ἐγκατάστασιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς βιομηχανίας, ἀκριβῶς εἰς μίαν ἐποχὴν δέπου, συνεπεί τῆς μεγάλης ἀναστατάσεως τοῦ πολέμου, αἱ ξέναι βιομηχαναὶ εἶχαν ἀρχίσει νὰ αἰσθάνωνται τὰς πρώτας ἐκδηλώσεις τῆς κρίσεως. Ἐνῶ δὲ ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτοὺς θὰ ἦτο φυσικὸν νὰ στραφῶμεν περισσότερον πρὸς τὴν δργάνωσιν καὶ οὐλοῦτο πρὸς τὴν ἐπέκτασιν τῆς βιομηχανίας, τοῖναντίον παρεστήθημεν εἰς μίαν πρόχειρον καὶ ἐν πολλοῖς δυσανάλογον αἰτίαν τῶν ἐγκαταστάσεων.

Λόγῳ δὲ τῆς ἐλλείψεως μίας ὁργανωμένης βιομηχανικῆς πίστεως καὶ τῆς ἐν γένει ἀτελοῦς πιστωτικῆς μας ὁργανώσεως, αἱ οἰκονομικαὶ βάσεις τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων ἐτέθησαν κατὰ τρόπον πρόχειρον καὶ ἀτακτον. Τοιοῦτοτρόπος ἡδὲ ἴσθαι αἱ διάφοροι ἐγκαταστάσεις δυσανάλως πρὸς τὸ ἐταιρικὸν κεφάλαιον. Συνήφθησαν ὁμολογιακά δάνεια πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κεφαλαίου, χωρὶς νὰ μελετηθῇ ἐπαρκῶς ἡ ἐξ αὐτῶν ἐπιβάρυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὅταν δὲ καὶ ταῦτα ἐξηντλήθησαν ἡ δόσις δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ ἐπιτελεσθῇ, ἐγένετο προσφυγὴ ἀκόμῃ καὶ εἰς βραχυπρόθεσμοις τραπεζιτικὰς πιστώσεις. Ἐπὶ τῇ δηλαδὴ μίᾳ πλήρῃ σύγχυσιν μεταξὺ τοῦ απαιτουμένου ρευστοῦ κεφαλαίου κινήσεως καὶ τοῦ ἀκίνητοποιουμένου κεφαλαίου ἐγκαταστάσεων. Καὶ αἱ συνέπειαι τῆς ἀταξίας ταύτης ἐνεφανίσθησαν ἀτοκίμως διὰν ἀργότερον προσετέθησαν καὶ αἱ διάφοροι, συναφεῖς πρὸς καὶ τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, δυσκολία τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ μείωσις τῆς καταναλώσεως, ἡ ἀνάγκη πωλήσεως ἐπὶ πιστώσει, ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τῆς συσσωρεύσεως τῶν πείσῃς φύσεως τόκων καὶ κυρίως ἡ ἀνάγκη ἐξυπηρετήσεως τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου διὰ τοῦ ἐτησίου τοκομεριδίου.

Ἐὰν εἰς τοὺς εἰδικούς αὐτοὺς λόγους τριστεθοῦν καὶ αἱ γενικώτεροι ἀφορμαὶ δυσπιστίας τοῦ κεφαλαίου πρὸς τὰς ἐνέργειαι ἐν Ἑλλάδι τοποθετήσεις, λόγῳ τῆς γνωστῆς κακῆς μας ἀπέναντι τὸν τοκτικῆς, ἔχομεν πλήρη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὴν διάγνωσιν τῆς νόσου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὑποφέρει σήμερον ἡ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ἑλληνικὴ βιομηχανία. Διότι εἶνε προφανὲς ὅτι οὐδεμία ἐργασία ἐξυγιάνσεως τῆς βιομηχανίας εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιχειρηθῇ ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσιν μας τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν προστασίαν αὐτῆν κεφάλαια.

Αἱ διακρίσεις τοῦ Χρηματιστηρίου κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας εἶναι σαφεῖς, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σημεῖον τοῦτο. Τὸ κεφάλαιον προτιμᾷ τὰς ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις τῶν κρατικῶν ὁμολογιῶν, πολλὰ δὲ περισσότερον διὰν αὐταῖς, μᾶλλον καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, τοῦ ἐξασφαλίζοντος τὸν ἀπληλαγμένον παντὸς φόρου καὶ πολλὰ μεγαλύτερον τοῦ ἰσχυροῦ μερίσματος τῶν διαφόρων μετοχικῶν ἀξιών. Μέσα δὲ εἰς τὴν γενικὴν χαλάρωσιν τῶν ἀξιών τούτων, ἰδιαίτερος ἐνδεικτικὴ καθίσταται ἡ πτώσις τῶν βιομηχανικῶν.

Ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτοὺς εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ βιομηχανία μας οὕτε μόνον εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξεύρῃ τὰ ἀναγκαζόμενα διὰ τὴν ἐξυγιάνσιν τῆς κεφαλῆς, οὕτε διωσθῇ ποτε δύναται νὰ τὰ προσελκύσῃ προσφέρονσα εἰς αὐτὰ συμμετοχὴν εἰς τοὺς κινδύνους καὶ τὴν ἀβεβαιότητα τῆς ἐπιχειρήσεως. Χρειάζεται λοιπὸν ἀπ' ἐνὸς μὲν μίᾳ συστηματικῇ ὁργάνωσιν τῆς βιομηχανικῆς πίστεως καὶ ἀπ' ἑτέρου μίᾳ ἐξασφαλίσει ὁρισμένου τόκου εἰς τὰ κεφάλαιον ὑπὸ μορφήν ἐνὸς ὁμολογιακοῦ δανείου. Τὰ δύο ταῦτα ζητήματα εἶναι ἀπολύτως συναφῆ, καὶ ἐκ τῆς ἐπιτυχῆς ὁργανώσεως τοῦ πρώτου ἐξαργύρεται ἀπολύτως καὶ ἡ ἐπιτυχία τοῦ δευτέρου.

Τὴν ὁργάνωσιν τῆς βιομηχανικῆς πίστεως θὰ ἡδύνατο βεβαίως νὰ ἀναλάβῃ καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος, μὲ μικρὰ σχετικῶς κεφάλαια. Ἀλλ' ἡ δυσκολία τῆς ἐξυγιάνσεως τῶν κεφαλαίων τούτων παρὰ τοῦ Κράτους, ἡ εἰδικότης καὶ τὸ καθαρὸς τεχνικὸν τῶν διαφόρων ζητημάτων, ἡ ἀνάγκη ὁρισμένης πείρας καὶ παραδόσεως, καὶ ὁ ἀπώτερος ἔστω κίνδυνος ἀναμείξεως τῆς πολιτικῆς εἰς τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τῆς ὁργανώσεως ταύτης συνηγοροῦν μᾶλλον ὑπὲρ τῆς ἀναθέσεως τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως εἰς ἐν ὁργανωμένον ἡδὴ καὶ κατέχον τὰ ἀπαραίτητα ὀλιγά καὶ τεχνικά ἐφόδια ἱδρυμα. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῶν ὅλα τὰ ἀνάλογα μέτρα πρὸς ἀποκέντρωσιν τοῦ νέου ὁργανισμοῦ βιομηχανικῆς πίστεως ἀπὸ τὴν λοιπὴν ἐπιχειρήσιν καὶ συγχρόνως συμμετοχὴν εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ καὶ τοῦ Κράτους διὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Θὰ ἡ-

δύνατο δηλαδὴ συγκεκριμένως νὰ γίνῃ μία αὐτονομία τοῦ τμήματος τῆς βιομηχανικῆς πίστεως τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ὑφ' ἣν μορφήν ἔγινε καὶ προκείμενον περὶ τῆς Κτηματικῆς Πίστεως. Ἀνεξαρτήτως δὲ τῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀντιλήψεων τῆς Τραπεζῆς, εἶναι φανερόν ὅτι μόνον τὸ ἱδρυμα τοῦτο παρέχει σαφεῖς τὰς ἐγγυήσεις τῶν ἀπαραίτητων ὀλικῶν καὶ τεχνικῶν ἐφοδίων καὶ τῆς ἐκ παραδόσεως συν-οργάνσεως του μετὰ τοῦ Κράτους προκείμενον περὶ γενικωτέρων προσπαθειῶν πρὸς τόνωσιν τῆς ὅλης ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν, ὁ ὁργανισμὸς αὐτὸς δέον νὰ στρέψῃ τὰς ἐνεργείας του πρὸς ἐπιλυσιν δύο ζητημάτων. Ἀπ' ἐνὸς πρὸς ἐξυγιάνσιν ἐνὸς μεγάλου ὁμολογιακοῦ δανείου. Καὶ ἀπ' ἑτέρου πρὸς καθορισμὸν ἐνὸς ἐνιαίου βιομηχανικοῦ προγράμματος διὰ τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀκριβοῦς τῶν βιομηχανικῶν αἱ ὁποῖαι εἶναι πράγματι ἄξιαι προστασίας, διὰ τῆς μελέτης τῶν εἰδικῶν ἐκαστοῦ συνθηκῶν, διὰ τῆς ταχέως ἐνεργείας καὶ καλῆς διαχειρίσεως τοῦ ὁμολογιακοῦ δανείου καὶ διὰ τῆς ἐπιβολῆς του τόσον παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ ὅσον καὶ παρὰ τῇ Κυβερνήσει πρὸς ὑπόθεσιν διὰ τοῦ Κράτους ὁρισμένων κατευθύνσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικότερον τὸ δάνειον, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τῆς διεθνοῦς χρηματαγοράς, βεβαίως εἶναι δύσκολος ἡ ἐπιτελεσις εὐνοϊκῶν ὄρων καὶ πρὸ παντὸς ἀναλόγων πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Διότι δὲν πρέπει νὰ λημονῇται ὅτι αἱ διάφοροι ἐπιχειρήσεις, ἔστω καὶ ἂν κατορθώσουν διὰ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ νὰ ἐνοποιήσουν τὰς διαφόρους ἐκκερμαίσεις τῶν υποχρεώσεων, πρόκειται νὰ ἐπιβιβούν διὰ τοῦ σχετικοῦ τόκου εἰς βάρος τῆς γενικῆς τῶν ἀποδόσεως καὶ φυσικὰ δι' ἐλαττώσεως, ἂν μὴ πλῆρως παύσεως τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ μετοχικοῦ τῶν κεφαλαίων. Ἡ θύρα ὅμως αὕτη καθίσταται ἀπαραίτητος διὰ τὸν δυνήθον νὰ ἐπανεέλθουν εἰς μίαν ὁμαλὴν οἰκονομικὴν βάσιν. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τὴν μικροτέρα ἡ θύρα καὶ διότι ἀσφαλῶς ὑπάρχον σημαντικὰ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας οὕτε αὕτη εἶναι ἀρκετὴ, θὰ χρειάσθῃ μίᾳ παρέμβασιν τοῦ Κράτους.

Τὸ Κράτος δηλαδὴ ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρῇ τὴν ἐγγύησιν του πρὸς ἐπιτελεσὶν καλλίτερον ὄρων κατὰ τὴν ἐκδοσὴν τοῦ ὁμολογιακοῦ δανείου. Δὲν πρόκειται περὶ πρωτοφανοῦς καινοτομίας, δεδομένου ὅτι τὸ Κράτος ἔχει ἤδη ἐγγυηθεῖ τὰς καταθέσεις τῆς Ἀγορικῆς Τραπεζῆς εἰς τὴν Ἱταλίαν μάλιστα ἐχορηγήθῃ ἀκριβῶς ἀνάλογος ἐγγύησις τοῦ Κράτους προκείμενον περὶ ὁμολογιακῶν δανείων διαφόρων ναυπηγικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐνδοσίων ἀγορικῶν συνεταιρισμῶν. Ἄλλως τε, δεδομένου ὅτι τὸ προϊόν τοῦ δανείου πρόκειται νὰ διατεθῇ διὰ τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς βιομηχανίας καὶ μόνον εἰς βιωσιμὰς ἐπιχειρήσεις, μέσῳ μάλιστα ἐνὸς ὁργανισμοῦ εἰς τὸν ὁποῖον θὰ συμμετάσχῃ καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος, εἶναι προφανὲς ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος θὰ γεννηθῇ ποτε.

Ἀλλὰ μόνον ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους δὲν ἀρκεῖ. Θὰ χρειάσθῃ ἀπαραίτητος καὶ μίᾳ μικρᾷ συμμετοχῇ τοῦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας καὶ παρ' ὅλην τὴν

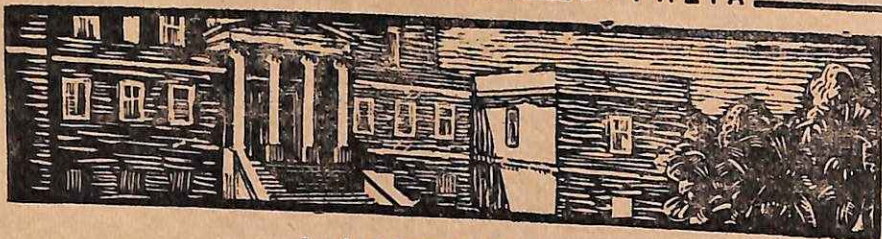
ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐξευρεθῇ ὁμολογιακὸν δάνειον μὲ τόκον μικρότερον τοῦ 9%. Ἄν εἰς τὸ ποσοστὸν αὐτὸ προστεθῶν καὶ ἄλλα 2%, κατ' ἐλάχιστον ὄριον, διὰ γενικὰ ἔξοδα τοῦ ὁργανισμοῦ καὶ προβλέψεις ἐπιφαλῶν ἀπαιτήσεων, καταλήγουν εἰς ἕνα τόκον 11%, τόκον ἀληθῶς βαρὺν διὰ τὰς δυσχερεῖς στιγμὰς ποὺ διέρχεται ἡ βιομηχανία μας. Ἐὰν ὅμως τὸ Κράτος δεχθῇ νὰ ἀναλάβῃ ἕνα 2%, ἡ ἐπιβίβωσις τοῦ δανείου 2 ἔκατ ἑκατὶ τὸ Κράτος θὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ 40.000 ἑκατ ἑκατ, δηλαδὴ 15 ἔκατ ἑκατ δρχαίων. Παράλλως ὅμως τὸ Κράτος θὰ συντελέσῃ τοιούτοτρόπως εἰς τὴν βαθμιαίαν ἀνακούφισιν καὶ ἐξυγιάνσιν τῆς βιομηχανίας, ἡ ἐκ τῆς ὁποίας ἀπόδοσις ὑπὸ μορφήν φορολογίας ἀσφαλῆς καὶ ἡ συντόμως θὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τοῦτο. Ἄλλως τε ἂν ὑπολογισθῶν αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας καλεῖται νὰ προσφέρῃ ἡ βιομηχανία εἰς τὴν σημερινὴν περίοδον τῆς ἀνεργίας, ἀνεξαρτήτως τῆς τόνωσεως τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς, δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολικὸς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐν ἀνάγκῃ τὸ Κράτος θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ ἀκόμῃ μεγαλύτερας θύσας πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῆς. Καὶ αἱ θύσαι αὗται ἀσφαλῶς θὰ συντελέσουν ὀχι μόνον εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς βιομηχανίας ἀλλὰ καὶ εἰς ἀνάλογον ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, δεδομένου ὅτι τοιούτοτρόπως θὰ μειωθῇ καὶ ἡ τιμὴ κόστους τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Σημειωτέον δὲ τὸ ὅσον ἐν Ἱταλίᾳ ὅσον καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸ Κράτος ἐπανελημμένως ὀχι μόνον παρέσχεν τὴν ἐγγύησιν του, ἀλλὰ καὶ ἀνέλαβε σπουδαίον τμήμα τῆς ὑπηρεσίας διαφόρων βιομηχανικῶν δανείων.

Βεβαίως ὁ ὁργανισμὸς αὐτὸς ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας θὰ εἶχε χαρακτηρῆ μᾶλλον προσωρινόν. Ἀλλ' ἡ καλὴ του ὁργάνωσις καὶ διαχείρισις, ἡ ὁποία διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἀνατεθῇ εἰς χεῖρας στιβαράς, θὰ συντελέσῃ ὥστε νὰ ἀποκτήσῃμεν ἕνα εἰδικὸν ὁργανὸν βιομηχανικῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον θὰ δυνήθῃ νὰ ἐξελεχθῇ εἰς ἕνα ἐπισήμιον Cr dit Industriel. Τοιούτοτρόπως δὲ θέλει αὐτομάτως προσλάβῃ ἕνα χαρακτηριστικὸν ἀποκλειστικὸν ὀνόμαζον τῶν ἀπορροφίσεως ὄλων τῶν βιομηχανικῶν ἐργασιῶν καὶ συναγωνισμοῦ τῶν ἄλλων Τραπεζῶν. Θὰ εἶνε ἄλλως ἕνας οὐθιμὸς τῆς βιομηχανικῆς πίστεως, λειτουργῶν εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ κοινὴ βιομηχανικὴ πίστις ἀδυνατεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας. Καὶ θὰ συντελέσῃ πρὸς παντὸς εἰς τὴν δημιουργίαν βιομηχανικῆς συνειδήσεως καὶ παραδόσεως. Εἰς τὴν εισαγωγὴν τῆς rationalisation καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν τεχνικῶν μας μεθόδων. Καὶ εἰς τὴν βαθμιαίαν τόνωσιν τοῦ πνεύματος τῶν ἡγετῶν τῆς βιομηχανίας μας μὲ μίαν ἀνωτέραν ἡθικὴν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ προσορισμοῦ τῶν.

ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ προηγούμενα τεύχη τῆς «Εργασίας» πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας καθὼς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις: Κ. Γκούρη, Πλατεῖα Συντάγματος (ἐναντι Ζαχαράτου) καὶ Ε. Μετάνη, Πλατεῖα Ὀμονοίας (ἐναντι Μπαζάνου).

ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ

ΛΑΚΩΝΙΚΑ

Η ΔΕΣΧΗ τῶν Φιλελευθέρων ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν ν' ἀνοργανώσῃ τὰς βάσεις τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Ἐνε εὐχῆς ἔργον ἂν σημεῖωτὴ προσπάθεια διοργανώσεως μὲ κάποιο σύστημα εἰς τὸν τόπον μας, καὶ τῆς διοικητικῆς μηχανῆς ἐν γένει καὶ τὸν μεγάλων πολιτικῶν θεργανώσεων ποὺ ἔχουν ἱστορίαν, παρὸν καὶ μέλλον. Διαφορετικὰ, ἅμα κάποτε λείψῃ τὸ ἐπικέντρον, συνδυνάσμενον μὲ εὐθεδόμενον πρὸ γενικῆς ἀναρχίας. Ἡ κρατικὴ μηχανὴ καὶ αἱ πολιτικὰ δυνάμεις πρέπει νὰ λειτουργοῦν ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ ἑλλειψίς τῆς πτοῖς τοῦ 'Αρχηγοῦ τὰ μὴ τὰς διαταρσάνη μέχρι καταρρύσεως τὸν. Δὲν γνωρίζομεν πόλως βάσεις θέτει ἡ Δέσχη εἰς τὴν προσπάθειάν της. Νομίζομεν ὅμως διὰ αἱ βάσεις αὐταὶ πρέπει νὰ εἶνε λαϊκὰ, καὶ μὴ ἀγνοοῦν τὰς ἐπιστημονικὰς, ἀγγαγματικὰς, ἐργατικὰς, ἐμπορικὰς καὶ λοιπὰς θεργανώσεις, αἵτινες ἐν συστηματικῇ καὶ κατατετημένη συν-εργασίᾳ μετὰ τῶν ἰδυνόντων τοῦ κόμμα-τος—νὰ μὴ περιορίζονται μόνον εἰς τὴν προεκλογικὴν ὁράν καὶ τὴν ὑπόδειξιν ὑπο-ψηφίων, ἀλλὰ καὶ νὰ διαφωτίζουσι καὶ ἀναπτύ-σσουν τοὺς ἐκλογικοὺς συλλόγους, τοὺς πολί-τας, ἐπὶ μωρὸν δὸν ζητημάτων κοινῶν ἐν διαφέροντος. Θέλομεν, ἐν ἄλλαις λέσει, τὴν νῆαν θεράνων βασιζομένην ἐπὶ ἐκπολι-τικῆς καὶ προοδευτικῆς προσπάθειας, ἥτις νὰ ἐκδηλοῦται διὰ διαλέξεων, δημολίων, δημο-σεύσεων, καὶ ἥτις νὰ σκοπῇ τὴν προαγωγὴν τοῦ πολίτου καὶ τῆς μαδικῆς τῶν δράσεων. Ἐὰν οἱ ἀναβαρόντες τὸ ἔργον αὐτὸ ἔχουν τοὺς ἀπαιτούμενους τίτλους, λόγῳ ἥθης προο-φειδότητος ὑπερηφάνων, καὶ τῆς ἀτομικῆν ἱκα-ρότητα πρὸς πετυχίαν τὸν, τότε ἀσφαλὲς ἡ-παρχει καὶ τὸ ἀπαιτούμενον κύρος παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ, ἡ ἀπαράλειτος ἐμπιστοσύνη, ἢ αὐθωδῇ τῇ θεργανωτικῇ προσπάθειᾳ.

Τὸ εἰς τὸ τελευταῖον τευχὸς μας ἀποκαλύπτει τὸν ἄνθρωπον τοῦ κ. Α. Α. Κ. περὶ τὸν ὅποιο τ. κ. Βενιζέλου τὸ 1920 ἐπιτεχρῶσεως συμμαχικῶν ἐγγυήσαν καὶ ἑδαρικῶν κυρώσεων, πρὸς ἐπιβολὴν τῆς Συνθήκης τὸν Σεβρῶν, προκαλεῖ εἰς τὴν «Καθημερινήν» ἐκστῆλον ἀπάντησιν τοῦ κ. Βέργου, χρησιμικοῦντος, ὅπως λέγει, «ἐπίσημα κείμενα καὶ πειστικὰς ῥητορίας». «Ἄλλ' ὅλαι αὗται αἱ παρατιθέμεναι... παραπειστικαὶ ἀποδείξεις, τί ἀποδεικνύουν; Τὰς διπλωματικὰς δυσκολίας τὰς ὅσας, τότε, συνήνεγκεν ἡ Ἑλλάς διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῶν μεγαλετηρηθῶν της ἐθνικῶν σχεδίων; Τὰς δυσκολίας ὅσας αὐτὰς τὰς ἐγνωρίζαμεν, καὶ μόνον ἀφελεῖς τὰς ἡδύνατο ποτὲ νὰ πιστεύσουν διὰ παρομοίαν διπλωματικὴν μεγαλοτονηγμὰ ἦτο δυνατόν νὰ συντελεσθῇ, καὶ ποτὲ τῆς υπογραφῆς τῆς Συνθήκης τὸν Σεβρῶν, (πρὸς ἐκκαταστάσιν της), καὶ μετὰ, (πρὸς ἐπιβολὴν της), ἀνεὺν δυσχερασίαν καὶ κόπον, καὶ ἀντιδράσαν καὶ ψυχασμῶν, ἐκ μέρους τῶν λαχρῶν τῆς γῆς. Ἄλλ' ἁκριβὼς τὸ ὅτι αἱ δυσχερεῖαι καὶ αἱ ἀντιδράσεις αὐταὶ ὑπερεκτιμήθησαν, τὸ ὅτι ἡ γεγρασσία αὐτῇ κοσμογονικῇ προσπάθειᾳ κατέβλεπε καὶ εἰς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν καὶ εἰς τὰς μεταγενεστέρας ἀποφάσεις τὰς ὁποίας ἀπρίσθησαν δ κ. Α. Α. Κ., τί ἀποκινεῖται, ἀν μὴ τὴν θριαμβευτικωτέραν δυνάμειν νίκης ποτὶ κατήγαγε ποτὲ διπλωμάτης; Ὁ ὅρκος αὐτῆς τῆς νίκης καὶ ἡ γεγρασία διὰ τὴν ἐκμνηστικὴν της, βεβαίη, εὐθὺς οὐκ οὐροῦν καὶ θά συντορίζουν, αἰωνίως, ἐφ' ὅσον διαβάζεται ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, ὅλους ὅς ἐστι συνεγροῦν, μετὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1920, τῆς ἀντιπεφύκελης πολιτικῆς. Δι' ὅτο, καὶ δ κ. Βέργου ἐπιοτρατεῦθι διὰ νὰ ἀμασσησὴ τὴν γνώσιν τοῦ κωνσταντινουπολίτου ἀπολογίαν. Τὸν παραστήτωμεν ὅμως ἐπὶ εἰς τὴν ἑλλην-ἀλλὰ πόδα εὐκρινεῖται - ἀντιπεφύκελιν ἐφημερίδα, τὴν «Πρωτάν», ἡ ὁποία, τὴν αὐτὴν ἀκριβὼς ἡ-

μέραν, κρίνοντας το ἄρθρον τοῦ κ. Α. Α. Κ.,
ἐξέφρασε μίαν καὶ μόνον ἀπορίαν: «Διατί,
ἀντὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῇν τὴν συνθήκην, ὁ κ.
Βενιζέλος προσέτιμος νὰ κἀμὴ ἐκλογάς;»
Ἄλλ' ἐκεῖ ἐντοπιζόμενον τὸ ζήτημα, ὅπως
καὶ τὸ ἐντοπίσει πράγματι ἡ ἱστορία, τί
ἄλλο ἀποδεικνύει παρὰ τὸν ἀκριβῆς καὶ ἡ
εὐθύνη ἐντοπίζεται εἰς τοὺς νικητὰς τῶν τρα-
γικῶν ἐκείνων διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐλα-
γών.

ΜΕ ἀληθινὴν ἀνακούφισιν ἡ Βουλὴ καὶ ἡ δημοσία γνώσῃ ἥκουσαν προχθὲς τὸν ὕπουργον τῆς Συγκυβερνήσεως κ. Καραπαναγιώτη καταθέτοντα καὶ ἀναλόντα τὴν νέαν σύμβουλιν γκαταστάσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τηλεφωνικῆς συγκυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν τὸ Κοινοβουλευτικὸν σώματα καλοῦνται νὰ ψηφίσουν πρὸ τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῶν. Αἰκίας δ' κ. Καραπαναγιώτης ἐτόνισεν ὅτι ἡ πυκνότης τῶν τηλεφωνικῶν συγκυβερνητικῶν ἐνὸς Κράτους διδὲι τὸ μέτρον τοῦ ἐκπολιτισμοῦ εἰς τὸν ὅποιον ἔχει φθάσει. Ἄλλ' εἶπε ἐπίσης βέβαιον εἶναι καὶ πλεῖστον ἐκ τῶν πλείον πολιτισμένων Ἑλλήνων ἀπέφυγαν μέχρι τοῦδε τὰ ἐγκαθιδρυτὴν τηλεφώνων, διότι ἐν τῇ πράξει θὰ τοὺς ἀπέβαιναν ἀχρεστοί, διότι ἐν ἡτῷ δ' αὐτοὺς ἐκνευρωσὶν μόνον πηγή. Ὡς ἐκ τούτου ὁμος ἐπεβαρύνθη σηματοδοτικὰ ἡ προσαρμογὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίως τῶν ἐργαζομένων τάξεων τῆς εἰς τὸν μεταπολεμικὸν θυδμὸν τῆς ζωῆς, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ παντοῦ τὴν ταχύτητα τῶν συγκυβερνητικῶν, τὴν ἀπολοιοποιεῖ τὸν συνηνερισμὸν διὰ τὰς ἐργασίας καὶ τὴν ἄμεσον καὶ προφορικὴν, διὰ τοῦ τηλεφώνου, λύσιν δλων τῶν ἀπειρῶν λεπτομερικῶν ζητημάτων εἰς τὰ ὅποια ὑποδιακρίεται ἡ πολυδιάστατος θεγωνικὸς τοῦ συγχρόνου βίου. Ἀπ' αὐτῆς τῆς κεφαλαιώδους ἀπόψεως, ὁ συγχρονισμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἡ διεκπεραίωσις τῶν κρατικῶν καὶ ἰδιωτικῶν ἀποθέσεων, ἀπομύνης καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐργασίας ἡ πρακτικοποίησις καὶ ἡ ἀπόδοσις ἐν γένει, ἔχουν τεχνικὰς καθυστερήσεις. Εἶθε, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νέας συμβάσεως, νὰ κερδίσωμεν μέρος τοῦλάχιστον τοῦ ἀπολεσθέντος καιροῦ! Εἶπε πράγματι καιρὸς νὰ ἐντείνωμεν ἐν γένει τὸν τόνον τοῦ βίου μας καὶ νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ὁ ἀνατολισμὸς μας, ἡ καὶ γὰρ ἐμῶν, ἡ διὰ τὴν συνουμίαν μεθ' ἑνὸς συμπολιτοῦ ἀπώλειαν διοκληθῶν ἡμέρας, ἡ ἐξαφάνισις καθὲ ἐννοίας χρόνου καὶ καθὲ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐργατικότητα καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τῶν ἄλλων, εἶνε τὰ κληροδοτήματα μῆς κακαστάσεως τῆς ὁποίας ἡ παράστασις διὰ δόξημας τὴν αὐτοκτονίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν διεθνή συναγωνισμὸν τῶν λαῶν.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑ με εξαίρετην στοργήν καὶ ζητήματα τῆς πόλεως τὸν Ἀθῆνάν η' Ἐργασίαν, εἰς προηγουμένον σημείωμά της ἐπέδειξε τὸν τρόπον ὅπως καὶ αὐτὴν ἐνδείκνυται πρὸς ἀλληλοσυγκριτικὸν ἐνεργεσιῶν τὸν διαφθόρον ὑπερκόνην τοῦ Δήμου, τοῦ Κράτους καὶ τὴν ἀνάδοχον ἐταιρειῶν, οὗτος ὅστε καὶ μὴ ἀλληλοσυγκριτοῦνται αὐταὶ ἀλλὰ νὰ συμπληροῦνται μὲ κτίσιν οὐρανίου, μὲ κτίσιον σύστημα. Διὰ τοῦ ποδείχθεντος συστήματος καὶ ἡ ἀταξία θὰ ἐπαυε καὶ οἰκονομεία θὰ ἐπληροῦντο ἐν ἐκαστῇ ἀρχόμενα ἔργα θὰ ἐλάμβανον πέρας καὶ μόνιμον μορφήν, ἀντὶ τῆς ἡμετέρας μεταβύ των ἀλληλοεξουθενώσεως. Δὲν ἐπληροφώθημεν δὲ σκέψεις τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς προτάσεώς μας, καὶ δὲν γνωρίζομεν ἐν ᾧ ἀπαρχῇ ἐφαρμογῆς τῆς δύναται νὰ ἐκληροφῇ ἡ συνεργασία τοῦ κ. Μετσοῦρη μετὰ τοῦ Ξυκούργου τῆς Συγκοινωνίας. Πάντως μὰς μὲ καθε φίλον τῆς πρωτεύουσας, δὲν δύναμεθα παρὰ νὰ ἐπιθυμώσομεν τὴν ἐντοπιότητα τοῦ κ. Δημάρχου, ἥτις μὲν ἐν

δὲν εἰς τὸν Ἀθηναίων πόλιν μίαν ἡδική-
 τήσαντο, ἀπέναντι τῶν ὅσων καθ' ἡμερῶν
 νόσταται, καὶ τὸ συναίσθημα δι' δύναται ν'
 ἡμυθὶ καὶ νὰ προστατευθῇ ἔναντι τῶν
 παραλόγων καὶ ἐκτόμων ἐνεργειῶν ξένων
 Ἐταρειῶν, ὡς ἡ Πάρος, αἰτίνας μᾶς ἐξέ-
 λαβον δι' ἀνδραπόδα. Ἡ ἡμῶν τὸ πολίτευ-
 μα κατ' ἐπιβληθεῖσων ἐπαχθῶν συμβάσεων καὶ
 δυστοποποιήτων ἀντισυμβαλλομένων, εἶνε μὴ
 ἐκπλήξωσις πολιτισμοῦ, καὶ ὅταν ὁργανωθῶ-
 σιν συλλογικῶς κατὰ συντοκίας (ὡς ἡθ' ὁμο-
 βαίνει) πρὸς ἀντίκρουσιν κινδύνων κατα-
 φλυπτικῶν ἀείσεων, εὐδρίσκων καὶ τὰς Δη-
 μοτικῶν Ἀρχῶν συνεπικούρους τῶν, εἰμὲν ἐ-
 ββάβημι ὅτι θὰ ἐπιτύχουν συντόμως διὰ τὴν
 Πρωτεύουσαν ἐν *modus vivendi* ἐντελὲς ἀνε-
 πόν.

ΚΑΙ ἐνθ' μελετᾷ τὴν ἑισαγωγὴν τῆς β'. βαθ-
μίδος τῆς αὐτοδιοικήσεως ἐν τῇ διοικη-
τικῇ τῶς νομοθεσίας, τῶν Νομαρχικῶν δη-
λαθὺ Συμβουλίων, ἡ ἀντίληψις τῆς νῦν υπα-
χούσης κοινοτικῆς, εἶνε τῶσον ἀτελής, τῶσον
εὐσεβλωμένη ἐκ τῆς κομματικῆς ἰδίᾳ ἐπι-
βολῆς, ὥστε τὰ παρουσιάζονται τὰ μάλλον
καμικιοκρατικὰ ἀποτήματα, ἀνόλογα πρὸς τὰ
πρώτα βήματα τοῦ τουρκικοῦ Συντάγματος
μετὰ τὸ 1909. Οὕτω εἶδομεν τελευταίως,
πλὴν τῆς περιπτώσεως ἣν ἀναφέρει ἄρθρον
συνεγραπτόν μας ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τῆς
«Ἑρμᾶς», τὴν ἑξῆς χαρακτηριστικὴν πε-
ρίπτωσιν. Ἐπειδὴ ὁρισμένοι πόροι μᾶς
Κοινοῦτος ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ νόμου ὑπὸ τὸν
ἐπὶδικὸν ἔλεγον τὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτε-
ρικῶν ὡς φέρων διὰ τὴν ἔγκρισιν δαπάνης ταύ-
της, εἶδομεν τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν ὑποκαθι-
σταμένην αὐτοβούλους εἰς τὴν θέσιν τῆς Κοι-
νότητος αὐτῆς καὶ διενεργούσαν ἄρ' ἑαυτῆς
καὶ αὐτοπροαίρετως, ἄνευ τῶν νομίμων δια-
τυπώσεων, τὴν προμήθειαν τροχοφόρου ὀλί-
κου μεγάλῃ ἀξίας, χωρὶς βὰς ζητηθὴ οὐδέ
κἀν ἡ γραμμάτειός τοῦ ἐν λόγῳ Κοινοτικῷ
Συμβουλίῳ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, τὸ εἶ-
δος, τὰς ἀνάγκας του. Ἀρχέτως μὲ τὸ ἐὰν
εἰς τὴν πράξιν ταύτην συνήργησαν ἑνδιαφε-
ρικῇ πράξει καὶ ἑαυτὴν ἡ ὑπερσυνκεντρω-
κὴν δὲν τὰν κατεργασθῇ αὐτοτέρως, δεδομέ-
νου ὅτος οὐκ ἐπὶ αὐτοῦς τοὺς ὅρους καθί-
σταται ἄντικρυς ὁ σχηματισμὸς ἀμοσφαίρας
χαρτίου αἰ περὶ αὐτοδιοικήσεως διατάξεις.
Βεβηδῶ βραβίον διὰ τὴν ἀπαρχὴν τῆς ὁράσεως
τοῦ κ. Σίδηρον θὰ περιλάβῃ σχετικὰς ὁδη-
γίας πρὸς τὸ φημιεπόμενον αὐτοῦ προσωπικὸν
καὶ διὰ ἐιδικῶς θὰ φρονίσῃ τὴν ἀντιρρο-
πὴν κατὰ τὸν ἄνω τρόπον γενομένης προμη-
θείας.

Η ΝΙΚΗ τῆς Ἑλληνικῆς καλλονῆς εἰς τὸν διεθνῆ διαγωνισμόν τῶν Παρισίων ἔρχεται, μέσα εἰς τὴν ἐπιστήνην περιόδον τῆς ὁποίας διανύει ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς τῆς καταστροφῆς ἡ Ἑλλάς, διὰ τὰ μᾶς πεπνευμένην δι καὶ ἀπάντα τῆς ἱστορίας μας ἀλλὰ καὶ ἀπάντα τῆς ζωντανῆς πάντοτε ἑλληνικῆς ὁμορφίας ἔχοντες μερικὰς ἀποχρεώσεις, ἂν θέλωμεν καὶ μὴ φανῶμεν κατώτεροι τῆς ἀποστολῆς μας. Αἱ ἀποχρεώσεις μας αὐτὰ ἀποστολῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν υποβοηθήσασιν τῆς βελτιώσεως τῆς ῥάτσας μας, ἡ ὁποία ἡμπορεῖ καὶ προσφέρει τὸσον ὠφέλια πρότυπα ὅσον τὸ προχθὲς πανηγυρικῶς βραβευθέν, — καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς καλλιτεχνικῆς εἰς τὸν τόπον μας κινήσεως, ἡ ὁποία ἔμμενε δὲς τὰρα ἀποκαταστατοῦς, ἡ ὁποία ὅμως ἡμεκαίστοισιν καὶ λεπτότητα τοῦ αἵματός τῆν λαοῦ. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτῃν μας ἀποχρέωσιν μὲς ἀγωγῆς, ὅχι μόνον διὰ τοῦ ἀδελφισμοῦ ἑλληνικῶν σομάτων γυνάμσεως καὶ διαπλάσεως, τῆν δ' ἐνίσχυσιν τῆς καλλιτεχνίας καὶ καλλισθορίας καὶ ἀξιοφαλτικῆς μόνον ἡ προσκοπὴ τῶν τοῦ Πολυτεχνείου μας καὶ ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία εἶνε κατατέταται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ὠραίου μόνον ἐν τῇ δεξιολογίᾳ, ἔξω τῆς ζωντανῆς τέχνης. Ὁ ἐθνικολογικὸς ρόλος τὸν ποῖον καλεῖται καὶ παλὴν ἡ Ἑλλάς εἶνε τὸσον λαμπρὸς, ἂν πραγματικῶς τὸν φιλοδοξήσωμεν, ὅστε δὲν διεμβαλόμεν δι καὶ τὰ ἀνευρίτητα διὰ μὲν πᾶσι ἡμῶν καὶ εὐδαμονίᾳ, προσκείμενον καὶ ἐπικωλύει ἡ Ἑλλάς δι' ὑποτροφίαν, διαγυμνασὴν καὶ μὴν ἐμπνευσμένην καλλιτεχνικὴν ποικίλην.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΖΩΗ

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Α ΠΛΗ παρατήρησις τοῦ χάρτου τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου καὶ μᾶς ἀποδείξῃ διὰ τῆς μεθοδού τῆς εἰς ἄπο-
πον ἀπαγωγῆς ὅτι: Οὔτε ἡ Αἰγυπτος
δύναται νὰ συγκινήσῃ τὴν Ἱταλίαν, εἰς
σιτηγὴν μάλιστα καθ' ἣν τὸ νεαρὸν
βασιλεῖον τείνει ν' ἀποκτήσῃ ὁσημέρα
εὐρύτεραν χειραφέτησιν ἐκ μέρους τῆς
φιλελευθέρας Ἀγγλίας. Οὔτε, παρ' ὅ-
σα ὑπ' ἀνευθύνων ὀργάνων τῆς ἰταλι-
κῆς δημοσίας γνώμης ὕπεστηρχίσαν
ἐπ' ἐσχάτων, εἶνε δυνατόν νὰ ἐλιπίξῃ
σοβαρῶς ἡ Ἱταλικὴ πολιτικὴ ὅτι εἶνε
νοητὴ ἡ ἐν Παλαιστίνῃ ὑποκατάστασις
ἄλλου ἐντολοδόχου εἰς τὴν Μ. Βρετα-
νίαν. Ὡς πρὸς δὲ τὴν Συρίαν, ἂν ἡ ἀ-
νατεθεῖσα εἰς τὴν Γαλλίαν ἐντολὴ πα-
ρέσχειν εἰς αὐτὴν πράγματα, καὶ πάλιν
μετατόπισις τῆς ἐντολῆς ταύτης εἰς ἄλ-
λας χεῖρας δὲν θὰ ῥητο φυσιολογικῶς
δυνατὴ, οὐδὲ φαίνεται πιστευτὸν ὅτι
ἄλλοια τις προσπάθεια θὰ κατεβάλλετο
ποτε. Τόσον ἡ ἀνάγκη τῆς γενικῆς ει-
ρήνης ὅσον καὶ ἡ χαρακτηρίσασα ἐπὶ
μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τὰς ἀγγλογαλλι-
κάς σχέσεις σύμπνοια ἐν τῇ Μεσογεια-
κῇ πολιτικῇ, ἀποκλείουν τοιαύτας ὑπο-
θέσεις. Ἀλλὰ καὶ ἂν ποτε ἡ Γαλλία, μὲ
τὴν χαλάραν ἐν τῇ Ἐγγύς Ἀνατολῇ
πολιτικῇ της κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη,
ῥηγοτὸ ποτε, ὕπερ ἀπιθάνων, πρὸ ἀνυ-
περβλήτων τυχόν δυσχερεῶν καὶ ἐγκα-
τέλειπεν ἄφ' ἑαυτῆς τὴν ἐντολήν, πάλιν
δυσκόλως θὰ εὐρίσκειτο πρόθεσις αὐ-
τῆς διάδοχος μεταξὺ τῶν μεσογειακῶν
δυνάμεων. Ἡ περιμήγησις αὐτὴ ἀνὰ τὸν
μεσογειακὸν χάρτην μᾶς φέρει εἰς τὸ
συγκρότημα τῆς Δωδεκανήσου.

Ὡς γνωστόν, τὰς νήσους κατέλαβεν ἡ Ἱταλία διαρκούντος τοῦ ἱταλοτουρκικοῦ πολέμου τῆς Τριπολιτιδος, κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1912, ἵνα ἐκβάσῃ τὴν Τουρκίαν εἰς ὑποχώρησιν καθ' ἣν σιγμὴν, λόγῳ δυσκολιών τῶν ἐδάφους, δὲν ἔβαινον μετὰ τῆς ἐπιθυμητῆς γοργότητος αἱ ἐν Ἀφρικῇ ἱταλικά ἐπιχειρήσεις. Εὐθρεθεῖσα εἰσέτι ἐν κατοχῇ τῶν νήσων κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς εἰς τὸν Ἑυρωπαϊκὸν πόλεμον, ἡ Ἱταλία ἔλαβε σχετικὰς ὑποσχέσεις διὰ τοῦ μυστικοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Λονδίνου τοῦ 1915 τοῦ καθορίσαντος τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς τῆς. Διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως ἐλάβανε σοβαρὰς παραχωρήσεις ἐν Δυτ. Μ. Ἀσίᾳ ἀνανεωθείσαι ἐν Saint-Jean de Maurienne τοῦ 1917. Τέλος διὰ τῆς Συμφωνίας Τιτόνι-Βενζέλου τοῦ 1919 ὥς καὶ τῆς προσηρτημένης εἰς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρών Ἑλληνοϊταλικῆς Συμφωνίας, ἀπεδίδοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν νήσῳ, καταχωροῦντο δὲ εἰδικὰ ἐν Μ. Ἀσίᾳ δικαιώματα ὑπὲρ τῆς Ἱταλίας. Ἀτονήσασθαι ὅμως τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών καὶ μετὰ τὴν μονομερῆ ὑπὸ τῆς Ἱταλίας καταγγελλάν τῆς περὶ νήσων εἰδικῆς συμφωνίας, τὴν ἐπαύριον τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ἦλθεν ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης διὰ καθορίσθαι τὸ καθεστὸς τῆς Ἀδριατικῆς. Ὡστ' οὗτω διὰ μὲν τοῦ ἄρθρου 15 ἐπασφραγίζετο διεθνὸς ἡ ὑπὸ τῆς Τουρκίας ἀπώλεια τῶν νήσων ὑπὲρ τῆς Ἱταλίας. Ἡ περαιτέρω ὅμως τύχη αὐτῶν παραμένει διεθνὸς ἀκαθόριστος, διότι τὸ ἄρθρον 16 ὀρίζει ἐν τέλει σαφὸς ὅτι ἡ περαιτέρω τύχη τῶν νήσων τούτων θὰ καθορισθῇ μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων. Δὲν φαίνεται λογικὸν ὅτι τὰ Ἀδριακόνησα εἶνε ἱκανὰ, ἔτι ὀλιγώτερον τῆς Λιβύης, νὰ θεωροῦνται ὡς καὶ μερικῶς εἰς χεῖ-

ρας τῆς Ἱταλίας τὰς οικονομικὰς ἀνάγκας τῆς μεσογειακῆς αὐτῆς ἐκτάσεως. Οὕτε τὰ ἰσχνὰ μέσα συντηρήσεως τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῶν βραχῶδων αὐτῶν νήσων, ἀποζῶντων κυρίως ἐκ τῆς σπογγαλειᾶς, δύνανται ν' ἀποτελέσουν ἔδαφος πρόσφορον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν Ἰταλικῶν οικονομικῶν ἐπιχειρήσεων, οὕτε ὁμως καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ πλεονάζοντος πληθυσμοῦ νὰ θεραπεύσουν αἱ νῆσοι. Ἄλλως τε προσπάθεια ἀθρόας ἐγκαταστάσεως Ἱταλῶν ἀποίκων, καὶ δυνατὴ ἐάν ἦτο, θὰ εἶχεν ὅλεθρὸν ἀποτέλεσμα νὰ ἀλλοίωσεν τὸν καθαρῶς ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τῶν Δωδεκανήσων. Καὶ παρὰ τὴν μονομερῆ ὁμολογίαν ἀπὸ τῆς Ἱταλίας τῆς Ἑλληνοϊταλικῆς συμφωνίας τοῦ 1920, ἀποκλείεται ἡ ὑπόθεσις ὅτι θὰ ἐπιχειρήσῃ τοιοῦτόν τι ἡ Ἱταλία, καὶ λόγῳ τοῦ κατ' οὐσίαν ἀσκόπου τοιαύτης ἐνέργειας καὶ διότι θὰ ἦτο κατώτερον τῆς ἐκπολιτιστικῆς τῆς ἀποστολῆς ὡς μεγάλης μεσογειακῆς συνάψεως νὰ πράξῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ Ἀγγλία οὐδέποτε ἐπιχειρήσεν ἐν Κύπρῳ. Ἀλλαχόῃ ἐπομένως πρέπει ν' ἀναζητήσῃ τὴν ἐξίαν τῆς κατοχῆς τῶν Δωδεκανήσων ὑπὸ τῆς Ἱταλίας. Ἀνατρέχοντες πρὸς τοῦτο εἰς ἱταλικὴν πηγὴν, παραθέτομεν τὰ κατωτέρω ἀποσπάσματα ἐξ ἔργου τοῦ Ἱταλοῦ συγγραφέως κ. Cuisispre Bevione, «l'Asia Minore e l'Italia». Ὅμιλῶν οὗτος περὶ τῶν δυνατῶν διεξόδων τῆς Ἱταλίας, ἀφοῦ ἀποκλείει τὴν δυνατότητα ἱταλικῆς εἰσχωρήσεως ἐπὶ οὐδὲν ἄλλου σημείου τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου καταλήγει εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Δυτικῆς Μ. Ἀσίας, λέγων τὰ ἑξῆς: «Ὑπολείπονται τὰ ἐξόδα τὰ κείμενα δυτικῆς τῆς διαγωνίου ἀπὸ Χαϊδάρ Πασᾶ εἰς Ἀδανὰ, τὰ περιλαμβανόμενα μεταξὺ τοῦ Μαρμαρᾶ, τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Μεσογείου. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο τμήμα παραμένει ἄδικτον. Τὰ Βιλαετία Αἰδινίου καὶ Προύσης, ἀποτελούμενα τὸ μέγιστον μέρος τοῦ τμήματος τούτου, εἰς ὁδμητὰς Δυνάμεις τὴν ἐμπροσθὺν ὑπόκεινται. Ἀν ἡ Ἱταλία θέλῃ ν' ἀποκτήσῃ θέσιν τινα ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Ἀυτοκρατορίᾳ, ἀν θέλῃ, εἰς ἀντάλλαγμα εὐεργετικῆς διὰ τὴν Τουρκίαν δράσεως ἥτις θὰ στοιχίσῃ χρήματα, κόπους καὶ κινδύνους, ν' ἀποκτήσῃ ζώνην προτιμήσεως, δὲν δύναται τοῦ λοιποῦ ἐν Μ. Ἀσίᾳ ν' ἀναζητήσῃ ἄλλην περιοχὴν ἢ ταύτην». Καὶ περαιτέρω, παραβλέπων τὴν θέσιν τῆς Ἱταλίας πρὸς τὴν τῆς Γαλλίας, λέγει: «Ἡμεῖς οἱ Ἱταλοὶ δεόν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι μᾶς ἀνήκουν παρῳρία δικαιώματα πρὸς τὰ τῶν Γάλλων. Κατέχοντες, ἔστω καὶ προσωρινῶς, τὴν Δωδεκανήσων δὲν δυνάμεθα πλέον ν' ἀδιαφορήσωμεν περὶ τῶν συμβαινόντων ἀπέναντι τῶν κατελιγμένων νήσων. Καὶ ἀφοῦ ἡ ἐλευθερὰ ζώνη ἡ περιλαμβανομένη μεταξὺ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ Χαϊδάρ Πασᾶ καὶ τῶν Ἀδανῶν, τοῦ Μαρμαρᾶ, Αἰγαίου καὶ Μεσογείου εἶνε τόσο ἐκτεταμένη, θὰ ἡδυνάμεθα ἐπίσης νὰ ἐπιδιώξωμεν συνεννόησιν μετὰ τῶν Γάλλων ἐν πράγματι προτιθένται νὰ δράσουν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, εἰς τρόπον ὥστε ἕκαστος ἐξ ἡμῶν νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ εἰς μίαν χωριστὴν ζώνην καὶ ν' ἀποφύγῃμεν τὴν ἀμοιβαίαν ἐξάντλησιν εἰς ἀγῶνα πάλιν περὶ τοῦ αὐτοῦ τιμήμας»

Ὁ Ἰταλὸς συγγραφεὺς παραδέχεται ὅτι «πρὸς βορρᾶν τῆς Σμύρνης, καίτοι εἶνε τοσοῦτον ἑλκυστικὸν τὸ ἔδαφος, αἱ ὑπάρχουσαι παραχωρήσεις καὶ ἡ ἔλλειψις βάσεων καθίστουσι ἐπὶ τοῦ παρόντος μικροτέρας τὰς ἐλπίδας ἐπιτυχίας μας καὶ αὐξάνουσι τὰς δυσκολίας ἡμῶν. Ἀντιθέτως, πρὸς νότον τῆς Σμύρνης ὁ μικρότερος ἀριθμὸς τῶν ὑπαρχουσῶν παραχωρήσεων καὶ ἡ γεινιαισις τῆς μοναδικῆς βάσεως ἐνεργείας τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ ἡ Ρόδος, καθιστοῦσιν τὴν πρώτην μας εἰσχώρησιν ἐυχεροτέραν, πλεον ἄνετον καὶ τὴν ἐπιτυχίαν βεβαιωτέραν».

Παρατηρούμεν ότι τοῦ ἔργου τοῦ-
του τοῦ κ. Beviône γραφέντος τῷ 1914,
ἤλθαν νὰ ἐπικυρώσωσιν τὴν σοφιστή-
τητα τὴν τοῦ μυστικόν πρωτόκολλον τοῦ
Λονδίνου τοῦ 1915 περὶ τῶν ὅρων τῆς
Ιταλικῆς συμμετοχῆς ἐν τῷ πόλεμον,
ὅσον καὶ ἡ συμφωνία τοῦ Saint-Jean de
Maurienne τοῦ 1917 καὶ αἱ ἐλληνοϊτα-
λικαὶ συμφωνίαι τοῦ 1919 καὶ τῶν Σε-
βρων, ἀλλὰ καὶ ἡ πραγματοποιήσις
πάντων τούτων διαρκούσης τῆς Μικρα-
σιατικῆς ἐκστρατείας. Δυνατὸν νὰ
ὑποστηριχθῇ ὅτι καὶ ἡ ματαιότης πάν-
των τῶν ἀνωτέρω προέκυψεν ἐκ τῆς ὁ-
λως ἐφημέρου διαρκείας τῆς τοιαύτης
Ιταλικῆς εἰσχωρήσεως ἐν τῇ Ἀσίᾳ.
Μ. Ἀσία. Τοῦτο ἐκ πρώτης ὁψεως εἶ-
ναι ἀναμφισβήτητον, ἀλλὰ οὐκ δυνατὰ
νὰ παραρῶν τὸ γεγονός, ὅτι αἱ ἀμέ-
σως μεταπολεμικαὶ ἰταλικά κοινору-
λεντικά κυβερνήσεις ἐστεροῦντο, ἐν
τῇ καθόλου διακυβερνήσει τῆς χώρας,
τῆς ζωογονοῦς ἐκείνης πίσεως, ἣν ἀμέ-
σως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἡσυχισθῇ
να ἐμφανίσῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ φασι-
σμός. Οὕτω, συνελθούσης τελείως τῆς
Ἰταλίας ἐκ παροοικῶν αὐτῇ αὐτῇ οὐσ-
χεριῶν, πράγματι, αὐδάντα αὐτὴν
πρὸ ἐνάστατος, κατέστησαν σήμερον
πραγματικότης ἐν τῷ πολιτικῷ καὶ οἰ-
κονομικῷ πεδίῳ.

Ουδείς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ἱταλικὴ πολιτικὴ ἀκολουθεῖ σημερινὴ αὐστηρῶς καὶ βαθεύς ἐρηνικοὺς σκοποὺς ἐν τῇ καθολοῦ αὐτῆς ἐπιδοσεῖ. Ὑποὲ εἶπε δυνατόν νὰ ἀμφισβητηθῇ ἡ ἀξία τῆς ἀνορθωτικῆς προσπάθειας τοῦ κ. Μουσσολίνι, καταστήσαντος πρωταρχικὴν αὐτοῦ μέριμναν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνασυνταξίν των δυνάμεων τῆς χώρας του.

Την ελκρινίζουσα ειρηνικήν εκδήλωσιν τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς ἐν τῷ διεθνεί πεδίῳ καὶ ἰδιαίτερος ὡς πρὸς τὸ ὑπὸ μελέτην κεφάλαιον τῆς Ἀνατολικῆς μεσογειακῆς πολιτικῆς ἔρχονται νὰ ἐπικυρώσουν ἀπὸ δειγµατα.

Οὕτω, μετὰ τὴν πρὸς στιγμὴν ἀνακοπήσαν προπρόσθεσιν τοῦ Μιλάνου κατὰ Μάρτιον 1928 πρὸς κατάστροφον τριμεροῦς συστήματος εἰρηνευτικῶν συμφωνιών, βλέπωντες ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, ἐμμένονσα ἀπολύτως εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην συνάπτει. Πρῶτον μὲν, τὸ Ἰταλοτουρκικὸν συμφωνητὸν οὐδετερότητος καὶ διατιθίας τῆς 30 Μαΐου 1928, ὁλίγους δὲ μῆνας βραδύτερον, ἥτοι τὴν 23ην Σεπτεμβρίου 1928, τὸ ὑπὸ τῶν κ. κ. Βενιζέλου καὶ Μουσσολίνι ὑπογραφῆν ἐν Ρώμῃ συμφωνὸν φιλίας καὶ διατιθίας, περιέχον καὶ τὴν ρήτραν οὐδετερότητος τοῦ Ἰταλοτουρκικοῦ συμφωνοῦ. Ὁ ἄξιον παρατηρήσεως ἐνταῦθα εἶνε τὸ γεγονός διὰ τὰ δύο ταῦτα εἰρηνικὰ συμφωνὰ διαφέρον οὐσιωδῶς ἀπ' ἀλλήλων. Ἐκτός δηλ. τῆς διαφοράς ἀνομιᾶς τῶν, τὸ Ἰταλοτουρκικὸν ἑξαιρεῖ τῆς ὑποχρεωτικῆς διατιθίας (ἀρθρ.3) πάσας τὰς διαφορὰς, τὰς ἀφορμὰς, κατὰ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον, τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν. Ἀφίνει δὲ τὴν κρίσιν περὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματός τὸ ἀνάγεται εἰς τὰ κυριαρχ

ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η ΑΝΑΓΚΗ, όπως στραφούμε προς την έντατική καλλιέργεια της γης, και προσανατολισουμε ανάλογα τις προσπάθειες μας για την τόνωση της εθνικής οικονομίας και γενικά για την οικονομική ισορροπία του Κράτους, αποτελεί εύτυχως γεγονός, που δίνει κάθε έλπιδα μιας καλύτερης αύριο. Και δεν ήταν φυσικά δυνατό, στην εξουσία κάθε ζήτηματος σχετικού, να διαφύγει στην έκτασι της σημασίας του το φαινόμενο της αστυφιλίας, της όποιος τόσο τα αίτια και αποτελέσματα, όσο και τα μέτρα καταπολέμησης εξετάστησαν με μεγάλη προσοχή. Η μελέτη του φαινομένου. Γεωγραφικά «Αγροί και πόλεις» έθεσε τα πράγματα στη θέση τους. Ωστόσο, δεν θα ήταν ίσως έντελως άσκοπο, να ακουσθούν κι' απ' άλλη άποψη λίγες σκεψεις, γιατί το ζήτημα και σπουδαίον είναι, και από άλλες πλευρές πρέπει να εξετασθή.

Παντού και πάντοτε, αστυφιλία και αποβιομηχανώσεις προήλθαν, ως γνωστόν, από μίαν αύξηση του πληθυσμού και μίαν σχετικώς μικρότερη ανάγκη από εργατικά χέρια στην ύπαιθρο, ένεκα της τελεωφόρου της μηχανικής καλλιέργειας. Από υγειονομικής απόψεως όμως, φερούμε να ομολογήσουμε, ότι επεκράτησε μία μονόπλευρη κρισις μειαξέ πόλεως και ύπαιθρου, εις βάρος της πρώτης, χωρίς να εξετάζονται κι' η φοβερός πληγές, που παρατηρούνται στην ύπαιθρο, τουλάχιστον όσον αφορά τη διατροφή και τον οικισμό. Γι' αυτό, ενώ σ' όλους είνε γνωστά κι' ευνόητα τα πλεονεκτήματα της ύ. αύθρου χώρας, είνε φανερά λιγώτερο γνωστό στους

χικά δικαιώματα εις μονομερή γραπτήν οήλων έκτέρου των συμβαλλομένων. Αντιθέτως, το ελληνιστικόν, πολύ ευρύτερον το πρώτον, υπάγει και τας ως άνω διαφοράς εις την διαιτητικήν διαδικασίαν και περιέχει επί πλέον, έκτός του ευρύτερου προοιμίου, τας έν άρχήν πολιτικάς διατάξεις 1-4, τινές των οποίων έλλείπουν έκ του ιταλοτουρκικού. Η ευρύτερη του ελληνιστικού έκθέσις έκθέσις του κυρωτικού αυτής νομοσχεδίου. Έτονίζετο έν αυτή συνάμα ότι αι ως άνω πολιτικά διατάξεις του συμφώνου φιλίας ήσαν αι αστάκρικως προς τας του ιταλοσερβικού συμφώνου φιλίας του 1924, μη αποτελούσαι έπομένως νεωτερισμόν τινα.

Μολονότι σκεπτικιστάι τινές κρίνουν την χρησιμότητα των συμφώνων τούτων ως έντελώς σχετικήν και έπουσιώδη, και σκαπτικές απόδιδουν την σύναψιν αυτών εις την κατάχρησαν δήθεν πολλά Κράτη «actomania», είνε αδύνατον να μη αναγνωρίση τις πόσον άναμφισβήτητος είνε ή σκοπιμότης των κατά μέρος άνά δύο συμφώνων τούτων, συντελούντων εις την παγίωσιν του έκ Γενεύης άπορρέοντος πνεύματος διεθνούς συνεννόησης και ειρήνης, έπ' άγαθω της γενικής ήσυχίας και άρμονικής διαβιώσεως των λαών.

πολλούς το γεγονός, ότι σ' όλα τα πολιτισμένα Κράτη τα υγειονομικά μέτρα ακολουθήσαν, βήμα προς βήμα, την βιομηχανική εξέλιξη, και ότι άκριβώς σέ Κράτη με άνεπτυγμένη βιομηχανία παρατηρούνται οι μικρότεροι αριθμοί θνησιμότητας π. χ. από φυματίωση. Δεν είνε δε τούτο καθόλου περιεργο, όταν σκεφθούμε, ότι μια βιομηχανική άνάπτυξις γίνεται αίτια ευημερίας μεγάλων στρωμάτων του λαού, πράγμα που εξυψώνει άποσάφην την πολιτικήν στάσην και κάμει τους ανθρώπους να τρέφονται καλά, και να κατοικούν σάν άνθρωποι. Το κλασσικώτερο παράδειγμα μās το δίνει ή άνάπτυξις της Άγγλιας, ή όποια με μία τεραστία εξέλιξη της βιομηχανίας της, με γεωργικό πληθυσμό μόνο 6, 8% του εργαζομένου λαού της, έχει την πιο μικρότερη θνησιμότητα στη φυματίωση. Ωστε, όχι μόνο δεν συντρέχει κανείς λόγος εις το να θεωρηθή ή αστυφιλία, αυτή καθ' εαυτήν, ως κάτι μεγάλο κακό, άλλ' έξ έναντίας είνε ένδειξις και ταυτοχρόνως αίτιον πολιτιστικής άνωτέρας ζωής.

Άλλ' άς έλθουμε στο ζήτημα της αστυφιλίας στην Ελλάδα. Κατά την άπογραφή του 1920 ο πληθυσμός των 30 πόλεων, που είχαν 10.000 και άνω κατοίκους, ήτο 1.094.442, των δε 33 κομοπόλεων με πληθυσμό 5-10.000 κατοίκους ήτο 230.246. Στην άπογραφή του 1928 ή αντίστοιχη πόλεις και κομοπόλεις είχαν 1.615.125 και 273.046, δηλ. αύξησιν 47, 6% για τας πόλεις και 18, 8% για τας κομοπόλεις. Στα μεγάλα όμως αστικά κέντρα ή αύξησης είνε πιο μεγάλητερη κατά το διάστημα της τελευταίας δεκαετίας: στην Άθήνα αύξησης του πληθυσμού κατά 54%, στην Πειραιά 85%, στην Θεσσαλονίκη 40% και στην Καβάλλα 118%. Πρέπει όμως να τονισώμεν, ότι, έκτός από λίγες εξαιρέσεις, ή πόλεις μας δεν διαφέρουν από τα χωριά (όπως άλλοι, όπου ή διαφορές είνε τεράστιες), και έχουν λιγο-πολύ άγροτικόν χαρακτήρα.

Ωστόσο, θά ήταν ένα από τα σπουδαιότερα ζητήματα να εξετασθή, αν ή Ελλάς παρουσιάζη «υπερπληθυσμόν», δεδομένου μάλιστα ότι ή χώρα μας είνε μία από τας μάλλον βρεφοτρόφους χώρας του κόσμου. Για το ζήτημα τούτο έγραψα άλλοτε έκτενώς («Το πρόβλημα του πληθυσμού έν Ελλάδι», Άρχειον Κοινωνικών Επιστημών). Έδώ περιορίζομαι να τονίσω, ότι ή χώρα μας δεν είνε υπερκατοικημένη, και, πρό πάντων, ότι και ή αστυφιλία σ' έμάς δεν προήλθεν, όπως άλλοι, από λόγους ουσιαστικού, πραγματικού «υπερπληθυσμού». Από το άλλο μέρος όμως δεν πρέπει ποτέ να παραβλέπουμε, ότι, υπό τους όρους, που βρεθήκαμε μετά την μικρασιατική καταστροφή και σήμερα, έχουμε στην Ελλάδα πρωτοφανή «υπερπληθυσμόν» έν σχέσει με τις σημερινές πλουτοπαραγωγικές μας δυνατόεις, υπερπληθυσμό, του όποιου ένα μεγάλο μέρος πλεονάζον θα μπορούσε ν' απορ-

ροφήση μία σοβαρά διοργανωμένη βιομηχανία, αν είχε τονωθή στο άνθρωπινως άνώτατο δυνατό σημείο.

Δεν γεννιέται καμμία άμφιβολία, ότι οι προτεινόμενοι τρόποι φορολογικής άνακουφίσεως του γεωργού, και ή άρωγή από την Άγροτική Τράπεζα είνε έργον ύψιστης σημασίας, και θ' άποφέρουν τους καρπούς σιγά-σιγά, καιτοι φρονώ, ότι μονάχα ή έντατική καλλιέργεια και παραγωγή εις τον άνώτατο βαθμό χωρίς μία ταυτόχρονο ρύθμισι και της έμπορίας των προϊόντων θά ήταν έργο μονόπλευρο. Είνε όμως ζήτημα, κατά πόσον θ' άναγκασθούν την τάσιν της άστυφιλίας. Τα άνακουφιστικά αυτά μέτρα μοι θυμίζουν ένα άλλο πρόβλημα σπουδαίον: το ζήτημα της ελαττώσεως της γονιμότητας και άρα του πληθυσμού. Ήταν (και είνε) κι' αυτό ένα ζήτημα, που άσασχόλησεν όχι μόνο τους θεωρητικούς, αλλά και τα έπσημα Κράτη, έπειδή επάνω σ' αυτό έστηριζετο κάτι πιο μεγάλο από την οικονομική ισορροπία: αυτή ή υπόστασις των Κρατών. Ή «εργασί άγαμου», «εργασί ψυγαμου» των Σπαρτιατών, ή «δλιανδρία» του διορατικού Πολυβίου (αίτιον και αυτό της καταστροφής των Ελλήνων), και κατόπιν εις τους Ρωμαίους ή «lex agraria» του Καίσαρος, ή «lex Julia de maritandis ordinibus», και ή σπουδαιοτέρα «lex Papia Poppaea», που έδινε τόσα προνόμια εις τους τεκνοποιούντας, — όλα αυτά δεν κατώρθωσαν ν' άναγκασθούν την ελάττωσι του πληθυσμού, ή όποια, στο τέλος, έφερε την καταστροφή των αρχαίων λαών. Και σήμερα, γνωρίζουμε τί προσπάθειες κάνουν τα Κράτη, στη Γαλλία ιδίως, άφ' ότου παρουσιάσθηκε το ζήτημα αυτό, από τον καιρό που ο Dupont, ο J. Bertillon και ο Leroy-Beaulieu έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου της «dépopulation». Όπως και σ' αυτό το ζήτημα τα οικονομικά άνακουφιστικά μέτρα δεν κατορθώνουν το ποδούμενον, γιατί οι λόγοι είνε, πλην των άλλων, βαθύτεροι ψυχολογικοί, έτσι και στο ζήτημα της αστυφιλίας είνε άμφιβολία αν θά κατορθώσουμε το πάν απ' αυτή την πλευρά μονάχα. Γιατί τα αίτια είνε πιο βαθύτερα. Ή ψυχολογική έκπαίδευσις του Έλληνος, που του δίδει την κατευθυντήριον γραμμή στη ζωή του, όπως και σ' όλα τα άτομα, παίζει τον σπουδαιότερο ρόλο και στο ζήτημα της αποψίλωσεως της υπαίθρου χώρας μας. Μοι φαίνεται όμως, ότι και μόνο ένα βλέμμα αν ρίξουμε στο ζήτημα της εκπαίδευσως του λαού μας, θά βρούμε στους αριθμούς αυτής τα πρώτα σπέρματα της αστυφιλίας. Ίδου και οι αριθμοί, τους όποιους έχω από τον φίλον μου Κωνσταντάρη, έναν βαθύ γνώστη των εκπαιδευτικών μας ζητημάτων:

Ενώ ή δημοτική εκπαίδευσις στην Άγγλια είνε 21% επί του συνόλου του πληθυσμού, και 22% στην Όλλανδία, στην Ελλάδα είνε μόνο 10%. Έξ έναντίας όμως, ή μέση εκπαίδευσις είνε 1% στην Άγγλια και Όλλανδία, αλλά στην Ελλάδα 3%. Μα τότε «σοφία» δεν είνε υπερβολική; Ότι τον καταπληκτικόν αυτόν αριθμό των «μορφωμένων» δεν θά είνε δυνατό, με κανένα μέσον οικονομικό, να τον γυρίση κανείς στους άγρούς, είνε ευνόητον, όπως ευνόητον είνε, ότι κι' εδώ θά έπρεπε να βρεθί μία διόρθωσις. Κι' αυτοί οι καταπληκτι-

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

A

ΤΟ ζήτημα της προσηκούσης μορφώσεως των θηλέων δεν είνε απλώς εκπαιδευτικόν, αλλά φέρει ευρύτερον κοινωνικόν χαρακτήρα. Είς άμειον προς τούτο συνάρτησιν τελεί το ζήτημα της συνεκπαίδευσως ή μη άρρένων και θηλέων. Έκτός όμως τούτου ο καθορισμός της μορφώσεως των θηλέων δεν δύναται να επιτελεσθή, χωρίς την έρευναν και άλλων, γενικωτέρας φύσεως ζητημάτων. Τίς ο καθορισμός και ή θέσις της γυναίκας έν τη οικογενεία και τη κοινωνία; τίς ο έπαρκής καθορισμός της γυναικός δια τον άγωνα της ζωής, και δη τον σύγχρονον επαγγελματικόν βίον; όποια δέον να είνε αι μεταξύν των δύο φύλων σχέσεις κ.τ.δ., είνε προβλήματα αυτομάτως άναγκάσιμα, άμα ως επιχειρηθή ή σοβαρά μελέτη του ως άνω ζητήματος. Ή άνάμειξ όμως και συνεξέτασις τούτων διαφορών περιχομένον θεμάτων, περί των όποιων κρατούν αι μάλλον αντίθετοι απόψεις, είνε φανερόν, ότι παρακωλύει την αντικειμενικήν μελέτην και καθιστά δυσχερή λύσιν, προς ήν πάντες να δύνανται να συμφωνούν. Έν τοις έπομένους θά εκθέσωμεν και δικαιολογήσωμεν την επί του προκειμένου ήμετέραν γνώμην.

Ως γνωστόν, όχι προ μακρού ήτοιχίσθησαν και εις την γυναικα αι πύλαι των επιστημονικών ιδρυμάτων: όσαύτως όχι προ πολλών ετών κατέστη προσήνη ή είσοδος των θηλέων εις τα σχολεία της μέσης εκπαίδευσως. Ή επιθυμία όπως μηδέν κώλυμα τοις λοιπών παρεμβάλλεται εις την άνοδον της γυναικός άφ' ενός, και το άπτότομον της μεταλλαγής των περί γυναικείας παιδεύσεως ιδεών άφ' έτέρου, δεν επέτρεψαν όμως μελετηθή έν πάση τη λεπτομερεία και ευρύτητι το ζήτημα της μορφώσεως των θηλέων. Έφ' όσον εκρίθη σκόπιμον ν' άφελθί και εις την γυναικα έλευθερον το στάδιον δια πέν είδος σπουδής, και αυτής της επιστημονικής, τί απλούστερον από του να επιτραπή ή φοίτησις εις τα ήδη λειτουργούντα σχολεία μέσης εκπαίδευσως των άρρένων, ή, όπου ιδούρουν ιδιαίτερα σχολεία θηλέων, ν' άφελθί το αυτό σχεδόν πρόγραμμα μαθημάτων και ή αυτή ήλη διδασκαλία; Είς τα διάφορα κράτη έγνετο άποδεκτόν το δικαίωμα της γυναικός προς άνωτέραν μόρφωσιν, χωρίς να ληφθή έκ παραλλήλου μέριμνα προς προσαρμογήν της παιδεύσεως των θηλέων εις την φύσιν, τον χαρακτήρα και τον έν τή βίω προορισμόν των. Πανταχού σχεδόν, και εκεί ένθα ή μέση εκπαίδευσις των θηλέων τυγχάνει άισθητός χωρισμένης της των άρρένων, ο σκοπός, τα προγράμματα, και αι μέθοδοι διδασκαλίας δεν παρουσιάζουν ουσιαστικές διαφοράς. Ή μόνη άξία

λόγον απόκλισις των προγραμμάτων των σχολείων των θηλέων από των αντίστοιχων σχολείων των άρρένων παρατηρείται εις το μάθημα της γυμναστικής και τας χειροτεχνικάς ένασχολήσεις: έπίσης έν τινι μέτρω και εις την μουσικήν. Ταύτα ισχύουν κυρίως περί των δημοσίων σχολείων των θηλέων, και δη των άγόντων εις έπιστημονικάς σπουδάς. Διότι εις τα ιδιωτικά σχολεία των θηλέων και εις τα δημόσια, τα μη παρέχοντα δικαίωμα είσόδου εις τα άνώτατα εκπαιδευτήρια, λαμβάνεται περιορότερον όπ' όσον έν τή καταρτισμώ του προγράμματος ή ιδιαίτερότης και ή έν τη κοινωνία θέσις και άποστολή της γυναικός.

Ή ταυτότης σχεδόν σκοπού και προγραμμάτων της παιδεύσεως άρρένων και θηλέων, είνε το αίτιον της άπανταχού νύν διαφανομένης και έκδηλουμένης ταραχής και άνησυχίας, όσον άφορά εις το όρθον και σκόπιμον ή μη της παρεχομένης εις τα θήλα μορφώσεως. Ο κανονισμός της παιδεύσεως των θηλέων σύμφωνα προς την προϋφισταμένην των άρρένων, μετά τούτων ετών δοκιμασίαν δεν μās ικανοποιεί κατά πάντα. Διηλεκώς ένοχείται ή πεποίθσις, ότι ή τοιαύτη ρύθμισις των της μορφώσεως των θηλέων, και δη έν τη μέση εκπαίδευσει, είνε πλημμελής, και ότι παρίσταται άνάγκη σοβαράς μελέτης του όλου ζητήματος, χρήζοντος διαφόρων ή νύν διακανονισμού. Επιζητείται τ. έ. και το σχολείον να μη άγνοή την φύσιν των τροφίμων του, αλλά και αι κατεκτήσεις της γυναικός να μη διχθούν. Πράγμα, ως ευνόητον, όχι και τόσο εύκόλως επιτευκτόν, έφ' όσον ή εκπλήρωσις της μίας άπαιτήσεως δυνάται να παρακωλύη την πλήρη επίτευξιν και της έτέρας.

Ή προσηκούσα μόρφωσις των θηλέων, ιδία έν τη μέση εκπαίδευσει, και ή συνεκπαίδευσις ή μη άρρένων και θηλέων, άπασχολούν σήμερα τα διάφορα Κράτη και τας οικείας δημοσπονδίας των λειτουργούν της μέσης εκπαίδευσως. Το προκείμενον θέμα υπήρξεν αντικείμενον μακρών συζητήσεων κατά το διεθνές συνέδριον των λειτουργών της μέσης εκπαίδευσως, το συγκληθέν έν Χάγη τον παρ' ελθόντα Ιούλιον. Άλλά και τούτον τα πορίσματα και αι αποφάσεις δεν συμβάλλουν άισθητός εις την παραγωγήν της διοριστικής ρυθμίσεως του ζητήματος, ως δντα προϊόν συμβιβασμού αντιθέτων απόψεων και πεποιθήσεων. Τέλος και παρ' του μνησθέντος συνεδρίου — φέροντος μέν τον τίτλον του «διεθνούς», πληροφ' έξ άναποσώπων λόγων κρατών, τίνα όχι σημαντικά, συγκροτηθέντα δριστική λύσις επαφίεται εις έαυ-

ΕΞΕΔΟΘΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 1929-1930

Συγκομείσα επί τη βάσει
επισήμων στοιχείων

Περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφήν των Έθνικών Δανείων, λεπτομερή περιγραφήν των Άνωμένων Έταιρειών, ών οι τίτλοι διαπραγματεύονται έν τή Χρηματιστηρίω, τον Νόμον περί Διεθνούς Έλέγχου, ως ισχύει σήμερα, την έκθεσιν του επιδιαιτητού Morlaud, ως και τα της λειτουργίας και κινήσεως του Έργαφείου Έκκαθάρίσεως. Είς έκάστην δε άξίαν παρατίθενται ή σημειωθείσα άνοτάτη και κατωτάτη τιμή από του 1919, τα από της συστάσεως διανεμηθέντα μερίσματα, ως και συγκριτικοί πίνακες των ισολογισμών των τριών τελευταίων χρόνων. Τιμάται χρυσόβετος δραχμάς 300 (Γραμματεία Χρηματιστηρίου). Διά τας Έπαρχίας, επί πλέον δραχμάς 25 δια ταχυδρομικά έξοδα άποστολής.

κρατών επί τη βάσει των εκπαιδευτικών και κοινωνικών αναγκών του, των ιδιαίτερων ήθων και εθίμων, της οικονομικής καταστάσεως κλπ.

Εκ των γενομένων εν Χάρη πεισματοδών συζητήσεων καταφαίνεται:

α.) "Οτι κατέστη αισθητή η ανάγκη της μορφώσεως των θηλέων εις τρόπον, ώστε να λαμβάνεται σοβαρώς υπ' όψει η μέλλουσα εν τη οικογενεία και τη κοινωνία ιδιαίτερα αποστολή των.

β.) "Οτι κατεπολεμήθη υπό πολλών, ιδίως γυναικών, η ανάλογος διαρροή των της μορφώσεως των θηλέων εκ του φόβου, μήπως η ιδιαίτερα μόρφωσις των νεανίδων καταλήξει εις μείωσιν των ίδων δικαιωμάτων της γυναικός, ή εις την παρεμβολήν προσκομιμάτων δια την προσέλευσιν εις επισημονικάς σπουδάς. Διὰ τοῦτο ἡ σύστασις ἰδιαίτερου τύπου σχολείων θηλέων, μὴ ἀγόντων ὅμως εἰς ἐπισημονικὰς σπουδὰς, δὲν προὐκάλεσε σοβαρὰς ἀντιρροήσεις.

Η κατά τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἔξευνα τοῦ ζητήματος, ἡ ἐξάρτησις αὐτοῦ ἀπὸ παντοίων αἰσθητικῶν καὶ ὀφελιμιστικῶν ἐπιρροῶν, δὲν δύναται ἢ ἀγάγῃ εἰς ὀρθὴν καὶ μόνιμον λύσιν. Ἀντὶ τὰς τεσσάρων ὡς βάσις τῆς ἐρευνῆς ἡ φύσις καὶ αἱ ιδιότητες τῶν υποκειμένων τῆς ἀγωγῆς, τίθενται παντοῖαι κοινωνιολογικαὶ ἀπόψεις καὶ θεωρίαι περὶ γυναικός καὶ τῆς μελλούσης ἐξελίξεως καὶ δράσεώς της. Ἐρ' ὅσον ὁ μὲν δὲν καθορίζεται ἡ προσήκουσα μόρφωσις τῶν θηλέων, θὰ παραμένῃ ἄντων καὶ τὸ συγχρότον ἀπασχολῶν τύπον, οἰκονομικὰ καὶ διδασκαλίας συναφῆς ζήτημα: τὸ τῆς συνεκπαιδεύσεως δηλ. ἀρρέων καὶ θηλέων, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφηβικὴν καὶ μετεφηβικὴν ηλικίαν. Ζήτημα τὸ ὅποιον συνήθως ἐξετάζεται μόνον ἀπὸ παιδονομικῆς ἀπόψεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἀποψέως ἀγωγῆς. Διότι τιμωμένον διαφοροποιεῖται καὶ ὁρίζομενον ἰδιαίτην μορφωτικὴν παιδείαν—καὶ γενικώτερον ἀγωγῆς—ἐκτέλεσι τῶν φύλων, κατ' ἀνάγκην θὰ προέκυπτον καὶ διάφοροι τύποι σχολείων. Εὐλόγως δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς αὐτὰ ἡ διδασκαλία δὲν θὰ παρεῖχε ἀπὸ κοινοῦ εἰς ἀρρέων καὶ θηλέων, ὡς ἀναφερομένη ἐν ἀλλοῖς ἀντικείμενα. Ἰδῶμεν νῦν ἐν πρώτοις τίς ἡ προσήκουσα μόρφωσις τῶν θηλέων.

**

Η ἐν τῷ σχολείῳ μόρφωσις τῆς μαθητιώσης νεολαίας ὁρίζεται κατὰ πρῶτον λόγον ὑπὸ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς. Κατ' αὐτὸν ὁρίζεται καὶ ὁ σκοπὸς τῆς διδασκαλίας καὶ ἐκτελεῖται ἡ ἐπιλογὴ τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν σχολείων μορφωτικῶν ἀγαθῶν. Σύμφωνα πρὸς τὸν τεθέντα σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς καί, ἐπὶ πλέον, τὴν φύσιν καὶ ηλικίαν τῶν τροφίμων, τὰς ἐν τῷ βίῳ ἐπιδιώξεις καὶ ἐνασχολήσεις αὐτῶν, καθορίζονται οἱ διάφοροι σχολικοὶ τύποι καὶ κανονίζεται τὸ πρόγραμμα τῆς ἐν ἐκάστῳ διδασκαλίας.

Ἡδὴ προβάλλεται τὸ ἐρώτημα: Τίς ὁ σκοπὸς τῆς μορφώσεως τῶν θηλέων; Ἐκ τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο θὰ καθορισθῇ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν σχολείων τῶν θηλέων. Θὰ καθορισθῇ δηλ. ὁ τύπος τῶν σχολείων τῶν θηλέων, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ κοινῇ τὸ ζήτημα, εἰς ὁ τύπος οὗτος θὰ εἶνε ὁ αὐτός, ἢ πρέπει νὰ εἶνε διάφορος τοῦ τύπου τῶν σχολείων τῶν κατὰ τὴν ἀνδρῶν.

Ὁ σκοπὸς τῆς μορφώσεως τῶν θηλέων δὲν δύναται νὰ τεθῇ α priori οὐδὲ νὰ ἐξελεχθῇ κατὰ βούλησιν καὶ αὐθαρέτως. Οὗτος ὁρίζεται τὸ μὲν ὑπὸ τῆς φύσεως τοῦ θήλεος, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ βίῳ προσορισμῶν του. Ὁ ἐν τῷ βίῳ προσορισμὸς τῆς τροφίμου ὁρίζεται αὖθις τὸ μὲν ὑπὸ τῆς ἰδιοσυστάσεως αὐτοῦ, τὸ δὲ ὑπὸ ἀνωτέρων ἰδεωδῶν, πρὸς ἃ ὀφείλει νὰ κατεστῇ καὶ τὴν πραγμάτων τῶν ὁποίων δέον ἔστι ἐπιζητῆσθαι ὡς ἀπομὸν, δσον καὶ γενικώτερον ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Περὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικός ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ κοινωνίᾳ δύναται τις νὰ ἐξῇ οἰσώδηποτε θέλει ἀντιλήψεις, οὐδεὶς ὅμως δύναται σοβαρώς νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ γυνὴ προώρῃται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως ὡς μήτηρ καὶ πρῶτη τροφὸς καὶ παιδαγωγὸς τῶν τέκνων της. Ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐξαρτᾶται πρὸ παντός ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων καὶ ἡ διάπλασις αὐτῶν εἰς χρηστοὺς πολίτας καὶ ἀνωτέρους ἀνθρώπους. Ἡ μητρότης εἶναι τὸ σταθερὸν θεμέλιον τῆς εὐδαιμονίας τοῦ οἴκου καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους. Πάν δ' αἴτιον τὸ δυνάμιος σχολεῖον θηλέων δὲν δύναται ἐμὴ νὰ τεθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἀποστολῆς τῆς γυναικὸς ἐν τῷ βίῳ.

Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἡ γυνὴ εἶναι ἡ φυσικὴ οἰκονόμος καὶ ἐπιμελήτρια τῶν ἀναγκῶν τοῦ οἴκου. Ἡ οἰκονομικὴ ἐστία ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπῆρξε διὰ τὸν Ἕλληνα τὸ ἱερὸν ἐνδιαίτημα, ἡ δὲ Ἕλληνις ὡς σύζυγος καὶ μήτηρ ἀείποτε ὑπῆρξε ἡ πιστὴ καὶ ὑποδειγματικὴ ἐστία. Σύντροφος καὶ παραστάς τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς γεννήσεως καὶ διαπαιδαγωγώσεως τῶν τέκνων, πρέπει νὰ εἶναι προπαρασκευασμένη διὰ τὰς ἐν τῷ οἴκῳ ἐργασίας καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς σημερινούς τραγεῖς μεταπολεμικοὺς καιροὺς, καθ' οὓς πᾶς τις μόνον εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις εἶναι ἡγεγασμένος νὰ ἐπαρτεῖται. Καὶ τὸ δυσχερὲς τοῦτο ἔργον τῆς Ἑλληνίδος γυναικὸς ὀφείλει ὡσαύτως νὰ υποβοηθῇ τὸ σχολεῖον θηλέων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιοσυστάσις τῆς γυναικείας ψυχῆς δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ προγράμματος τῶν σχολείων θηλέων. Ἡ γυνὴ διακρίνεται διὰ τὸ φιλεὺσπλαγγρον αὐτῆς καὶ τὴν συμπονετικὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν πλησίον. Αἱ ἐξ οἰκείας βουλήσεως ἐνασχολήσεις τῆς γυναικὸς μαρτυροῦν τὸ ἰδιότυπον τῆς γυναικείας φύσεως.

Ἡ φιλανθρωπικὴ καὶ ἀγαθοεργὸς κοινωνικὴ δράσις τῆς γυναικός, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ μορφωτικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ ἐπιδρασίς της, πρέπει νὰ εἶδον στηρίγματα καὶ ἐνισχυτοὺς ἐν τῷ σχολείῳ.

Τέλος τὸ σχολεῖον θηλέων ὀφείλει νὰ παρέχῃ τὴν διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου κατὰ τὴν ἐξάρτησιν, καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἡθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν τροφίμων τῶν καὶ τὴν κατὰ τὴν ἐθνικὰ ἡθικὰ καὶ τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις διάπλασιν αὐτῶν.

Δεχόμενοι κατὰ τ' ἀνωτέρω ὡς σκοπὸν τῆς μορφώσεως τῶν θηλέων τὴν ἡθικὴν διάπλασιν καὶ τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν καὶ ἡ μορφωτικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ ἐπιδρασίς της, πρέπει νὰ εἶδον στηρίγματα καὶ ἐνισχυτοὺς ἐν τῷ σχολείῳ.

Τέλος τὸ σχολεῖον θηλέων ὀφείλει νὰ παρέχῃ τὴν διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου κατὰ τὴν ἐξάρτησιν, καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἡθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν τροφίμων τῶν καὶ τὴν κατὰ τὴν ἐθνικὰ ἡθικὰ καὶ τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις διάπλασιν αὐτῶν.

δι' ὧν αἱ τροφίμου θὰ δυνηθῶν ὡς ἀριστα νὰ ἐπιτελέσων τὸν ρόλον των ὡς Ἑλληνίδων ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ κοινωνίᾳ. Ἀπαράτητα ἀρα στοιχεῖα μορφώσεως τῶν θηλέων δύναται κατὰ τ' ἀνωτέρω νὰ θεωρηθῶν:

1) Ἡ βρεφοκομία.

2) Ἡ ἀγωγή τοῦ παιδὸς κατὰ τὴν πρῶτην ηλικίαν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν.

3) Τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδὸς καὶ τὴν διαπραγματεύσιν.

4) Προβλημάτων σχετικῶν τῆς ἀγωγῆς καὶ διαπλάσεως τοῦ παιδὸς εἰς ἡθικὸν χαρακτῆρα καὶ ὑποδειγματικὸν Ἕλληνα πολίτην. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ τελευταίου ἐνδείκνυνται ἡ παροχή:

5) Στοιχείων Πολιτειολογίας.

Ἐκ τοῦ προσορισμῶ τῶν τροφίμων ἐπὶ πλέον ὡς μελλουσῶν οἰκοκυρῶν καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ οἴκου ἐνδείκνυνται:

6) Ἡ ἐσαγωγή εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ ἡ ἀνάλογος περὶ ταύτην διατριβή. Ἐν δέ:

7) Ἡ διδασκαλία χειροτεχνικῶν ἐργασιῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἡ γυνὴ καὶ ἐπιτηδεύουσα τοῦ ἀνδρὸς τυγχάνει καὶ μάλιστα ἐνδεειγμένη, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Τοιαῦτα μαθήσεις καὶ ἐργασίας δύναται νὰ θεωρηθῶν ἡ ῥαπτική, ἡ κοπτική, τὸ κέντημα, ἡ πλεκτική, κλπ.

Ἡ διάθεσις τῆς γυναικείας ψυχῆς πρὸς ἀγαθοεργὸν καὶ φιλόστολον δράσιν ἀπαιτεῖ:

8) Τὴν καθοδήγησιν τῶν νεανίδων εἰς τὸ πῶς θὰ παρέχων λυσιτελεστον τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς βοήθειαν τοῦ πληθῶν, καὶ ἀνακούφισιν τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας (Μετοχὴ εἰς φιλανθρωπικοὺς συλλόγους, εἰς ἐκπαιδευτικὰ σωματεῖα, ἐκουσία ὑπηρεσία εἰς παντὸς εἶδους εὐαγὴ ἰδρύματα κ.τ.λ. 8.)

Β'. Ὅτι πρέπει νὰ παρέχωνται καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων αἱ ἀπαραίτητοι γνώσεις, αἱ καθιστῶσαι δυνατὴν αὐτῶν ἐνὸς μὲν τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν καὶ ἀνοδὸν αὐτῶν, αὐτῶν ἐτέρου δὲ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν των εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου. Τοῦτο ὅμως οὐδαμῶς σημαίνει, ὅτι πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τῶν σχολείων τῶν θηλέων, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει σήμερον, ἡ μετέδοσις τῶν προηγουμένως καθορισθέντων μορφωτικῶν ἀγαθῶν, ἀπαραίτητων ἵνα θεωρηθῇ τὸ σχολεῖον τῶν θηλέων ὡς ἐκπληροῦν τὸν σκοπὸν καὶ προσορισμὸν του.

Νῦν ὅμως θὰ ἡδύνατο νὰ προβληθῇ τὸ ἐρώτημα: Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ περιληφθῶν εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν σχολείων τῶν θηλέων ἅπαντα τὰ ὑποδειχθέντα μαθήματα, χωρὶς νὰ προκληθῇ ἡ ὑπερφόρτισις αὐτοῦ—καὶ συνεπῶς πνευματικὴ ἐπιβάρυνσις καὶ ὑπερκόπσις τῶν τροφίμων—ἢ χωρὶς νὰ προέβῃ μείωσις τῆς ἀξίας τοῦ μέλλοντος νὰ παρέχεται πνεύριον, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν νὰ περικλύωμεν ἅλλα μαθήματα, διδασκόμενα εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρέων;

Ὁ φόβος μήπως παρεμβληθῶν προσκόμματα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν σπουδὴν τῶν νεανίδων κάμνῃ πολλοὺς διστακτικούς εἰς τὴν οὐσιώδη ἀλλοίωσιν τοῦ προγράμματος τῶν σχολείων τῶν θηλέων, καίτοι πεπεισμένους περὶ τοῦ ὁρθοῦ τῆς παροχῆς καὶ ἰδιαίτερως παιδείσεως εἰς τὰ θήλα, μᾶλλον προσαρμολογούμενης εἰς τὰς βιολογικὰς καὶ πνευματικὰς ιδιότητας αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποστολήν των.

Εἰς τοῦτο ἀπαντῶμεν, ὅτι αἱ καρποφόροι ἐπιστημονικαὶ σπουδαὶ δὲν εἶναι τοῦ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ ἰταλοαυστριακὴ φιλία

Τὸ ἰταλο-αυστριακὸν σύμφωνον κατ' οὐδὲν, ὡς φαίνεται, διαφέρει τῶν ἄλλων γενικῶν συμφώνων φιλίας ἅτινα συνήφθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἰδίως ἐκ μερὸς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Αὐστρίας. Μολαταῦτα δὲν εἶνε ὁμοῖον σημασίας, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν προσπορίζει εἰς μίαν ἐπὶ μικρὰν δυνάμιν τὴν διπλωματικὴν ὑποστήριξιν τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς, καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ γενικὸν πρόγραμμα τῆς φασιστικῆς διπλωματίας νὰ ἐντείνῃ τὴν ἐνέργειάν της εἰς τὰς παραδουναβίους χώρας, ἵνα ἀντισταθμίσῃ τὸ διπλωματικὸν συγκρότημα τῆς Μικρᾶς Ἀνατλ. Εἰς τοὺς ἰταλικούς ἄλλως τε πολιτικούς κύκλους δὲν ἀποκρύπτεται ἡ ἐλπίς ὅπως ἡ ἰταλο-αυστριακὴ φιλία, συνδυαζομένη μετὰ τὴν γνωστὴν καὶ σχετικῶς παλαιὰν ἰταλο-ὀγγρικὴν προσέγγισιν, διευκολύνῃ καὶ τὴν αὐτοτρο-ὀγγρικὴν συνεννόησιν, καὶ ἀποτελέσῃ ἐπομένως ἓνα ἐπὶ πλέον κρῖνον εἰς τὴν ἀλλοσύν μετὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἰταλικὴ διπλωματία προσπαθεῖ νὰ συνδέσῃ ὅλας τὰς πρωτευούσας πού ἡμποροῦν νὰ τὴν ἐξυπηρετήσων. Τὸ ἰταλικὸν ὅμως αὐτὸ σχέδιον κρίνεται μετὰ ἀρκετὸν σκεπτικισμὸν ἐν Πράγῃ, ὅπου ἡ ἐφημερίς «Ναρόντι Λίστυν» ἐκφράζει τὴν ἐμπιστοσύνην της ἐπὶ τῇ εὐσταθείᾳ τῆς αὐστριακῆς πολιτικῆς, ἥτις διὰ τὸν καγκελλάρου Σόμπερτ, ταπεινέοντος ἀλληλοδιαδόχου εἰς Ρώμην καὶ Βερολίον, ἀποδεικνύει ὅτι δὲν θέλει ποσὸς, ἐνεκα τῶν μετὰ τῆς Ἰταλίας νέων δεσμῶν της, νὰ ἀποξενωθῇ τῶν μετὰ τῆς Γερμανίας τοιοῦτων. Οὐδ' ἦντον προτιμῆται ἡ χαλάρωσις τῆς ὑπὲρ τοῦ Ἀντλούς (ἐνὸς τῶν Γερμανίας καὶ Αὐστρίας) παγγερμανικῆς προπαγάνδας.

**

Ἡ προπαγάνδα τῶν Ἀγγλῶν συντηρητικῶν

Τὸ κόμμα τῶν Ἀγγλῶν συντηρητικῶν φαίνεται ἐντείνων τὴν ἀντικυβερνητικὴν του δράσιν, εἰς κρῖνον καὶ ἐπὶ τὴν ἀγρόσιν τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχηγὸς τῶν κ. Μπάλδουιν ἐξεφώνησε τὴν 5ην Φεβρουαρίου ἐν Λονδίνῳ, εἰς πολυάριθμον τοῦ κόμματος συνέλευσιν. Ἐξέθεσε κυρίως τὸ φρολογικὸν πρόγραμμα τῶν συντηρητικῶν, τὸ ὁποῖον προβλέπει τὴν ἀβυσσιν ἀποστασίαν τῶν βιομηχανικῶν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου οὐλοκλήρου τῆς Βρετανικῆς αὐτοκρατορίας συστηματοποίησιν (rationalisation) τῶν βιομηχανικῶν. Αἱ συντηρητικαὶ ἐφημερίδες «Μόρνινγκ Πόστ» καὶ «Νταϊλυ Τέλεγραφ» ἐπιδοκιμαζοῦν τὴν στάσιν αὐτὴν τοῦ κ. Μπάλδουιν, ἡ δὲ δευτέρα μάλιστα προδικάζει καὶ προσεχῇ τὴν νίκην τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος. Μολαταῦτα, αὐτὸς οὗτος ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος, ἐν τῷ λόγῳ του, προέβλεπεν ὅτι μόνον μετὰ δύο ἔτη θὰ εἶνε δυνατόν νὰ διενεργηθῶν νῆαι ἐκλογαί. Ἐκ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ, ἄλλως τε, τῶν Κοινοτήτων προσφάτου συζητήσεως περὶ τῶν ἀγρο-ὀβιετικῶν σχέσεων, κατὰ τὴν ὁποίαν δύο συντηρητικὴν βουλευταί, ὁ Σέρ Χίλτον Γιόρκ καὶ ὁ κ. Ἀλλεν ἐπέστηθησαν εἰς Κυβερνήσεως, ὁ μὲν καταδικάζων ὡς ἀπραγματευτικὴν τὰς ἐλπίδας τῶν ἐργατικῶν περὶ ἀπορροφήσεως ὑπὸ τῆς ὀστικής ἀγορᾶς σπουδαίου μέρους τῆς ἀγγλικῆς ἐξαγωγῆς, ὁ δὲ ζητήσας τὴν ὑποχρηστικὴν ἰσσορροπίαν μεταξὺ τῶν εἰς Ρωσίαν ἀγγλικῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῶν εἰς Ἀγγλίαν ὀστικῶν τοιοῦτων, προσέκυψεν ἡ εὐλοκία νίκης τῆς Κυβερνήσεως λαβούσης 243 ψήφους ἐναντίον 139. Ἡ θέσις τῆς Κυβερνήσεως φαίνεται λοιπὸν ἀλόγητος, καὶ βεβαίως δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ κλονισθῇ συνεπείᾳ τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου, ἥτις θὰ ἀποτελέσῃ προφανῶς ἀναιμφοβητικὴν νίκην τοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ ἀγγλικῶν κόμματος.

**

Ἡ κατάσταση ἐν Ρωσίᾳ

Εἰς συνέντευξιν δοθεῖσαν ἐσχάτως εἰς τὴν «Νταϊλυ Ἐξπρεσς», ὁ ἀρχηγὸς τῆς πρώτης Ρωσικῆς Ἐπαναστάσεως κ. Κερένσκυ διεστραγγίσθη μετὰ τὰ σκοτεινότερα χρώματα τὴν ἐν Ρωσίᾳ κατάστασιν. «Ἡ Ρωσία, εὐρίσκεται, κατ' αὐτὸν, εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ φοβεροτάτου οικονομικοῦ γάστρου. Ἡ τρομοκρατία βασίλευει καὶ πάλιν εἰς τὴν χώραν. Εἰς ἀνακρίβεις ὅτι ὁ πληθυσμὸς διὰ τῆς παθητικῆς τοῦ τοῦλάχιστον στάσεως ἀνέγεται τὸ σοβιετικὸν καθεστὼς. Ὑφίσταται ἐν τοῖς πράγμασι ἕως ἀδιάντητος λαθῶν ἀνταρτικὴ ἀσφαγὴ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ χωρικῶν, ὅτινες ἀντιπροσωπεύουν τὰ 90% τοῦ ἔθνους. Καὶ ὁ κ. Κερένσκυ προβλέπει ὡς ἐπικείμενην τὴν ἐκρήξιν μίας γενικῆς ἐπαναστάσεως, συνεπείᾳ τοῦ προσεχέως λιμοῦ, ὅστις προμηνύεται, λέγει, καταστρεπτικώτερος ἀπὸ τὸν πρὸ τινων ἐτών. Ἰστέ, κατὰ τὸν κ. Κερένσκυ, θὰ ἐγκαθιδρυθῇ δικτατορία, ἥτις θὰ ἐξελιχθῇ πρὸς δημοκρατικὸν καθεστὼς, σύμφωνα πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ρωσσικοῦ λαοῦ, μετὰ ὅλων τῶν ἀρχῶν τῶν κυβερνητικῶν ἐκτελέσεως, ὅπως οὐδὲ τῶν πλεόν, οὐδὲ μοναρχίαν, οὐδὲ ἀριστοκρατίαν. Ἀπόκειται νὰ ἴδωμεν—καὶ τὸ μέλλον μόνον θὰ τὸ ἀποδείξῃ—κατὰ πόσον, ταῦτα λεγὰν, ὁ Ρώσος δημοκράτης δὲν ἐκλαμβάνει τὸς ἐπιθυμίας τοῦ ὡς πραγματικότητα, καὶ τοὺς πόθους τοῦ ὡς πιθανότητα.

Ἡ σταθερότης τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως

ΠΡΟ ἔξρομάδος, μεγάλη συγκίνησις κατέλαβε πρὸς σήμερον τοὺς γαλλικοὺς πολιτικούς κύκλους, διότι εἰς πρόσκλησιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Ταρνὰ πρὸς συνεννόησιν μετὰ ὅλων τῶν ἀρχῶν τῶν κυβερνητικῶν ὁμάδων, δὲν προσήλθεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Ἐξοσπιστικῆς Ἀριστερᾶς» κ. Ντανιέλ. Ἡ ἀποκρίσις τῆς ἐκείνου ἀπὸ τὴν κυβερνητικὴν πτέρυν θὰ καθίστα ἀσφαλὴ τὴν διατήρησιν τῆς σημερινῆς ἐν τῇ Βουλῇ πλειοψηφίας, θὰ ἦγε δὲ ποσὸς εἰς παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Ταρνὰ. Ἀλλὰ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΣΤΑΔΙΟΥ 33

Χημικά λιπάσματα, ἁπλὰ καὶ σύνθετα. Ὅσα ἐν γένει. Γεωργικὰ φάρμακα. Ὑαλουργεῖα λευκῆς καὶ πρασίνης χύλου. Ὑελοπινάκες.

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Εἰς ἀρχαίαις

Διὰ 3 μηνῶν	8	ο/ο
Διὰ 6 " " " " " " "	8 1/2	ο/ο
Διὰ 1 ἔτος	9	ο/ο

Εἰς ἀίρ. ἀγτῶν, ἀοα-
ἀρρία καὶ χρύσιν:

Διὰ 3 μηνῶν	7	ο/ο
Διὰ 6 " " " " " " "	7 1/2	ο/ο
Διὰ 1 ἔτος	8	ο/ο

Ο ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΝΙΑΣ

B

Ι ΔΟΥ Ένα σχέδιον Ιδεώδους όργανώσεως προνοίας και αντίληψως, το όποιον ήδη εύρίσκει άπήχησιν εις την 'Αγγλίαν και την 'Αμερικήν. Το σχέδιον έχει σχήμα πυραμίδος, εις την βάσιν της οποίας υπάρχουν τὰ κέντρα ύγειας πρώτου βαθμού, τὰ όποια συνίστανται από μίαν κλινικήν έκ δύο ή τριών αιθουσών έσωτερικών άσθενών, μιάς αίθουσής μαγειρηρίου, ένός χειρουργείου και ένός έξωτερικού Ιατρείου.

"Ανωθεν τών κέντρων πρώτου βαθμού εύρίσκονται τὰ κέντρα ύγειας δεύτερου βαθμού, τὰ όποια Ιδρύονται εις πόλεις μεγάλας συνήθως, όπου υπάρχει ανάλογος αριθμός ειδικευμένων Ιατρών, συνίστανται δέ έκ πλήρων νοσοκομείων, έφωδιασμένων με τὸ κατάλληλον προσωπικόν και με άλλας τὰς τελειοποιήσεις της σημερινής έπιστήμης.

Οι άσθενείς οι έχοντες ανάγκην ειδικών μέσων πρὸς εξέτασιν, και ειδικής θεραπείας, θά άποστέλλονται υπηρεσιακώς, από τούς πρώτους σταθμούς της ύγειας εις τούς δεύτερους.

Εις τὰ κέντρα του δεύτερου βαθμού καταρτίζεται το νοσοκομειακόν προσωπικόν, το όποιον άποστέλλεται εις άλλας τὰς όργανώσεις της αντίληψως της χώρας. Τὰ κέντρα του δεύτερου βαθμού καθώς και εκείνα του πρώτου εύρίσκονται εις άμεινον έπαφήν με τὰ ειδικά νοσοκομεία, τὰ σανατόρια, τὰ άστυα τών σωματικών και διανοητικώς άναπήρων, τὰ αναρρωτήρια κλπ.

Εις την κορυφήν της πυραμίδος Ισται το πανεπιστημιακόν νοσοκομείον, ούτως ώστε το πνεύμα το έξερευνητικόν και αί πρόοδοι της έπιστήμης, έκ του πανεπιστημιακού νοσοκομείου θά φθάνουν διά της έπικοινωνίας τών διαφόρων βαθμίων μέχρις αυτού του πρακτικού Ιατρού, και ούτως ένῳ άφ' ένός θά μεταδίδονται αί πρόοδοι της έπιστήμης έκ του άνωτέρου έκπαιδευτικού Ιδρύματος, διά τών διαιμέσων θεραπευτικών σταθμίων, άφ' έτέρου οι καθηγηταί του πανεπιστημίου οι παρασκευάζοντες την Ιατρικήν της αύθιου θά βοηθούν εις τὰς έρεύνas αυτών υπό τών στοιχείων και τών στατιστικών τὰς όποιας θά μεταβιβάζουν εις αυτούς τὰ κατώτερα κέντρα ύγειας.

Εις έκαστον διαιρέσιμα της χώρας θά όπάσχη έν συμβούλιον δημοσίας ύγειας, το όποιον θά διευθύνη τὰς ύγειονομικάς υπηρεσίας, και έν άνώτατον ύγειονομικόν συμβούλιον, πηλσον του άνωτέρου έκπαιδευτικού Ιδρύματος, του πανεπιστημιακού νοσοκομείου, το όποιον θά στεφανώση την δλην όργάνωσιν.

Τὰ κέντρα της ύγειας όλων τών βαθμίων καθώς και το συμβούλιον της ύγειας, θά έργάζονται με διτλήν κατεύθυνσιν: την παράληψιν και την θεραπείαν της άσθενείας.

Ο Ιδεώδης ούτος όργανισμός της αντίληψως, όστις θά περιλαμβάνη εις τούς κόλπους αυτού και τὰ ήδη έν ένεννεα φιλικήθωρικά και κοστικά Ιδρύματα, θά έπιστηματοποιεί, θά συνήνεμι και θά συνενώνη άλλας τὰς περιθάλπτικάς υπηρεσίας με άλλους της ύγειας χάς με μεταβάλλη τὰς θεμελιώδεις βάσεις έκάστης.

Αφού έξητάσκειν την άσθενήσιν ως παράγοντα πένιας και έξεθεσάνειν τὰ μέτρα τὰ όποια λαμβάνονται σήμερα παρά τών πολιτισμένων κρατών διά

την πρόληψιν και την θεραπείαν αυτής, άς έξετάσωμεν ήδη τόν δεύτερον παράγοντα της πένιας, την άνεπαρκή δηλ. προστασίαν του παιδός, ήτις μετά της άσθενείας προπαρασκευάζουν τὰ δύο τρίτα τών πενήτων έκάστης χώρας.

Οι Φαραώ της Αιγύπτου, Ένεκα πολιτικών λόγων έξέδιδον διατάγματα ύποχρεούτα τούς Έβραίους να ρίπτουν τὰ άρρενα αυτών τέκνα εις τόν Νείλον ποταμόν και οι Σπαρτιάται έρριπτον εις τόν Καϊάδαν τὰ κακώς διαπλεασμένα παιδιά, όπως άφ' ένός μεν άπαλλάγουν ένός κοινωνικού βάρους και άφ' έτέρου όπως διαφυλάξουν τὸ γένος αυτών από του έκφυλισμού.

Βραδύτερον έρχεται ο Χριστός, ο όποιος διδάσκει την άγάπην πρὸς τὰ παιδιά. Έν τούτοις, επί ολοκληρώσεως άκόμη αιώνας παιδιά πωλούνται εις τούς μάγους οτινες τὰ μεταχειρίζονται διά τὰς μαγείας των, άλλα θανατούνται άτιμωρηται Ένεκα κληρονομικών λόγων ή πρὸς κάλυψιν της κλειψυγίας, και άλλα θνήσκουν κατά χιλιάδας, ύφιστάμενα υπό πρακτικών την έγγερισιν του εύνουχισμού όπως χρησιμεύσουν εις μέν την 'Ανατολήν διά τὰς υπηρεσίας τών χαρμενών, εις δέ την Δύσιν διά τόν χορόν του 'Αγίου Πέτρου της Ρώμης.

Μετά της χριστιανικής διδασκαλίας ή περί της προστασίας του παιδός αντίληψις διήλθεν από πολλά στάδια και παρηκολούθησεν έκάστοτε τόν πολιτισμόν μέχρις ότου διεμορφώθη όπως είνε σήμερα.

Τώρα δέν θεωρείται πολιτισμένον κράτος έκείνο, του όποιου ο λαός δέν έχει παιδολογικήν συνείδησιν και δέν έντείνει άλλας τὰς δυνάμεις αυτού πρὸς προστασίαν του παιδός, της νεότητος δηλ., επί της δυναμικότητος της οποίας βασίζεται τόνος ή μέλλουσα ασφάλεια της χώρας όσον ή πρόοδος και ή οικονομική αύτης άλκή.

Το πρώτον μέρος της προστασίας του παιδός άρχεται από της έμβρυακής ζωής, δηλ. με την προστασίαν της έγκύου γυναικός.

Τὰ άστυα έντός τών όποιων έτικτον αί άποροι γυναίκες υπό καλὰς ύγεινὰς συνθήκας είνε έκ τών άρχαιοτέρων Ιδρυμάτων της αντίληψως. Σήμερα δμως, πηλσον τών, ως επί τὸ πολύ, κρατικών μαειντηρίων άναφάνονται ειδικώτεροι Ιδιωτικά όργανώσεις παροεφεροῦς γασακτήριος, άποσκοποῦσαι τήν καθ' άλλας τὰς στάδια της κυήσεως παροχήν βοηθείας υπό πᾶσαν μορφήν εις τὰς ένκύους, την παρακολούθησιν και ολικήν και ήθικήν ένί-

σχυσιν αυτών, την άνίχνευσιν τών έκ κλειψυγίας έγκύων και την έν δεδομένη στιγμή βοηθείαν αυτών, την διδασκαλίαν τών ύγεινών δρων οὐς πρέπει να τηρή ή έγκυος ίνα μη θέτη έν κινδύνω την Ιδίαν ύγειαν και την ζωήν του έμβρύου, την καθοδήγησιν αυτών εις τὰ διάφορα ειδικά Ιατρεία πρὸς εξέτασιν, και την διευκόλυνσιν της εισόδου των εις τὰ διάφορα φιλανθρωπικά καταστήματα. Το δεύτερον στάδιον της προστασίας είνε ή προστασία της βρεφικής και της πρώτης παιδικής ηλικίας. Το πρώτον και το δεύτερον έτος της βρεφικής ηλικίας είνε τὸ έπικινδυνώδεστον της ζωής του παιδός. Έδῶ υπάρχουν οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι έδῶ παρατηρείται και ή μεγαλύτερα θνησιμότης. Οι κίνδυνοι ούτοι ήνάγκασαν την Γαλλικήν Ιατρικήν άκαδημίαν να άποφθεγματίσῃ ότι ένας γέρον ογδοηκοντούτης έχει περισσότερας έλπίδας να ζήσῃ έν έτος παρά ένα νεογόνον μίαν έβδομάδα μετά την πρώτην ήμέραν της γεννήσεώς του. Αυτό είνε τὸ άσθενέστον στάδιον της ζωής του παιδός, και δι' αυτό άπαιτεί την μεγαλύτεραν μέριμναν και χρήσῃ της μεγαλύτερας προνοίας και αντίληψως.

Εις τὰ βρεφοκομεία περιουλλέγονται τὰ έκθετα και τὰ εγκαταλειπόμενα υπό τών γονέων των βρέφη, ως και εκείνα τὰ όποια δέν δύναται να διαθρέψουν αί μητέρες αυτών. Βραδύτερον, όσα βρέφη δέν παραλαμβάνονται υπό τών γονέων αυτών μεταφέρονται εις τὰ όρφανοτροφεία διά την περαιτέρω προστασίαν και έκπαίδευσιν των. Πηλσον τών βρεφοκομείων υπάρχουν πλείστοι άλλα όργανώσεις, ατινες αναλαμβάνουν την προστασίαν και την έπίβλεψιν του παιδός κατά την βρεφικήν ηλικίαν: βρεφικοί σταθμοί εις τούς όποιους αί εργάτιδες, μεταβαλίνουσαι εις την έργασίαν των, αφήνουν τὰ νεογνά των καθ' όλην την ήμέραν, όπου τούς παρέχεται άδολον άποστειρωμένον γάλα, γαλακτοκομικοί σταθμοί, όπόθεν αί άποροι οικογένειαι προμηθεύονται άδολον γάλα διά τὰ βρέφη των εις μετριωτάτας τιμάς. Βρεφικά Ιατρεία, όπου προσκομίζονται τὰ βρέφη και τὰ νήπια ίνα λάβουν αί μητέρες αυτών Ιατρικάς συμβουλὰς και πρόχειρον περίθαλψιν Ιδιωτικά όργανώσεις ατινες παρέχουν, εις είδος και εις χοήν, βοηθήματα εις τὰς άπόρους οικογενείας διά τὰ νεογνά αυτών, και πρὸς τὰς μητέρας ήθικήν και ολικήν ένίσχυσιν όργανώσεις ατινες αναλαμβάνουν να ανακαλύψουν τὰ νεογνά τών άπόρων τάξεων, τὰ όποια έχουν άνάγκην προνοίας και περιθάλψεως.

Η πρώτη παιδική ηλικία, ήτις έκτείνεται από την βρεφικήν μέχρι του έκτου έτους, όπότε τὸ παιδί θά εισέλθῃ εις τὸ σχολείον, προστατεύεται υπό τών άνω περιγραφόμενων όργανώσεων βρε-

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Β' ΒΑΘΜΙΔΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

«L'organisation administrative a pour objet de procurer la meilleure satisfaction possible aux intérêts généraux des citoyens unis sous le même gouvernement»
BERTHELEMY

φικής ηλικίας, καθώς και έξ εκείνων τὰς όποιας θά έκθέσωμεν ακόλουθως και ατινες άποβλέπουν εις την σχολικήν ηλικίαν.

Επί πλέον τὰ άπορα παιδιά της πρώτης παιδικής ηλικίας περιουλλέγονται είτε εις τὰ έσωτερικά νηπιαγωγεία, είτε εις τὰ έξωτερικά τοιαύτα, εις τὰ όποια παραμένουν τὰ παιδιά τών έργαζομένων γυναικών καθ' όλην την ήμέραν και όπου παρέχεται εις αυτά κατάλληλος τροφή.

Το τρίτον στάδιον της παιδικής προστασίας είνε ή ηλικία καθ' ήν τὰ παιδιά φοιτούν εις τὸ σχολείον. Η ύποχρεωτική φοίτησις εις τὸ σχολείον μέχρι του 13ου ή 15ου έτους παρέχει έδαφος πρόσφορον διά την προστασίαν του παιδός. Έδῶ ή σχολική ύγεινή θριαμβεύει, εφαρμόζουσα όλα τὰ άπαραίτητα ύγεινά μέτρα άνιχνεύει εύκόλως την πάθησιν, περιορίζει και άπομονώνει αυτήν. Έδῶ διεξάγεται ο άγών έναντίον της γενικής και τοπικής παιδικής φυματιώσεως, έναντίον τών τραχημάτων και τών άλλων μολυσματικών άσθενειών, και έδῶ γίνεται ή διαλογή τών παιδιών τὰ όποια άποστέλλονται εις τὰ έξοκικά αναρρωτήρια, καθώς και τών πασχόντων εις τὰ διάφορα ειδικά νοσοκομεία παιδών.

Υπάρχουν όργανώσεις Ιδιαίτεροι, ατινες δι' οικονομικών συσσιτών παρέχουν εις τὰ φοιτῶντα εις τὰ σχολεία παιδιά δωρεάν τροφήν, ένδύματα, ύποδήματα, και ατινες δι' αυτό τοῦ τρόπου συμπληροῦν την προστασίαν της σχολικής ηλικίας. Ο νεώτερος πολιτισμός, διά τὰ παιδιά τών έργαζών μετά την έξαετή ή έπαετή ύποχρεωτικήν φοίτησιν έχει τὸ έπαγγελματικόν σχολείον. Εις τοῦτο αί λαϊκά μαζὰς άμφοτέρων τών φύλων προπαιδεύονται διά τὰ έπαγγελματικά εις τὰ όποια έχουν κλίσιν. Το έπαγγελματικόν σχολείον παραδίδει εις την κοινωνίαν, νεολαίαν έχουσαν όλα τὰ έφόδια, όχι μόνον όπως άπομακρύνῃ έαυτήν κατά την πάλην του βίου από την δυστυχίαν και την άθλιότητα, αλλά και όπως συντελέσῃ διά της έργασίας εις την άποξήρανσιν του κοινωνικού αυτού τέλματος όπερ άνομάζεται πένια.

Παρά την προστασίαν του παιδός τίθεται ή προστασία τών πολυτέκνων. Η πολυτεκνία εις βαθμόν υπερβαλίνοντα την οικονομικήν άντοχήν τών γονέων καθίσταται σοβαρά αίτια πένιας. Έκ τούτου δέ και ή προσπάθεια, κατά τὰ τελευταία έτη, όπως προστατεύονται οι πολύτεκνοι είτε διά της παροχής βοηθημάτων και άτελειών, είτε διά της άπαλλαγής αυτών από τών διαφόρων πρὸς την πολιτείαν ύποχρεώσεων του πολίτου.

Ολοι αί άνωτέρω έκτεθείσαι όργανώσεις, τόνσον αί κρατικά όσον και αί όφειλόμεναι εις την Ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν, αί άποσκοποῦσαι την πρόνοιαν και την αντίληψιν της παιδικής ηλικίας, έναρμονιζόμεναι και συντονιζόμεναι καταλλήλως παρά του Κράτους διά νομοθετικών μέτρων άποτελοῦν, εις τὰς εθνομυμένας πολιτείας, ένιατον σύστημα προστασίας του παιδός, άπαραίτητον όπλον τών πολιτισμένων κρατών διά τόν άγώνα κατά της πένιας.

ΡΙΧ. ΛΙΒΑΘΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ιατρός, Βουλευτής

ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΩΝ τὰς υπηρεσίας του 'Υπουργείου του ο νέος επί των 'εσωτερικών 'Υπουργός, όστις άσφαλώς θά έπιληφθῇ έκ τών πρώτων της συμπληρώσεως της περί την αυτοδιοίκειν νομοθεσίας μας, εύρίσκει, και έν τῷ 'Υπουργείῳ του και παρά τη δημοσίᾳ γνώμη, έδαφος ήδη προητοιμασμένον πρὸς διευκόλυνσιν του έργου του. 'Ως πρὸς την α' βαθμίδα της αυτοδιοικήσεως, την Κοινότητα και τόν Δήμον, Ιδίως κατά την τελευταίαν διετίαν, πολλοί τών παλαιών διατάξεων συνεπληρώθησαν και άντικατεστάθησαν, κατόπιν της κτηθείσης πείρας, τών υπηρεσιακών ύποδείξεων, της συμβολής της 'Ενώσεως τών Δήμων, τών τοπικών Κοινοτικών Συνεδρίων και γυνάμων ειδικών. Παραμένει έν τούτοις έργον σοβαρώτατον πρὸς έπίτευσιν, άναφορικώς με την νομοθεσίαν ταύτην, όπερ δύναται να συγχρονισθῇ με την δημιουργίαν της β' βαθμίδος, τών Νομαρχιακῶν ή άλλων Συμβουλίων. Εις τὰς κατωτέρω δύο παραγράφους θά επιχρησάμεν: α) τήν συνοπτικήν άνακεφαλαίωσιν τών σημείων τών χρηζόντων βελτιώσεως ή συμπληρώσεως έν τη Κοινοτική μας νομοθεσίᾳ, β) την ύπόδειξιν τών γενικών γραμμών, ατινες καθ' ήμᾱς δέον να τηρηθῶν διά την εισαγωγήν του β' μέρους της αυτοδιοικήσεως.

A

Και διά ν' άρχίσωμεν από την άρχήν, δέν θά διστάσω να έπαναλάβω τὰς κατ' έπανάληψιν γενομένας ύποδείξεις, ατινες είχαν και έχουν την έγκυρον έπικρότησιν του καθηγητού Berthelemy, καθ' ός ή έκλογή τών Κοινοτικών Συμβουλίων δι' αναλογικόν συστήματος έκλογών, άποτελεῖ ένα σολοικισμόν από άπόψεως έκλογικού δικαίου, σολοικισμόν οῦ μόνον θεωρητικόν αλλά και συνεπαγόμενον πρακτικά άτοπήματα. Θεωρητικώς ή εκπροσώπησις τών μειονοτηριών έχει την θέσιν της όπου υπάρχουν όργανωμένα κόμματα επί τη βάσει διττασμένων άρχών, ουχί ίνα έκλεγῶν, και έκ τών μεν και έκ τών δέ κομμάτων, όρισμένους άριθμούς ατόμων, αλλά διά να εκπροσωπηθῶν αί άμφοίβαται άρχαί δι' αναλόγων πρὸς τούς όπαδούς των ύποστηρικτών. 'Αλλ' ο περιορισμένος κύκλος της κοινοτικής ή δημοτικής δράσεως, τὸ πλάσιον της έξυμνηθείσεως τών τοπικών συμπερόντων της κοινοτικής οικογενείας, δέν χωρεῖ άλλας άρχάς από την έντιμον, δραστηρίαν και εύρυθμ διαχειρίσιν του κοινοτικού «νοικοκυρίου». Και έκπληθσσαι ο προορηθείς Γάλλος νομομαθής άναφωνά: «τί ζητεί ή αναλογική εις τὰς κοινότητες».

Πρακτικώς ή αναλογική είνε δημιουργική συνδυασμόν και παρατάξεων οῦ μόνον διά την έκλογικὴν περίοδον, αλλά και την μετέπειτα, φέρει άντιμετώπους πλειονοψηφίαν και μειονοψηφίαν, δυσχεραίνει τὰ μάλα τὸ κοινοτικόν έργον, ένῳ παρεισφύρει άκατάσχετος ή πολιτική διένεξις. Ζητούμεν συνεπώς μόνον την κατάργησιν της αναλογικής έκλογής έν τῷ περί Δήμων και Κοινοτήτων νόμῳ, άλλ' άκόμη και την

άπαγόρευσιν του σχηματισμού συνδυασμών. Τὰ προκρινόμενα Ικανά υπό τών συμπολιτών των άτομα άς έκλέγονται και διαχειρίζονται τὰ κοινὰ με μόνον συνεκτικόν δεσμόν την αντίληψιν τών τοπικών άναγκών και την προστασίαν τών αντίστοιχων συμφερόντων. Και Ιδού τὸ Κοινοτικόν μας Συμβούλιον έκλεγέν' έχει ήδη έκ του νόμου πολλάς άρμοδιότητας: άλλων κατ' άλλον προώρισται να τὸ δοθῶν και άλλαι, άστυνομικαί, άγορανομικαί, ύγεινής, έκπαιδευτικαί. Δέν είνε ή χορηγίσις αυτών τών, ήδη αίτηθεισών μεταξυ άλλων, παρὰ τών προωθυμένων κοινοτήτων, έπαυθείσας ήτις καθ' ήμᾱς προέχει ή έπίλγει. Το προέχον καθ' ήμᾱς είνε ή πραγματοποίησις της έννοίας της λέξεως αυτοδιοίκειν ως πρὸς τὰς ήδη χορηγηθείσας έκ του νόμου άρμοδιότητας. Διότι όταν ή πλέον άπομεικρυμένη του Κράτους Κοινότης, πρὸς πώλησιν του έλαχίστου οικόπεδου της ή ύποθήκεισιν του π. χ. όφείλει να προτρέψῃ εις τὸ 'Υπουργείον τών 'Εσωτερικών, οῦδεις δύναται να μοῦ άρνηθῇ ότι δέν πρόκειται διόλου περί αυτοδιοικήσεως, άλλ' οῦδὲ περί άποκεντρώσεως βέβαια. Και όταν ζητείται πληρεστέρα έλευθερία κινήσεως διά τὰς Κοινότητες, όταν επιδιώκεται ή διευκόλυνσις του έργου των διά της καταργήσεως τύπων και προθεσμιών, όταν σοβαρά κοινοτικά συμβούλια βραδύνουν εις την έκτέλεσιν έργων σημαντικών και πρώτης άνάγκης διά λόγους νομίμου γραφειοκρατίας, αί διαμαρτυρίαι των προσκρούουν εις τὸ στερεότυπον έπιχειρήσιν των άρμοδίων υπηρεσιών, καθ' ό, ή μὲν παραπονουμένη κοινότης, άπαρτιζόμενη πιθανώς έκ διακεκριμένων συμβούλων και έχουσα έπαρκές χρηματικόν πόρος, δικαίως ίσως έξανίσταται διά την ύποκειμενικήν της περίπτωσιν, άλλ' ότι ο νόμος είνε κατωμένος δι' άλλους και ο νομοθέτης όφείλει να λαμβάνῃ κυρίως ύπ' όψιν του τόν έλάχιστον μέσον όρον τών κοινοτικών Ικανοτήτων και να περιφρουρή τὰς συμφέροντα των κατοίκων διά πλείστον όσον δεσμεύσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου. Εις αυτό άπαντῶμεν:

Είνε λοιπόν καταδικασμένοι μεγάλοι, εύποροι, πλούσιοι, άποδειχθείσαι Ικαναί, έκ τών ήδη έκτελεσθέντων έργων, και προοδευτικά κοινότητες, να ύφιστανται τὰς δεσμεύσεις και τούς περιορισμούς οὐς έπιβάλλει ο νόμος έχων ύπ' όψιν του τόν Δήμον «Παρακαμπύλιον» ή την Κοινότητα «Έξαχσμένην». Ο άριστούχος μαθητής πρέπει να έπεξεργάζεται τὸ αλφαριθμητικόν διότι άλλος είνε άναλφάβητος. Δέν ύπαρχει τρόπος διευκολύνσεως διεξαγωγής του έργου των διά τούς Ικανωτέρους, οτινες ύπόκεινται εις τούς ίδιους τύπους και περιορισμούς με τούς άνικάνους. Είνε μέτρον ά ν ε λ ε υ θ ε ρ ο ν και ά ν τ ι π ρ ο σ δ ε υ τ ι κ ὸ ν τὸ να έξαρτάται ή δδευσις μιας τάξεως μαθητῶν έκ της στασιμότητος του άμεινότερου και άκηροτέρου. Την πρό διετίαν αξίωσιν τών προοδευτικών Κοινοτήτων. Ιδίως τών πέποιθς πρωτεύουσας προαστιακῶν, την έν συνεδίῳ διατυπωθείσαν, περί διακρίσεως εις κοινότητες π ρ ο γ ν μ ε ν α ς (δι' ός να Ισχύουν άλιγότεροι περιορισμοί και να άπλουστεύονται αί διατυπώσεις) και μή, επί τη βάσει

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ Ι. Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ (1879) — ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΑΛΑΜΩΝ Α.Ε. (1918)

ΑΘΗΝΑΙ ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ ΤΡΙΠΟΛΙΣ ΣΠΑΡΤΗ ΜΟΛΑΟΙ ΛΕΒΙΔΙΟΝ

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΩΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ 5% ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ 6%

ΚΑΛΑΜΑΙ ΜΕΣΣΗΝΗ ΜΕΛΙΓΑΛΑ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ

ΤΑΧΙΣΤΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ ΠΕΛΑΓΕΙΑΣ

των προαναφερθέντων προσόντων, το Υπουργείον των Έσωτερικών δεν ήθελε να παραδεχθῇ, ἐνὸς τόσα ἄλλα αἰτήματα τοῦ Συνεδρίου τούτου περιεβλήθησαν ἔκτοτε τοῦ κύρους τοῦ νόμου. Εἰς τὸν κ. Ζαβιτζίανον ὀφείλεται ἡ ἀναγνώρισις ὅτι ἐδέχθη κατ' ἀρχὴν τὴν παλαιότητα τῆς διακρίσεως, ἣν ὑποθέτομεν δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ νομοθετήσῃ αἱ δὲ ὑπηρεσίαι τοῦ Υπουργείου ἐδέχθησαν μόνον νὰ παράσχουν διευκολύνσεις τινὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κριτηρίου τῶν ἐχουσίων τὰ μεγαλειότερα ἔσοδα κοινοτήτων, οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν ἀποποίησην τῶν τύπων ἄλλ' ὡς πρὸς τὰ δυνάμενα διὰ τῆς αὐτῆς δικονομίας νὰ διασπαρῇ ποσά. Δι' ἡμᾶς τὸ κριτήριον τῆς διακρίσεως πρέπει νὰ ἐξαορτάται ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ, τοῦ προϋπολογισμοῦ, τῶν γενομένων ἥδη ἔργων, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγγραμμάτων, τῆς γεωγραφικῆς καὶ συγκοινωνιακῆς θέσεως καὶ λοιπῶν πειστηρίων περὶ τῆς προοδευτικότητος μιᾶς κοινότητος, καὶ τῇ ἐισηγήσει τοῦ νομαρχιακοῦ συμβουλίου εἰς τὸν ἀρμόδιον Υπουργὸν νὰ ἐκδίδεται διάταγμα ὅπ' αὐτοῦ κατατάσσον τὴν κοινότητα, ἥτις συγκεντρῶν τὰ ἐν λόγω προσόντα, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προηγμένων ἥς νὰ καρποῦται τὰ ὠφέλῃ. Ὁ ποῖον πεδίων εὐγενεὺς ἀμύλλης! Μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος διὰ τὰς κοινότητας καὶ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ πλειοψηφικοῦ, ἡ ἀπολύτως συνταγματικὴ διαίρεσις τῶν κοινοτήτων εἰς προηγμένας καὶ μὴ εἶναι καθ' ἡμᾶς τὸ μέλλον ὅσον πρὸς τὸν ἀπασχολησάμενον τὸν νέον Υπουργόν. Ἀλλὰ ὡς τε καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀρμοδιότητος εἰς ἀστυνομικὰ καὶ ἄλλα ὡς ἄνω καθήκοντα, κατ' ἀνάγκην θὰ εἰσαχθῇ τμηματικῶς, ἀρνούμενη ἀπὸ τὰς προηγμένων καὶ ἀξιούσας λόγῳ τῶν ἀναγκῶν τῶν τὴν περιλήψιν καὶ ἄλλων ὑποθέσεων εἰς τὴν ἀρμοδιότητά των. Ταῦτα χωρὶς νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὰ καθ' ἑκάστον θέματα καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν τροποποιήσεων διατάξεων τοῦ νόμου, αἵτινες ἐπαρκῶς ἐπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων. Τρίτην κατηγορίαν βελτιώσεων τοῦ κοινοτικοῦ νόμου διαβλέπομεν ἐν τῇ, κατὰ νέαν κωδικοποίησιν, προσπάθειαν ἐπιτυχίας πληρεστέρως συνοχῆς καὶ συσχετισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων εἰς τοὺς προέδρους καὶ τὰ κοινοτικά συμβούλια, καὶ τὰ μέσα ἅτινα τοῖς παρέχονται διὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν. Οὕτω π. χ. διὰ τὰ ζητήματα ἀγοροφυλακῆς, ἡ διὰ τὴν συγκέντρωσιν στατιστικῶν ἢ φορολογικῶν πληροφοριῶν ἢ δεδομένων, ὁπάρουν πλήρεις ἑλλείψεις ἐναρμονισμοῦ μεταξὺ τῶν ἀξιώσεων τῆς Πολιτείας καὶ τῶν ἀνυπάρχοντων μέσων πρὸς διεξαγωγὴν τῶν προκείμενων ἀπαιτήσεων ἐκ νόμων ἢ διαταγμάτων τῶν διαφόρων Υπουργείων. Δὲν πρέπει νὰ θεσμοθετοῦνται διατάξεις ἀνευ προηγούμενης ἐξακριβώσεως τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐφαρμογῆς των; Ἄλλως καὶ αὐταὶ μένουσιν γράμματα νεκρῶν, καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ κέντρου, ἡ μένουσιν ἀνεκτέλεστοι ἢ γελοιοποιοῦνται. Τέλος θὰ περιγραφόμεν τὴν περιληπτικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐν λόγῳ κοινοτικοῦ νόμου διὰ τῆς ὑποδείξεως μιᾶς τετάρτης κατηγορίας ἐπιβαλλομένων μεριμνῶν. Νὰ μὴ ἀνατίθενται εἰς κοινότητας καθήκοντα ἀνευ ἀντιστοίχων ὀλικῶν μέσων. Ὁ φείλει ἡ Πολιτεία νὰ κατανοήσῃ ὅτι αἱ ἥδη ἀναθεωρηταὶ ἀρμοδιότητες, τὰ ἥδη διεξαγόμενα καθήκοντα διὰ τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς αὐτοδιοικήσεως, αἱ δημιουργηθεῖσαι ἐκ τῆς προόδου ἀνάγκης αὐτῶν, δὲν περιστοιχίζονται ὑπὸ ἐπαρκῶν ὀλικῶν μέσων. Αἱ κοινότητες

τῆτες καὶ οἱ δῆμοι κατὰ γενικὸν κανὼνα στεροῦνται ἀναλόγων καὶ ἐπαρκῶν πόρων, οἱ δὲ ὑπάρχοντες ἀποδίδονται καταπληκτικῶς καθυστερημένοι. Ἐφ' ὅσον τὸ Κέντρον διὰ τῆς αὐτοδιοικήσεως ἀποξενοῦται ὀρισμένων τοπικῶν καθηκόντων, δέον ἀπαραίτητως, διὰ τὴν διεκπεραίωσιν αὐτῶν, νὰ διατίθεται κατὰ γενικὸν κανὼνα μείζον ποσοστὸν τοῦ ἐκ τῶν ἀντιστοίχων περιφερειῶν προκύπτοντος εἰσοδήματος, ἰδίως ἐκ τῆς φορολογίας τῆς ἀκινήτου περιουσίας ἐκάστης περιοχῆς.

Εἰς αὐτὰς τὰς τέσσαρας συνοπτικὰς προτάσεις δύναται νὰ περιληφθῇ τὸ σύνολον τῶν τροποποιήσεων ἃς ἐπιτακτικῶς ἀπαιτεῖ ὁ συγχρονισμὸς τῆς κοινοτικῆς νομοθεσίας μας πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων ἀνάγκην καὶ ἐπιταγὴν. Καὶ παρ' ὅλον ὅτι δὲν πρόκειται ν' ἀναλύσωμεν τὰς τροποποιήσεις, ἃς ἡ πεῖρα τῶν συνεδρίων δῆμων καὶ κοινοτήτων καὶ ὁ τύπος ἡξίωσαν, οὐδὲ νὰ ἐξετάσωμεν κατ' ἄρθρον τοὺς διέποντας τὴν αὐτοδιοίκησιν νόμους, μᾶς εἶνε ἀδύνατον ν' ἀντιπαρέλθωμεν τὸ σοβαρὸν γεγονός — τὸ ἀφόρων τὴν γεωγραφικὴν εἰς περιοχὰς διαίρεσιν τῶν αὐτοδιοικουμένων τμημάτων — τῆς ὑπάρξεως ὑπερόγκων εἰς πληθυσμὸν καὶ ἔκτασιν δῆμων ἀδυνατοῦντων καθ' ὁλοκληρίαν ν' αὐτοδιοικηθοῦν. Δὲν ὑπάρχουν προφάσεις οἰκονομικαὶ ἢ λόγῳ σκοπιμότητος δυνάμενοι νὰ συγχωρήσων τὴν ὑπάρξιν δῆμου τῆς ἐκτάσεως τῶν Ἀθηνῶν, μεθ' ὅλων τῶν πέρει προσφυγικῶν συνοικισμῶν, διηκόντος ἀπὸ Ἡρακλείου μέχρι Καλλιθέας καὶ ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ μέχρι τοῦ Πυριτιδοπολείου καὶ πέραν τοῦ Κολωνοῦ! Ὑπάρχει ἀντιθέτως κακῶς ἐννοουμένη πολιτικὴ ἀντιλήψις τῶν πραγμάτων, ἥτις καὶ τὰς καθ' ἑαυτὸ Ἀθῆνας στερεῖ δημοκρατίας, καὶ τοὺς συνοικισμοὺς τῶν πέρει διατηρεῖ τεματωδεις καὶ ἐξαιρετικῶς. Ἐν τῶν μάλλον ἐνδεικνυμένων μέσων, ληπτέον ὑπὸ τοῦ κ. Σιδέρη, ἔγκειται ἐν τῇ χειραφετήσει τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν, ὡς κοινοτήτων, καὶ ἐν τῇ διαίρεσει τοῦ Ἀστέως εἰς τρεῖς τοις μὲν ἀπὸ δημοκρατίας. Ἡ χρησιμότης τοῦ πράγματος εἶνε ἐμφανής, τὸ ζήτημα ἀπὸ ἀπόψεως συζητήσεως ἐξηγητημένον. μένει ἐκκρεμὴς ἡ λήψις τῆς ἀποφάσεως.

Δεχόμενοι τὴν περὶ Κράτους θεωρίαν καθ' ἣν τοῦτο ἀποτελεῖ γεγονός φυσικόν, μίαν πραγματικὴν ἀνάγκην γεννηθεῖσαν ἐκ τῆς ἐξελίξεως, εἰς ἣν ἐφαρμόζεται καὶ τὸ ἀντίστοιχον καὶ ἐξυπηρετικὸν τῶν ἀναγκῶν τῶν δίκαιον, δεχόμεθα ἐπίσης ὅτι ἐκ τῆς συνεκτικῆς ἰσχύος τοῦ διατηρεῖται τὸ ἐνιαῖον τῆς ἐμφανισῶς του, προκύπτει ἡ διοίκησις ἢ ἡ αὐτοδιοίκησις ἃς ἐπιβάλλει ἑαυτῇ. Ἐάν λόγοι ἱστορικοὶ, λόγοι τοπικοὶ, λόγοι σκοπιμότητος, περὶ δὲ τὸ Κράτος μόνον κρῖναι, τὸ ἔχουν εἰς τὴν διδῆ τὴν αὐτοδιοίκησιν διὰ τοῦ Συντάγματός του εἰς τοπικὰς ὑποδιαιρέσεις του—ἀναγνωρίζον τὴν προϋπάρχουσαν ἐπὶ δουλείας κοινότητα ὡς τὸν καλλίτερον διαχειριστὴν τῶν τοπικῶν συμφερόντων καὶ δημιουργοῦν καὶ ἄλλην ὑποδιαίρεσιν, τὴν λεγομένην β'. βαθμίδα τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἥτις καὶ αὕτη ἔχει ἱστορικούς, γεωγραφικούς καὶ ἄλλους λόγους ὑπάρξεώς της, ἐάν, λέγομεν, τὸ Κράτος διδῇ τὴν αὐτοδιοίκησιν καὶ ἀσκήσῃ μετὰ τὴν αὐτὴν προϋπάρχουσαν καὶ ἀπαιτούμενην ἀνταντίρρησην ὅτι αἱ πράξεις αὐταὶ εἶναι καθαρῶς πράξεις διαχειρίσεως ἢ

ξουσίας, ἃς τὸ Κράτος ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τῆς λεγομένης κυριαρχίας βουλήσεώς του. Καὶ ὀλιγώτερον «νομικά»: τὸ Κράτος ἀναζητεῖ τὸν ἐπιτυχέστερον τρόπον διοικήσεως τῶν καθ' ἑαυτὸν τὸν κρείττονα βίον τῆς κοινωνίας του, καὶ πρὸς τοῦτο, πλὴν τῆς κεντρικῆς διοικήσεως του καὶ τῶν ἀμέσως εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων διακλαδώσεών της, ἀναθέτει εἰς τοπικά του ὅργανα τὴν διαχείρισιν ἢ καὶ ὑπεύθυνον ἐπιλοῦσιν ὀρισμένων ὑποθέσεων του (κατὰ τμηματικὰς ἐργασίας, ἀποκεντρώσεις ἢ ἀποσυγκέντρώσεις) ἐκχωρεῖ εἰς τοπικά συμβούλια καὶ ἄλλα ὑπερκείμενα αὐτῶν τὴν διαχείρισιν τῶν τοπικῶν τῶν συμφερόντων (αὐτοδιοικήσεως), ἐπιτάσσει τὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ. Αὕτη εἶνε, μετ' ὀλίγας λέξεις, ὅλη ἡ ὑπόθεσις τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τῆς ἀποκεντρώσεως ἥτις τόσας συζητήσεις συνεπάγεται, τόσα προβλήματα νομικὰ καὶ πραγματικά.

Β'.

Δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος, πλὴν τῆς πληρεστέρως παρασκευῆς τοῦ πράγματος, οὕτε ν' ἀναβάλλεται ἡ ἐφαρμογὴ οὕτε νὰ εἰσαχθῇ δοκιμαστικῶς ἢ β'. βαθμίδος τῆς αὐτοδιοικήσεως εἰς ὀρισμένους νομούς. Ἀπεδείχθησαν ἐπαρκῶς τὰ ὠφελήματα τῶν αὐτοδιοικήσεων, καὶ ἡ πλήρης ἐναρμόνισις τῆς ἀποδόσεως τῶν θὰ ἀναφανῇ μόνον μετὰ τὴν ὀλοκληρίαν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Πλὴν τῶν ἄλλων συμβολῶν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἄρτιον κατὰστασιν τοῦ θεσμοῦ τῶν δευτεροβαθμίων συμβουλίων, ἀρτιωτάτη ἐργασία διεξάγεται προσφορὰς ὑπὸ τοῦ συσταθέντος συνδέσμου πρὸς παρακολούθησιν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Τὸ ζήτημα τῆς γεωγραφικῆς περιοχῆς ἐλύθη ὑπὸ τοῦ συνδέσμου τούτου διὰ τῆς ὑποδείξεως τοῦ νομοῦ ὡς καταλληλότερας περιφερείας τῆς αὐτοδιοικήσεως τοῦ δευτέρου βαθμοῦ. Τὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἐπαρχίας ἢ τῆς εὐρυτέρας περιφερείας ὑπεχώρισαν πρὸς τῆς ζωσῆς μορφῆς τῆς ὑπαρχούσης νῦν διαίρεσεως καὶ πρὸ τοῦ κινδύνου μήπως ἡ μὲν πρώτη καταστῇ πλέον ὑποχείριος εἰς τὰς κομματικὰς συναλλαγὰς ἢ δὲ δευτέρα εὐρεθῇ πολὺ μακρὰν διὰ τὴν ἐπίγνωσιν τῶν κοινοτικῶν ἀναγκῶν καὶ τὴν ταχείαν ἀντιμετώπισιν των. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐκλογῆς τοῦ νομαρχιακοῦ συμβουλίου, τὸ συνέδριον τοῦ συνδέσμου ὑπὲρ τῆς αὐτοδιοικήσεως ἐθεώρησεν ὅτι δεσμεύεται ὑπὸ τῆς συνταγματικῆς διατάξεως τοῦ άρθρου 107 παράγρ. 3, καθ' ἣν ἐπιβάλλεται ἡ ἀμέσως ἐκλογὴ διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, καὶ ἀντιπαρήλθε τὰ σοβαρὰ μειονεκτήματα τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐν προκειμένῳ, χωρὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν περίπτωσιν ἐπιβαλλομένην καθ' ἡμᾶς ἀναθεωρήσεως τῆς διατάξεως αὐτῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 125, περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν μὴ θεμελιωδῶν τοιούτων τοῦ Συντάγματος, ἥτις ὅμως δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ μόνον μετὰ διενέργειαν. Ἡ ἀνάγκη ἀμέσους ὀλοκληρώσεως τῆς αὐτοδιοικήσεως θὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν νομοθέτην νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀμέσων καὶ καθολικῆν ἐκλογὴν κατὰ τὰς πρώτας ἐκλογὰς νομαρχιακῶν συμβουλίων ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει νὰ τονισθῇ ἀπὸ τοῦδε πόσον μειονεκτικόν εἶνε τὸ σῶμα δ' ἐπερ κατ' ἀνάγκην θὰ καταλήξῃ εἰς συνδυασμοὺς κομματικῶς ἐπηρεαζόμενων, καὶ θ' ἀπομακρύνῃ, ἃς ἐλλείπωμεν, προσωρινῶς, τὸν ἐνδελεγεμένον καὶ φυσικὸν ἐκλογέα τοῦ νομαρχιακοῦ συμβουλίου, τὴν κοινότητα. Ἐκεῖ δ' οὖν τὸ ζήτημα καθίσταται λεπτότατον καὶ

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΥΠΑΡΧΕΙ οικονομικὴ κρίσις ἢ ὄχι; Κατὰ τοὺς μὲν, ὑπάρχει, καὶ δὴ δευτῆς μορφῆς οικονομικὴ κρίσις.

Κατὰ τοὺς δέ, δὲν ὑπάρχει, ἐκτός μόνον ἀπλῆς τινος διαταραχῆς οικονομικῆς, καὶ ταύτης ὀφειλομένης εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν πληθωρισμὸν.

Ἀλλ' ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ θέσω ὡς ἐξῆς τὸ ἐρώτημα:

Εἰμποροῦσε νὰ μὴν ὑπάρχῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι οικονομικὴ κρίσις, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην; Καὶ εἰμποροῦσε καὶ ἐν Εὐρώπῃ νὰ μὴν ὑπάρχῃ τὸ αἰτιατὸν τοῦτο, ἐφ' ὅσον προϋπήρξαν καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη τόσα καὶ τόσα αἷτια, ὅχι μόνον οικονομικῆς καὶ πολιτικῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ τεχνικῆς (ἐργοστάσια, σιδηρόδρομοι κτλ. πεπαλαιωμένων συστημάτων ἢ ἐφθαρμένων μηχανημάτων) ὡς καὶ ἡθικῆς;

Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ νοηθῇ ἄλλως τε δι' ὅργανισμο, ὡς ὁ Εὐρωπαϊκὸς λαός, θὰ ἐξήρξατο ποτὲ ἀβόρους ποσὶ ἀπὸ σεραῶν θρομινῶν, πρὸ τὸν ἐμάσπασαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν; Καὶ θὰ ἦτο ποτὲ δυνατόν καὶ ἡ ἐπὶ λύσει τῶν πληγῶν, ποῦ ὑπέστη ἀπὸ τὰ φοβερά μαστιγώματα τῶν θρομινῶν αὐτῶν, νὰ συνετελεῖτο ὁμαλῶς, ἀνευ κλονισμῶν καὶ ἐπιπλοκῶν;

Καὶ μόνον ἐν βλέμμα μας ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς Εὐρώπης θὰ ἴσκηται διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ φοβεροῦ κλονισμοῦ, δν ὑπέστη αὕτη, ὥστε νὰ δικαιολογητῇ σήμερον καθεὶ κρίσις οικονομικὴ καὶ κοινωνικὴ.

Ἀλλὰ τότε πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μὴ συνέβαινε τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀναπόσπαστον μέρος τῆς Εὐρώπης, δὲν εἶνε μόνον ἐν ἐκ τῶν ἡκιστα πλουσιωτέρων τμημάτων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ μακρότερον χρόνον ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην χώραν, καὶ συνεκλονίσθη περισσότερον ἀπὸ ἑξωτερικὰς καταστροφὰς καὶ ἐσωτερικοὺς σπαραγμούς;

Δὲν φρονῶ λοιπὸν δι' ἐκείνην τίποτε ἀρνούμενοι μίαν ἀλήθειαν. Τούναντιον κινδυνεύομεν νὰ πάθωμεν χειρότερα, ἐάν πιστεύοντες δι' αἰναιόμεν, ἀποφενύωμεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κατάστασιν μετὰ φῶτα τὸν οικονομικὸν ἐπιστημῶν. Καὶ ὅλοι γνωρίζομεν πόσον ἐκδικητικὰ εἶνε αἱ ἐπιστήμαι αὗται δι' ἐκείνους ποὺ δὲν τὰς λαμβάνουν ὅπ' ὤψει των.

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν μᾶλλον συγκεκριμένως, ποῖοι λόγοι προεκάλεσαν τὴν σημερινὴν παθολογικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης, διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς ἀπάρξεως αὐτῆς ἀσφαλέστερον.

Καὶ κατὰ πρώτον βλέπομεν ὅτι ἡ Εὐρώπη, ἐπὶ τῆς φοβερῆς ἐκ τοῦ πολέμου ἐξαντλήσεώς της, δὲν ἀποτελεῖ πλέον τὸ κέντρον τῆς οικονομικῆς βαρύτητας, μετατοπισθέντος κατὰ μέγα μέρος τοῦτο εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τῆς ἐκεῖ εἰσορῆς τοῦ χρυσοῦ, μετ' ὅλον τὸν καὶ πάλιν συγκεντρωθέντα χρυσὸν ἐν Γαλλίᾳ (Λ. 300 ἐκ.) καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ (Λ. 150 ἐκ.).

Δεύτερον ὅτι ἡ Ρωσσία ἀποσπασθεῖσα ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς οικονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς, ἀποτελεῖ ἥδη τὸν ἐφιάλτην αὐτῆς.

Καὶ ἴδου αἱ φοβεραὶ συνέπειαι διὰ τὴν Εὐρώπην:

α) Ἐνὶ ἔχασε τὰ ἐξ Ἀμερικῆς, Ρωσσίας καὶ Τουρκίας πάσης φύσεως εἰσοδήματά της (ἐκ δανείων, ἐμβασιμάτων, μεταναστῶν, διαφόρων βιομηχανικῶν, μεταλλευτικῶν κ.τ.λ. τοποθετήσεων της) καταβάλλει σήμερον εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὰ τοκοχρεωλύσια τῶν τε πολεμικῶν καὶ μεταπολεμικῶν δανείων της.

β) Ἐνὶ ἔχασε μέγα μέρος τῶν καταναλωτικῶν ἀγορῶν τῶν βιομηχανικῶν της προϊόντων, ὑφίσταται σήμερον καὶ τὸν δὲν ἀνταγωνισμὸν τῶν ἀμερικανικῶν βιομηχανικῶν (διαθετομένων τελεωτέρας ἐγκαταστάσεως κ.τ.λ.) καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν κόλπων της, ἰδίως εἰς γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ αὐτοκίνητα ὡς καὶ δημόσια ἔργα.

γ) Ἐνὶ ἄλλοτε ἐπρομηθεύετο μέγα μέρος τῶν σιτηρῶν της ἐκ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Τουρκίας αὐτῆς, καὶ ἐναντι τοῦ λαβεῖν της, σήμερον καὶ αὕτη προμηθεύεται ταῦτα ἀλλοθεν ἐναντι χρυσοῦ, καὶ ἐκείναι, πᾶσαι νὰ παρῶνται ἐπαρκῶς, εἰσάγουν ἔξωθεν σιτηρά.

δ) Ἐνὶ προπολεμικῶς εἶχε τὴν εὐχέρεαν νὰ τοποθετῇ τὸν περισσεύοντα πληθυσμὸν της εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ἰδίως, νὰ ἐντείνῃ τὴν δραστηριότητά της εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον, σήμερον καὶ ἐκ τῆς παρεμποδισῆς τῆς εἰς Ἀμερικὴν μεταναστεύσεως καὶ ἐκ τοῦ διενεργουμένου ὀξέος ἐξ Ἀμερικῆς ἀνταγωνισμοῦ πυκνοῦνται αἱ τάξεις τῶν ἀνέργων της (1.300.000 ἐν Ἀγγλίᾳ, 2.000.000 ἐν Γερμανίᾳ).

ε) Ἐνὶ προπολεμικῶς ἡ κρατικὴ τῆς διαίρεσις ἦτο εὐρύτερη, ἐπομένως οἱ τελωνειακοὶ τῆς φραγμοὶ ἀραιότεροι καὶ χαμηλότεροι, ἡ νομισματικὴ της εὐστάθεια καὶ ἡ πολιτικὴ της ἰσορροπία σταθερότερα, τὸ δημόσιον χρέος της μικρότερον, ἡ φορολογία της ἐλαφρότερα, καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης μᾶλλον ἀνεπτυγμένη, σήμερον ἐπειδὴ ὁ ἐν τοῖς κόλποις της οργανούμενος κοινωνικὸς κίνδυνος εἶνε ἐμφανής καὶ ἐμπνέει μεγάλαν ἀνησυχίαν, (τῶν κομμουνιστικῶν στοιχείων ἐνισχυόμενον καὶ ἀρνητικῶς, ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως ἀνεργίας, καὶ θετικῶς ἀπὸ τὰς Σοβιετὶ διὰ τῆς Γ' Διεθνούς) παρεμποδίζεται ἡ ἐλευθέρως δόξαις τοῦ κεφαλαίου, καὶ ἐπομένως ὁξύνεται περὶσσότερον ἡ κατάσταση.

Ἄλλ' ὅτι ἰδίως κατέροισεν τὸ κύρος τῆς Εὐρώπης ἀέναντι τῶν λαῶν τῶν ἄλλων Ἡπειρῶν, ἐνίσχυσε τὸν μπολσεβικισμόν, καὶ ἐπομένως ὥξυνεν ἀκόμη περισσότερον τὴν κρίσιν εἰς τὸ τοιοῦτο συμπεριφερόμενα κατὰ τὸν πόλεμον καὶ μετὰ ταῦτα μετ' ἀρχῆς ἡκιστα ἡθικῆς, καὶ περιφρονησῶσα καὶ καθὲς διάταξιν τοῦ διεθνούς, δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ κυνισμοῦ δὲν ἔσκει πλέον τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροήν της.

Ἄς μὴ λησμονοῦμεν ὅτι πλείστοι δ. σοὶ ἐκ τῶν ἄλλων Ἡπειρῶν στρατολογηθέντες ὡς ὑπόδουλοι ἀντελήφθησαν ἰδίους ὅμματα, ὅταν ἐπολεμοῦσαν ὑπὲρ τῶν συμμάχων, ὅτι ἡ εὐρωπαϊκὴ συνειδήσις ἀπείχε πολὺ ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἐπίστευαν δι' εὐρίσκειν. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ μπολσεβίκοι καὶ ὁ Κεμὰλ ἐξωερίκευσαν τὴν πρὸς τὴν Εὐρώπην περιφρονησὶν τῶν κυνικώτατα καὶ μετὰ πᾶσαν βεβαιότητα δι' ἐκείνους ποῦ καὶ ἀπε-

Μ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
"ΕΞΠΡΕΣ",
Διευθυντής:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΠΑΥΜΕΝΑΚΟΣ
27, Χαλκοκονδύλη, 27
ΑΘΗΝΑΙ

δείχθη τραντάτα κατόπιν.

Ο κ. Βενιζέλος όμως από του βήματος της Βουλής την 27ην λήξαντος περί του εν Χάγη θαυμασίου έργου του, είπε και τα εξής: «Ήξευρα την τάσιν και την πρό του πολέμου αλλά πρό πάντων την μεταπολεμικήν, που επικρατεί, οσάντις επικαλείται κανείς τας αρχάς της δικαιοσύνης να προκαλή την θυμωμένην».

Λοιπόν κατόπιν όλων τούτων έμπορούσαν η Εδρώπη να μη διέτρεχε σήμερον κρίσιν της σημερινής εκτάσεως; Ο υπό του Φερρέρο παραλληλισμός της μεταπολεμικής Ελλάδος προς την σημερινήν Εδρώπην, από άποψως παρακαμψίας, είναι άρκεύτως χαρακτηριστικός. Και έπομένως πως και η σύγχρονος Ελλάς θα ήδύνατο ν' αποφυγή την σημερινήν πανευρωπαϊκήν κρίσιν;

Αλλά με μίαν μόνον διαφοράν. Ότι η κρίσις με Κυβέρνησιν Βενιζέλου είναι άπολύτως έλαφρότερα, διότι και μόνος δ δάγκειος θα ήτο ίκανός ν' ανατρέψη άρκευτός Κυβερνήσεις του κύρους των προβενιζελικών Κυβερνήσεων, και μόνα τα πολεμικά χρέη μας θα ήσαν ικανά να καταστήσουν προβληματικόν το οικονομικόν μέλλον της Ελλάδος.

Αλλ' αν η κρίσις είναι σήμερον έλαφρότερα, δεν σημαίνει ότι δεν είναι και άρκεύτως σοβαρά, και ότι δεν επιβάλλεται να την προσέξωμεν με ανάλογον σοβαρότητα.

Το Χρηματιστήριον με την κατά έκτακτον τάξιν έκτομμυρίων μειώσιν των αξιών μας, η προίους μειώσεις των αναλογιών των εις χρυσόν άποθεμάτων μας, η μειώσεις των φορολογικών μας άποδόσεων, η πτώσις άρκευτων άνωρύμων έταιρειών και η αύξουσα άνεργία άποδεικνύουν ότι πράγματι νοσοϋμεν οικονομικώς.

Ανάγκη λοιπόν θεραπείας και αναλόγου διαίτης. Με το να λέγωμεν όπλως ότι με μόνην μίαν έντατικήν εργασίαν και μίαν αύστηράν κρατικήν και ιδιωτικήν οικονομίαν θ' ανακήρυξομεν δριστική, λέγομεν άραγε τίποτε το συγκεκριμένον διά την περίστασιν, άφού και με το πρώτον δυνάμεθα να φθάσωμεν εις την ύπερπαραγωγήν (ιδε σταφίδα και καπνόν) και με το δεύτερον να επιφέρωμεν τον μαρasmus πλείστων βιοτεχνικών και άλλων επαγγελματικών τάξεων, την αύξησιν της άνεργίας έπομένως, και την μείωσιν των κρατικών έσόδων;

Με το να λέγωμεν επίσης ότι πρέπει να βοηθήσωμεν την βιομηχανίαν και το έμπορίον δεν κινδυνεύομεν άραγε να μπαλώσωμεν μόνον ένα σάπιο ύφασμα;

Ανάγκη λοιπόν επιστημονικής έρεύνης προς έξεύρεσιν του τρόπου της θεραπείας. Η νόσος δεν είναι άπλή και άνευ επικινδύνων επιπλοκών. Αλλ' η έρευνα πρέπει να γίνη από κατάλληλα πρόσωπα, όχι μόνον από εκείνα, τα όποια έχουν όρισμένα συμφέροντα η είναι άνίκανα να βλέπουν τα πράγματα από πλευράς άλλης η εκείνης που είναι έστραμμένη προς το μέρος των. Ο υπεύθυνος κυβερνήτης άς έντειν η τάς προσπαθείας του, όπως έξεύρη πρόσωπα που να ιστανται ήθικώς τόσον υψηλά, ώστε να βλέπουν πανταχόθεν.

Πάντως ό εργαζόμενος λαός έχει άνάγκην από το αίσθημα της άσφαλείας δια να εργάζεται έποφελώς και να εγκατεργή, όταν πάσχη. Και το αίσθημα

τούτο μόνον μία διοίκησης και μία δικαιοσύνη δύναται να του το έξασφαλήσιν. Και δεν δυνάμεθα δυστυχώς να είπωμεν ότι έχομεν είτε την μίαν είτε την άλλην εις ό ύψος θα τας ήθελεν ό λαός να ιστανται. Όχι διότι πταίουν όλα τα πρόσωπα αυτά καθ' έαυτά, αλλά διότι και τα συστήματα, τα όποια εφαρμόζουν, είναι άξιοδιδάκτα, ως άσυγχρόνιστα. Και όχι διότι πολλά εκ των άνωτέρως κατεχόντων θέσεις δεν είναι τίμα πράγματα, αλλά και διότι υπάρχουν μεταξύ αυτών και εκείνα τα όποια δεν θεωρούνται άφρογα, έστω και άδίκως. Αλλ' η έλλειψις πίστωσης προς τα πρόσωπα είναι μέγα εμπόδιον εις την ήθικήν και οικονομικήν ανάπτυξιν ενός τόπου. Είναι άπαραίτητος η πίστις του λαού επί τα πρόσωπα που τον διοικούν και τον δικάζουν. Η άγγλική δικαιοσύνη, ως πάντοτε, έδωκε και έσχάτως της τιμωρήσασα σκληρώς τον τείως πανίσχυρον Χάρτυ με τους συνεργάτας του δια την δολίαν χρεωκοπίαν των. Αλλ' έδώ; Πίπτουν η μία μετά την άλλην μεγάλοι έπιχειρήσεις, και οι υπεύθυνοι δολίον χρεωκοπιών δεν καταζητούνται καν από τας υπεύθυνους αρχάς.

Ιδού που καλείται λοιπόν να δράση ό κ. Βενιζέλος σήμερον. Μετά τον εν Χάγη θρίαμβόν του κατά της διεθνούς άνηθικότητας, καλείται να άρη νέον θρίαμβον κατά της τοπικής άνηθικότητος. Άνευ της άναστηλώσεως της ήθικης δεν δύναται να επιτευχθή οικονομική άναστήλωσις.

Αλλά πάντως οι μέλλοντες να έρευνήσουν δια να λύσουν το πρόβλημα το οικονομικόν του τόπου, πρέπει, φρονών, να λάβουν υπ' όψη των και τα εξής:

α) Ότι οι όμοι του Έλληνικού λαού δεν είναι άρκετά ισχυροί δια να φέρουν το βάρος προϋπολογισμού 9-10 δισεκατομμυρίων, και δη με μίαν κυκλοφορίαν 5-5 1/2 δισεκατ., έστω και υπό το σημερινόν ύγιες νομισματικόν καθεστώς, του βουλγαρικού προϋπολογισμού μη άνερχόμενου ούτε εις το ήμισυ του ίδιου μας.

β) Ότι δεν είναι δυνατόν να παραγνωρισθύν έντελώς αι δικαιά απαιτήσεις των προσφύγων πασών των κατηγοριών, άνευ κοινωνικών κλονισμών.

γ) Ότι δεν πρέπει να περιμένωμεν

μεγάλα πράγματα από τας περισσοτέρας των βιομηχανιών μας, έφ' όσον δεν θα είναι δυνατόν η να στηρίζονται επί ύψηλου δασμολογίου.

δ) Ότι δεν είναι δυνατόν να ζήση η Ελλάς με την πληθύν των επαγγελματιών και των τόσων άστών της, με την στενότητα των γαιών της, και μετά την άπώλειαν των τόσων παροικιών της (ιδίως Τουρκίας και Ρωσίας) άνευ μιάς έντατικής βιομηχανίας των ξένων, επιδοχομένης και ταύτης συστηματοικής με θυσίαν εκατοντάδων τινών έκτομμυρίων ετησίως (διά την κατασκευήν οδών, δημοσίων έξωραϊστικών έργων, άτμοπλοίων έπιβατικών, λουτροπόλεων κτλ) άνευ της χρησιμοποίησεως των περι τόν Όρωπόν κοιτασμάτων λιγνίτου και του λευκού άνθρακος των μακεδονικών υδάτων.

ε) Ότι δεν είναι δυνατόν να γίνη τίποτε το γενναίον με τοιοϋτο δικιητικόν σύστημα και τοιαύτην δικονομίαν, δεδομένου ότι είναι αδύνατος η οικονομική άνθησις ενός τόπου υπό τοιαύτα τυραννικά συστήματα: διότι άποτελούν τυραννίαν δια τους επαρχιώτας η συγκεντρωτική μας διοίκησης και η χωλαίνουσα δικαστική μας έξουσία.

Μόνον έφ' όσον ληφθούν υπ' όψη οι άνωτέρω όροι, φρονών ότι δυνάμεθα να επιτύχωμεν την θεραπείαν της οικονομικής μας νόσου, και έφ' όσον δεν διαταραχθή εν τώ μεταξύ και η πολιτική δμαλότης.

Θά μου παρατηρηθή ίσως ότι υπό τοιοϋτους όρους το πρόβλημα καθίσταται σχεδόν άλυτον. Αλλ' έγω θ' άπαντήσω: Το πρόβλημα άναμφόβως είναι πολν δύσκολον, αλλ' όχι και άλυτον. Ούτε πρέπει άλλως τε ν' αναμένεται η λύσις του από της μιάς ήμέρας εις την άλλην.

Ο κ. Βενιζέλος που έλυσε το δύσκολον πρόβλημα των πολεμικών μας χρεών, άς έπιληφθή και της έπιλύσεως του όλου προβλήματος. Και άς έλπίζωμεν! «Θαρσείν χρή, τάχ' αύριον άμεινον έσται».

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

Ουδέμία απόδειξις άναγνωρίζεται άν δεν φέρη την σφραγίδα και την ύπογραφήν του διαχειριστού της «Εργασίας» κ. Τ. Θεοφιλοπούλου.

ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η άρχαιότερα των εν Ελλάδι Ασφαλιστικών Εταιριών.
Κεφάλαια και άποθεματικά τη 31 Δεκεμβρίου 1928 δρχ. 2.500.000.000

Έξασκουσα μέχρι τουδε τους κλάδους:

ΖΩΗΣ, ΠΥΡΟΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Έθεσεν εις εφαρμογήν και τους κλάδους:

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΩΝ

Πληροφορίαι εις το ιδιόκτητον Μέγαρον, δόδς Κρατίνου 5.

(παρά τφ Κεντρικφ Ταχυδρομείφ).

Τηλέφ. 62-15

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Ο ΛΙΜΗΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΟΤΑΝ μετά την μεγάλην πυρκαϊάν παρεσκευάσθη το νέον σχέδιον της Θεσσαλονίκης, έγένετο το σπουδαίον σφάλμα να μη ληφθή υπ' όψη η λιμνή της π'ίλεως και να μη σχεδιασθή η πόλις εν σχέσει προς τον υπάρχοντα και τόν μέλλοντα λιμένα αυτής. Και το βασικόν αυτό σφάλμα δεν θα θεραπευθί διχως σπουδαίας δαπάνας, αν είναι δυνατόν να διορθωθή ριζικώς.

Με το σχέδιον του λιμένος Πειραιώς επαναλαμβάνεται άντιστρόφως το αυτό λάθος. Δεν λαμβάνεται υπ' όψη εις τα σχέδια των δύο πόλεων Αθηνών - Πειραιώς και ό άναγκάσις και καταλληλότητος δια δύο πόλεις λιμνή. Δεν δύναται πλέον να έννοηθή λιμνή μόνον του Πειραιώς δια το μέλλον, αλλά λιμνή και των δύο πόλεων.

Αμα τεθή η βάση αυτή, άμέσως και αυτομάτως τίθεται το ζήτημα της χρησιμοποίησεως του όρου του Νέου Φαλήρου δια το μέλλον. Δεν θα προστείομεν να δαπανηθούν από τουδε εκατοντάδες εκατομμυρίων δια την κατασκευήν προσθέτου λιμένος μεταξύ Νέου Φαλήρου και Παλαιού Φαλήρου. Πρέπει όμως να ληφθή άπόφασις, επί τη βάσει της προβλέψεως, πιθανωτάτης, ίσως δέ και άπαραιτήτου, χρησιμοποίησεώς του εν τφ μέλλοντι ως έμπορικου λιμένος.

Και εν πρώτοις πρέπει να άποκλεισθή η ιδέα ότι το Νέον Φάληρον θα είναι άπαραίτητον η θα έχη ποτέ έπιτυχίαν ως έξοχη. Βλέπομεν καλά ήδη ότι, χάρις εις την εύκολον συγκοινωνίαν, ό πολς κόσμος τρέπεται χάριν άναψυχής προς το Πέραμα άρ' ενός και προς την Γλυφάδα άρ' έτέρου, όπου είναι πράγματι ευχάριστοι έξοχα. Αντιθέτως η κεντρική θέσις του όρου μεταξύ δύο πόλεων και γγγύτατα της βιομηχανικής ζώνης αυτών, ήτις έχει σχηματισθή κατά μήκος της δημοσίας οδού Αθηνών - Πειραιώς, καθιστά φανερόν ότι θα είναι μεγάλη σπατάλη το να άφίνεται η έσωτερική αυτή παραλία άχρησιμοποίητος δια την παραγωγήν εργασίας. Ακόμη δέ χειρότερον θα είναι εάν δεν προβλεφθή εν τοιοϋτον σχέδιον εν τη έσωτερική του όρου ζώνη, όποτε θα καταστή αδύνατον η δαπανηρότατον να δημιουργή εν τφ μέλλοντι ό κεντρικός λιμνή, τόν όποιον δεν θέλουεν η δεν έχομεν τον άρκετον πρόβλεψιν η μέσα δια να δημιουργήσωμεν από τουδε. Ονομάζομεν σπατάλην και πολυτέλειαν την εγκατάστασιν του Φαλήρου εις την κατάστασιν μιάς άγόνου και μη παραγωγικής παραλίας, δια δύο σπουδαίους λόγους. Πρώτον, διότι δεν λαμβάνεται διόλου υπ' όψη η εύκολία της οικήσεως και της κινήσεως του εργατικού και θαλληλικού πληθυσμού των δύο πόλεων σχετικώς με την καθημερινήν του εργα-

σίαν. Με το Ν. Φάληρον ως λιμένα θα ήδύνατο οι εργατικοί συνδικισμοί να άναπτυχθούν εις όλην την λεκάνην από του Αιγάλεω μέχρι του Ύμνητου, και να έξυπηρετώνται ταχέως υπό του ήλεκτρικού σιδηροδρόμου έπεκτεινόμενου εις περιφερειακόν, δίχως σοβαρόν συνωστισμόν. Έκ της κεντρικής των δέ ταύτης θέσεως θα δύναται οι εργατικοί και υπάλληλοι, κατά τας έορτάς, να κινώνται εύκόλως και προς τας γύρω έξοχάς. Με την άτακτον σημερινήν κατάστασιν και έλλειψιν σχεδίου σχετικόν με την θαλάσσαν, εις την όποιαν εν τούτοις στηρίζουν αι δύο πόλεις τόν πλούτον των, γίνεται το αντίθετον: οι συνδικισμοί των εργαζόμενων εύρίσκονται εις τα άκρα, οι εργάται δια να μεταβούν εις τας έξοχάς των χάνουν ώρας ολοκλήρους και διαθέτουν το τρίτον πολλάκις του γλίσχρου ήμερομισθίου των, εις έξοδα μεταφοράς. Έξακολουθούμεν, φαίνεται, να θεωρούμεν ακόμη τας Αθήνας ως πόλιν συνταξιοχών και εισοδηματιών, ενώ έχει δεκάδας χιλιάδων εργατών, δι' ους δεν προβλέπει ή άπροσάρμοστος σύστασις της καμμίαν έλλογον κατανομήν οικήσεως και καμμίαν εύκολίαν κινήσεως ταχυτάτης προς την εργασίαν των.

Δεύτερον, διότι παρόμοιον συμβαίνει και με την βιομηχανίαν και το έμπορίον των δύο πόλεων. Υπάρχει παραθαλάσσιος χώρος έκτεταμένος εις τόν μέσον των δύο πόλεων, καλόν προς χρησιμοποίησιν του, χάριν του εμπορίου και της βιομηχανίας, με τους εργατικούς βραχίονας γύρω και πλησέστατα. Εν τούτοις, μη υπάρχοντος σχεδίου χρησιμοποίησεώς του είτε συνολικώς είτε κατ' όλίγον εις το μέλλον, τρέπονται αι βιομηχανία μακράν των δύο πόλεων, εις χώρους άκαταλληλότητας και δια το έμπορίον και δια την βιομηχανίαν και δια την οικίαν των εργατών, εις τας δια την οικίαν των εργατών, εις τας βραχόδεις άκτας δυτικώς του Πειραιώς. Είμεθα άραγε τόσον πλούσιοι ώστε να άφίνομεν δι' άναψυχήν τους έγγυς εύκόλους χώρους και να έκτεινώμεθα εις τους μακρινούς και δυσκόλους;

Ως προς το μέλλον. Είναι γνωστόν, ότι λιμένες έχοντες φυσικήν προνομίον θείαν, ολος είναι ό των Αθηνών - Πειραιώς, τόσον περισσοτέρως κίνησιν δύναται να προσελκύουν όσον περισσότερας εύκολίας δύναται να παράσχουν. Και έδώ πάλιν πρωτίτως δεν πρέπει να παραμεληται η ανάγκη να έχη εύκόλως και προχείρως τας εργατικές μεγά έργον των Αθηνών, το είδος των κτιρίων που πρέπει να έκτερέπονται πλησίον της θαλάσσης και μέχρι της οδού Πειραιώς, ώστε να μη γίνη δυσχερής η χρησιμοποίησις του εν τφ μέλλοντι ως έμπορικου, και περισσότερον ως βιομηχανικού λιμένος. Κ. ΚΑΙΝΙΑΣ

τρία δαπάνη, θα έχη έλπίδας προσελκύσεως αναλόγου προσθέτου έμπορικής κινήσεως. Άνέκαθεν διμυλούμεν περί του ταχυδρομείου της Απω Ανατολής. Τα ταχυδρομικά δέματα της Απω Ανατολής είναι μικρόν άπόκνημα δι' ένα λιμένα, ό όποιος, εάν παρείχεν εύκολίας και μέσα, ήδύνατο να συγκεντρώση κατά μέγα μέρος το διαμετακομιστικόν έμπορίον από της Απω Ανατολής προς όλους τους λιμένες της Μαύρης Θαλάσσης, το όποιον τώρα είναι διανεμημένον μεταξύ Πόρτ-Σάιτ, Άλεξανδρείας και Κωνσταντινουπόλεως.

Αντι να ζητώμεν ύποδείγματα λιμένων μέχρις Αμβούργου, θα ήτο άπλούστερον να έμμοιούμεθα την Άλεξάνδρειαν και το Πόρτ-Σάιτ, όποι οι Αγγλοι δεν έδεδεμένθησαν από τοπικιστικά μυωπικά συμφέροντα, άλλ' έχρησιμοποίησαν άπεράντους επιθαλασσίας ζώνας και έξεδίασαν και έδημιούργησαν εν μεγάλφ λιμένας δια τεραστίαν κίνησιν και δια το μέλλον.

Η συγκέντρωσις μεγάλου μέρους του διαμετακομιστικού έμπορίου εκ της Απω Ανατολής εις Πειραιά θα ήνδύνατο τα μέγιστα και την βιομηχανίαν μας ήτις θα εύρισκε προχείρους πλείστας πρώτας ύλκας, εις πόσιν άνάγκην της, επί πλέον δέ θα της ήνοιγε και νέας αγοράς καταναλώσεως τόσον προς την Απω Ανατολήν και την Ανατολικήν Αφρικήν όσον και προς τους λιμένες της Μαύρης Θαλάσσης, εάν συνειθίζε το έμπορίον να κίνηη περισσοτέρας γενικώς προμηθείας εκ Πειραιώς.

Με τας στενάς και περιορισμένας άντιλήψεις, επί τη βάσει των όποιων γίνεται κατά μπαλώματα ό λιμνή Πειραιώς, και με την εν συστήματος προσάθειαν ν' άπομακρυνθούν τα έξαοτήματά του από τα κέντρα που κατοικούν αι μεγάλοι εργατικοί μάζαι, ποτέ δεν θα δημιουργηθή λιμνή με εύρύτερον μέλλον, ικανός να προσελκύση πρόσθετον κίνησιν. Έδώ δέ που είναι σταματημένα τα έργα, έρεται φυσικά εις τόν έπισκεπτόμενον αυτόν η άπορία αν άξίζει τόν κόπον να ρυθθύν χροίματα προς βελτίωσιν όλης της νοτιοανατολικής και νοτίου πλευράς του λιμένος Πειραιώς, από Τζελεπή μέχρι βασιλικού περιπέτρου, κατά μήκος της όποιας έλλείπει έξ ολοκλήρου γερασία ζώνη, επαρκής δια πορευμάτων ενός συγχρονισμένου λιμένος, η δι' άποθήκευσιν. Δεν θα διετίθεντο άρα γε έποφελότερον τα χρήματα δια την συν τφ χρόνφ ανάπτυξιν του όρου Φαλήρου εις πρόσθετον εύρύχωρον λιμένα, ένανόν να συναγωνισθή π. χ. το Πόρτ-Σάιτ;

Εάν δεν ύπάρχη άρκετή τόλμη ώστε να στραφώμεν προς το Φάληρον από τουδε, τοιούτιστον τα σχέδια των δύο πόλεων άς λάβουν υπ' όψη το ένδεχόμενον της χρησιμοποίησεώς του ως λιμένος εις το μέλλον, ώστε να γίνη από τουδε κατάλληλος πρόβλεψις δια το έσωτερικόν αυτού, ιδίως δια την κατασκευήν οδών, σιδηροδρομικών γραμμών, των υπονόμων που είναι το προσεχές μέγα έργον των Αθηνών, το είδος των κτιρίων που πρέπει να έκτερέπονται πλησίον της θαλάσσης και μέχρι της οδού Πειραιώς, ώστε να μη γίνη δυσχερής η χρησιμοποίησις του εν τφ μέλλοντι ως έμπορικου, και περισσότερον ως βιομηχανικού λιμένος. Κ. ΚΑΙΝΙΑΣ

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ ΚΑΙ Η ΛΙΓΝΙΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η ΚΡΙΣΙΣ, την οποίαν από έτους ήδη διέρχεται η βιομηχανία της χώρας, απέδωκε υπό των παρακολουθούντων ταύτην εις πολλά και ποικίλα αίτια, εκ των οποίων όμως παρελείθη μέχρι τοῦδε ἕνα βασικὸν τοιοῦτον, ἑπερ, ἂν δὲν εἶνε τὸ σπουδαιότερον, εἶνε ἀναμφισβητήτως τὸ γενικώτερον, ἥτοι τὸ εἰς ἀπάσας ἐν γένει τὰς βιομηχανίας παρυσιαζόμενον.

Πρόκειται περὶ τῆς παρ' ἡμῖν χρησιμοποιομένης καυσίμου ὕλης.

Ὡς εἶνε γνωστὸν, ἡ βιομηχανία μας χρησιμοποιεῖ ὡς καυσίμον ὕλην κυρίως τὸν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς γαιάνθρακα, καὶ, βοηθητικῶς κατὰ πολὺ μικροτέραν κλίμακα, τὸ ἀκάθαρτον πετρέλαιον καὶ τὸν ἐγγύριον λιγνίτην.

Ὡς τὰ κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν δημοσιευμένης «Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας», ἡ βιομηχανία μας ἐδαπάνησε κατὰ τὸ 1928, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν παρ' αὐτῆς χρησιμοποιοιθέντων 325.000 τόνων γαιανθράκων (πρὸς δραχ. 625) δραχ. 223.000.000, δι' ὁμοίαν τῶν 70.300 τόνων ἀκαθάρτου πετρελαίου (πρὸς δραχμάς 1600) δραχ. 112.500.000, καὶ διὰ τὴν προμήθειαν 150.000 τόνων ἐγγύριου λιγνίτου (πρὸς δραχμ. 250) δραχμάς 37.500.000, ἥτοι ἐδαπάνησεν ἐν συνόλῳ διὰ τὴν καύσιμον αὐτῆς ὕλην δραχμάς 373.000.000.

Παρήγαγε δέ, κατὰ τὴν αὐτὴν στατιστικὴν, καθαρὸς βιομηχανικὸς προϊόντα συνολικῆς ἀξίας 7 δισεκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἄν ἐπομένως δεχθῶμεν ὅτι ἐπὶ τοῦ συνόλου τούτου τῶν 7.000.000.000 ἡ βιομηχανία μας ἐκέρδιεν ἕνα 10%, (8-περ ὅμως ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ εἶνε λίαν ἀμβιβόλον), ἔπεται ὅτι τὰ κέρδη τῆς κατὰ τὸ 1928 ἀνῆλθον εἰς 700.000.000 δραχμῶν.

Ποσότης ἐπομένως ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ — τὸ δ ὀ λ ι γ ὠ τ ἔ ρ ο ν — τῶν κερδῶν αὐτῆς, δαπανᾷται ἐτησίως ὑπὸ τῆς βιομηχανίας διὰ τὴν καύσιμον αὐτῆς ὕλην.

Ἡ ἀναλογία αὕτη εἶνε ὅπως ὑπερβολικὴ, καὶ ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως βασικὴν καὶ γενικὴν αἰτίαν τῆς βιομηχανικῆς δυσπραγίας. Ὁφείλεται δὲ αὕτη καὶ εἰς τὸ πεπαιωμένον καὶ δαπανηρὸν τῶν ὑπαρχουσῶν θερμικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς βιομηχανίας, ὡς καὶ εἰς τὸ δισπαρμένον αὐτῆς εἰς μικρὰς αὐτοτελεῖς βιομηχανικὰς μικροεπιχειρήσεις, ἀλλὰ κυρίᾳ αἰτίᾳ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης σπατάλης εἶνε ἡ ἀποκλειστικὴ σχεδὸν χρῆσις τοῦ ξενικοῦ γαιάνθρακος, λόγῳ τῆς ὁποίας ἡ τιμὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ βιομηχανοῦ χρησιμοποιουμένων 1000 θερμίδων ἀνέρχεται εἰς 9½ λεπτά (= 685 δραχμαὶ : 7200 θερμίδων), ἐνῶ αὕτη ἐν Ἀγγλίᾳ μόλις φθάει εἰς τὰ 3½ λεπτά (= σελλήνια 14 : 7200 θερμίδων) ἥτοι εἰς τὸ 1)3 περίπου τῆς παρ' ἡμῖν.

Καὶ τὰ μὲν δύο πρῶτα τῶν ἀνωτέρω αἰτίων, μόνον σιγὰ-σιγὰ ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἀνδρωσις τῶν βιομηχανιῶν μας θὰ διορθώσῃ. Τὸ τελευταῖον ὅμως, ἑπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, δύναται ταχύ-τερον νὰ βελτιωθῇ — καὶ τοῦτο διὰ τῆς χρήσεως ἑ γ γ ὠ ρ ἰ ο υ λ ι γ ν ῖ τ ο υ.

Τὸ ὅτι καὶ ἥδη, ὡς ἐκ τῶν προαναφερθέντων ἀριθμῶν ἐμφαίνεται, ὁ ἐγχώριος λιγνίτης προσφέρεται εἰς τὴν

βιομηχανίαν κατὰ τι εὐθηνότερα ἀπὸ τὸν ἀγγλικὸν γαιάνθρακα (6 ἕως 7 λεπτά αἰ 1000 θερμίδες), καὶ ἀκόμη πολὺ εὐθηνότερον δύναται νὰ στοιχίσῃ καὶ νὰ πωληθῇ. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ ἐνισχυθῇ καὶ νὰ ὁργανωθῇ ὅπως πρέπει ἡ λιγνιτοπαράγωγι, διὰ τῆς εἰς ἕνα ἰσχυρὸν ὁργανισμόν συγχωνεύσεως τῶν κυριωτέρων λιγνιτικῶν τῆς χώρας ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ με συμμετοχὴν τοῦ Κράτους, ἑπερ καὶ νὰ ἐνισχυθῇ τὴν νέαν ὁργάνωσιν ὡς καὶ ὅσον πρέπει τότε εἶνε ἀπολύτως βέβαιον ὅτι καὶ ἡ παραγωγή λιγνίτου θὰ πολλαπλασιασθῇ παρακολουθούσα τὴν κατανάλωσιν, καὶ τὸ κόστος αὐτοῦ σημαντικῶς θὰ μειωθῇ, χάρις εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἀξίαν τῆς παραγωγῆς καὶ τὰ ἐγκατασταθόμενα τέλεια μέσα τῆς ἐν γένει ἐκμεταλλεύσεως.

Ὡς τὰ κατὰ τὴν δύναμιν ἡ εἰς τὴν βιομηχανίαν παραγῶν λιγνίτου πρὸς 200 ἡ καὶ 150 δραχ. κατὰ τόνον, ἥτοι πρὸς 3½ ἡ 5 λεπτά αἰ 1000 θερμίδες, καὶ θὰ περιορισθῇ κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ παρ' ἡμῖν ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ δαπανηροῦ ξενικοῦ γαιάνθρακος, ὡς ἐν Βουλγαρίᾳ, ἕνθα κρατικὴ ὁργάνωσις ἔχει ἐξασφαλίσει διὰ λιγνίτου τὴν εἰς καυσίμους ὕλας αὐτάρκειαν τῆς χώρας, μὴ εἰσερχομένην οὐδὲ τόνου σχεδὸν γαιάνθρακος εἰς αὐτήν.

Εὐκόλως ἥδη θὰ ἡδύνατο νὰ ὑπολογισθῇ τὸ κέρδος, ἑπερ κατὰ τὸ 1928 θ' ἀπεκόμίζεν ἡ βιομηχανία μας, ἐκ τῆς διὰ λιγνίτου πρὸς δραχ. 200 ἀντικαταστάσεως ὁλοκλήρου τῆς καυσίμου αὐτῆς ὕλης.

Πράγματι πρὸς ἀντικατάστασιν 325 χιλιάδων τόνων γαιανθράκων θ' ἀπαιτοῦντο 550.000 (= 352.000 × $\frac{7200}{4200}$) τόννοι λιγνίτου, πρὸς ὁμοίαν δὲ τῶν 70.300 τόνων πετρελαίου θ' ἀπαιτοῦντο 180.000 τόννοι (= 70.300 × $\frac{4200}{1600}$) λιγνίτου, οἵτινες μετὰ τῶν κατὰ τὸ 1928 καταναλωθέντων 150.000 τόνων λιγνίτου θ' ἀνεβίβαζον εἰς 880.000 τόννους τοιοῦτου, τὸ σύνολον τῶν εἰς λιγνίτην ἀναγκῶν τῆς βιομηχανίας.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἐστοιχίζεν εἰς τὴν βιομηχανίαν 176.000.000 δραχμ. καὶ θὰ

ἐπληρώνετο εἰς ἑλληνικὰς δραχμάς, ἀντὶ τῶν 372.000.000 δραχμῶν, ἅς τῇ ἐστοίχισεν ἡ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καύσιμος ὕλη εἰς ξένον συνάλλαγμα. Διὰ τῆς χρησιμοποίησεως δηλονότι τοῦ λιγνίτου, καὶ εἰς τὸν τόπον θ' ἀπέμενεν 1 ἑκατομμύριον λιρῶν καὶ ἡ βιομηχανία ἐν τῷ συνόλῳ τῆς θὰ ὀφειλετο 200 ὅλα ἑκατομμύρια δραχμῶν, αὐξάνουσα οὕτω κατὰ 28 ½% τὰ κέρδη τῆς, ἅτινα ἀπὸ 700.000.000 θ' ἀνῆρχοντο εἰς 900 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Βιομηχανία δ' ἐπομένως καταναλώσασα 1000 τόννους γαιανθράκων καὶ κλείσασα τὴν χρῆσιν τῆς μετ' ἡμῶν λ. χ. 350.000 δραχμῶν, θὰ κατηγάσκε (καταλλήλως ἐγκαθισταμένη) 1700 τόννους λιγνίτου καὶ θὰ ἔκλειε τὰ βιβλία τῆς μετ' ἡμῶν, ἀντὶ ζημίας 350 χιλιάδων δραχμῶν.

Ὅχι δὲ μόνον αὐτοῦσιον λιγνίτην ἀλλὰ καὶ εὐγενεστέρως καυσίμους ὅλας, ὡς ἀνθρακοπλίνθους διαφόρου συστάσεως καὶ θερμαντικῆς δυνάμεως, ξυλάνθρακας καὶ ἔλαια ἐσωτερικῆς ἡ μὴ καύσεως, θὰ ἡδύνατο ἡ λιγνιτοπαράγωγι, σοβαρῶς ἀναπτυσσόμενη, νὰ προμηθεύῃ εἰς τὴν βιομηχανίαν, μετ' ἡμῶν εὐθηνῶς, ὡς ἀπέδειξαν αἱ ἥδη ἐν λειτουργίᾳ ἐγκαταστάσεις βιομηχανοποιήσεως καὶ ἐξευγενέσεως τοῦ λιγνίτου τῆς Ἑταιρίας Ἀλιβερίου, χωρὶς καθόλου ν' ἀποκλείεται ἡ ἐν τῷ προσεχῇ μέλλοντι ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ λιγνίτου παραγωγή καὶ εὐγενεστέρων ἀκόμη προϊόντων, ὡς λ. χ. πετρελαίου, βενζίνης κλπ.

Ὡς βασικὴ ὁδὸν καὶ γενικὴ τῆς ὅλης βιομηχανίας ὁσπηρίεις πρέπει νὰ θεωρηθῇ καὶ ταχέως νὰ πραγματοποιηθῇ, ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀποφασισθεῖσα ἥδη ἐνίσχυσις, καὶ ἐπὶ ὕγειων βάσεων ἀναδιοργανώσις τῆς ἐγγύριου λιγνιτοπαραγωγῆς.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΑΤΣΑΣ

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
Δρύινα καὶ Pitch-Pine
Παρκέτα Σλαβονίας
Ἀρίστης ποιότητος καὶ
ἀποστεγνωμένα.
Π. Α. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Γωνία Γ' Σεπτεμβρίου-Φερράν
Τηλέφωνον 56—56

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΩΡΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν καταθετῶν Ταμιευτηρίου, οἵτινες, λόγῳ τῶν ἐργασιῶν τῶν, δὲν δύνανται νὰ συναλλάσσωνται κατὰ τὰς συνήθεις ὁδούς τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς, τὸ τμήμα Ταμιευτηρίου αὐτῆς (γωνία ὁδῶν Γεωργίου Σταύρου καὶ Σταδίου), ἀπὸ τῆς 3ης Φεβρουαρίου θὰ παραμένῃ ἀνοικτὸν καὶ θὰ λειτουργῇ **ΑΠΟ ΤΗΣ 9ης ΩΡΑΣ ΤΗΣ ΠΡΩΙΑΣ, ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ 9ης ΤΟ ΕΣΠΕΡΑΣ ΣΥΝΕΧΩΣ ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΜΕΣΗΣ ΜΕΡΙΝΗΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ.**

Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΑΜΥΝΑ

ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ ΩΣ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΟΠΛΟΝ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ καὶ ὁ ρόλος τοῦ ἀεροπλάνου ὡς πολεμικοῦ ὅπλου ἔχει ἐλκυστὴν βεβαίως τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων. Τοῦτο κατεδείχθη καὶ ἐκ τῆς ἰδρύσεως Ἰδίου Ὑπουργείου Ἀεροπορίας, πράγμα πού μας ἐπιτρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι τὸ σῶμα αὐτό, χάρις εἰς τὴν δικαιοδοσίαν πού του ἐδόθη, θὰ ἀναποκριθῇ εἰς τὸν προορισμὸν του.

Τὸ ἀεροπλάνον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἡ κοινωνία ἀναμένει νὰ γίνῃ συντελεστής πολλῶν ἀγαθῶν ἐν καιρῷ ἐιρήνης εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, θὰ μεταβάλλεται εἰς κακὸν δι' αὐτὴν δαίμονα ἐν πολέμῳ, τὸσον διὰ τοὺς μαχομένους ὅσον, καὶ περισσότερον, διὰ τοὺς ἀμάχους. Ἀπ' αὐτὸ δὲ θὰ ἐξαρτᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ τύχη τοῦ πολέμου.

Οἱ ἡγήτορες τοῦ στρατοῦ μας καὶ ἐιδικώτερον οἱ τῆς ἀεροπορίας μας πρέπει νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν τῶν ἰδιαιτέρως καὶ μετὰ ζήλου εἰς τὴν ὁργάνωσιν τοῦ σώματος τούτου.

Μολοντόι θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι γίνεται πᾶσα σχετικὴ πρὸς τοῦτο ἐργασία, ἐν τούτοις ὁ πειρασμὸς τῆς πικρίας ἐκ τοῦ παρελθόντος πείρας περὶ τῆς ἐν πολέμῳ δράσεως τοῦ ἀεροπλάνου, εἴτε ὡς ἐπιθετικοῦ εἴτε ὡς ἀμυντικοῦ ὅπλου, μᾶς ὀφεί νὰ ἐλθῶμεν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀρμοδίων, ἐκφέροντες τὴν γνώμην μας περὶ τοῦ τρόπου ἀποκτήσεως ἀξιωματικοῦ ἀεροπορίας, ἐντός τοῦ πλαισίου τῆς οικονομικῆς μας ἀντοχῆς, ἀλλὰ μετ' ὅσον πού νὰ μὴ μάς θέτῃ εἰς μειονεκτικὴν, ἀπὸ μαχητικῆς ἀπόψεως, μοῖραν τῶν ἀντιπάλων μας, διότι, ὡς εἶνε γνωστὸν, μειονεκτοῦμεν ὅσον τῶν γειτόνων μας εἰς τὴν ἀεροπορίαν.

Οἱ γειτόνές μας, μὴ ἀντικρύσαντες τὰς ἐθνικὰς καὶ οικονομικὰς καταστροφὰς πού ἡ Ἑλλάς ὑπέστη, ἐπέδωθον εἰς τὴν στρατιωτικὴν τῶν ὁργάνων καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἀεροπορίας, τῆς ὁποίας ἀντιλαμβάνονται καὶ τὴν ἀξίαν καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς κινδύνους.

Δὲν δύναμεθα βεβαίως νὰ διακρίνωμεν μετὰ τῶν γειτόνων μας τὸν μέλλοντα ἀντίπαλόν μας, ἀλλὰ πῶς νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἡσυχούς τὸ γεγονός ὅτι ἡ Τουρκία διαθέτει ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς διὰ τὴν ἀεροπορίαν τόσα, ὅσα διὰ τὸν ἐν γένει ἀνεφοδιασμὸν ὁλοκλήρου τοῦ στρατοῦ τῆς Ἑλλάδος; Ἡ δὲ κέκτηται μέγαν ἀριθμὸν ἀεροπλάνων, εἰς ἐπιμέτρον δὲ διαπραγματεύεται καὶ τὴν σύστασιν ἐιδικῶν ἐργαστῶν εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς διὰ τὴν κατασκευὴν ἀεροπλάνων — ἐκτός βεβαίως τῶν κινητήρων. Ἡ Βουλγαρία ἐπίσης, ὑπὸ τὴν μάσκαν τῆς ἐμπορικῆς ἀεροπορίας, καταρτίζεται τεχνικῶς εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται ἐν δεδομένη εὐκαιρίᾳ νὰ κινήσῃ τὸ πολεμικὸν αὐτῆς ὄπλον. Διὰ τὴν Σερβίαν τί νὰ εἰπωμεν; Ἐὰν δυνήθῃ, θὰ ἐφοδιάσῃ καὶ Σέρβον μετ' ἀεροπλάνων. Πρὸ τῶν ὁρῶν ἔτιν εἶχε δώσει μίαν παραγγ-

λίαν ἐκ 300 ἀεροπλάνων μόνον Μπρεκὲτ 19 α 2, σήμερον δὲ ὑπερέχει ὅλων τῶν Βαλκανίων εἰς τὴν ἀεροπορίαν, συναγωνιζομένη μετ' ἡ Ρουμανίαν ἡ ὁποία ὅμως ὑστερεῖ τεχνικῶς.

Τὶ κάμνομεν ἡμεῖς εἰς ἀντίρροπον τῶν γειτόνων μας; Τὸ γνωρίζουν οἱ ἀρμόδιοι. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πρόγραμμα τῆς ἀεροπορίας μας εἶνε ἀκόμη ἀσυμπλήρωτον ἡ μᾶλλον ὑπὸ μελέτην, θεωροῦμεν τὴν εὐκαιρίαν καταλλήλως νὰ ἐκφέρωμεν τὴν γνώμην μας περὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου τῆς συγκροτήσεως τῶν ἀεροπορικῶν μας δυνάμεων.

Καθ' ἡμᾶς, ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῶν ἀρμοδίων δὲν πρέπει νὰ τεθῇ ὁ ποσοτικὸς ἀνταγωνισμὸς μετὰ τῶν γειτόνων μας ἀλλ' ἡ ποιοτικὴ καὶ τεχνικὴ ὑπεροχή, διότι τὰ οικονομικὰ τῆς χώρας μας καὶ ἐκ παραλλήλου αὐ δαπάναι τῶν Ὑπουργείων Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν, τὰ ὁποία ἔχουν καὶ αὐτὰ μεγάλα κενὰ νὰ καλύψωμεν, δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀκολουθήσωμεν τακτικὴν ποσοτικῆς ὑπεροχῆς. Συνεπῶς εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐφαρμόσωμεν πρόγραμμα ἀμυντικὸν κατὰ πιθανῆς ἀεροπορικῆς ἐπιβρομῆς τῶν ἀντιπάλων μας, τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς ποιοτικῆς καὶ τεχνικῆς ὁργανώσεως.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου δέον:

1) Ἡ ἀεροπορία μας νὰ συγκροτηθῇ κατὰ 60%, κατ' ἐλάχιστον ὅρον, μετ' ἀεροπλάνων διώξεως ἐκ τῶν τελειότερων εἰς ταχύτητα, εὐκινησίαν, ἀντοχὴν καὶ διάρκειαν πτήσεως, καὶ μετ' ἡμῶν εὐχερῶς ἐπισκευαζομένην, διότι εἰς τὸ μέτωπον δὲν ὑπάρχει ὁ χρόνος καὶ τὰ καταλλήλα μέσα διὰ δυσχερεῖς ἐπισκευὰς — ὅπως, ἐπὶ παραδείγματι, τῶν μετ' ἡμῶν Ἰσπανοῦ Σουΐζα ἀεροπλάνων εἰς τὸ μακεδονικὸν μέτωπον ἥτοι προβληματικὴ ἡ ἐπισκευὴ καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς πεπειραμένους Γάλλους μηχανικοὺς. Τὸ ὁποιοῦτον 40% θ' ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἀεροπλάνων βομβαρδισμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως διὰ τὴν ἐξήραν, ἀνεξαρκήτως δηλ. τῶν μεγάλων ὑδροπτερίων ἀεροπλάνων τὰ ὁποία θὰ λαμβάνουν μέρος εἰς ναυμαχίας. Ἡ πρότασις μας περὶ συγκροτήσεως ἀεροπορίας κατὰ 60% μετ' ἀεροπλάνων διώξεως ἐνέγει τὸ ἀναμφισβήτητον πλεονέκτημα ὅτι ἐνῶ ἐξασφαλιζόμεθα κατὰ τὴν ἐχθρικὴν ἀεροπλάνων, δύναμεθα, ἐὰν εἴμεθα καλῶς ἐξοπλισμένοι, νὰ ἀντιμετρηθῶμεν μετ' ἰσοδυνάμειν ἀντιπάλων, περιορίζομεν δηλ. τὴν δράσιν τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων εἰς τοὺς ἀνεκρίτους ἀγῶνας, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ μᾶς ἀποκλείεται καὶ ἡ ἐπιθετικὴ δράσις. Ὁ ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς τοῦ ἀεροπλάνου δὲν εἶνε οὐτε τὸ πυροβόλον οὐτε τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον τὸ ἀντίπαλον ἀεροπλάνον.

2) Νὰ συστηθῶν ἀεροπορικὰ μοῖρα διώξεως μετὰ καλλίτερα ὑπάρματα στελεχῆ τῆς ἀεροπορίας μας, νὰ

ἐκπαιδευθῶν ὅλοι οἱ ὁδηγοὶ ἀεροπόροι εἰς τὰ ἀεροπλάνα διώξεως καὶ νὰ ἐκλεγῶν οἱ ἱκανώτεροι διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν ἐιδικῶν αὐτῶν μοιρῶν, ὁριζομένων καὶ τῶν βάσεων αὐτῶν αἱ ὁποῖαι νὰ εἶναι εἰς τὰς πλησιέστερας πρὸς τὰ σύνορα πόλεις, κατασκευαζομένων μονίμων πρὸς τοῦτο ἀεροδρομίων.

3) Νὰ κατασκευασθῶν καθ' ὅλον τὴν μήκω τῶν συνόρων μας πρόχειρα ἀεροδρόμια, ἐφοδιασμένα μετ' ὑπογείους ἀποθήκας βενζίνης καὶ λοιπῶν ἐκρηκτικῶν ὕλων, συνδεμένα δὲ μετ' ἡ δημοσίας ὁδοὺς διὰ τὴν εὐχέρειαν τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν.

4) Νὰ συστηθῇ ἐιδικὴ σχολὴ διὰ τὴν καλλιτέραν κατάρτισιν τῶν στελεχῶν μοιρῶν διώξεως καὶ διὰ τὴν ἐξάσκησιν αὐτῶν εἰς ἀερομαχίας, ἐκτελουμένην πρὸς τοῦτο ὁμαδικῶν πτήσεων ἐξάσκησεως.

5) Νὰ ὁργανωθῶν τὰ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀεροδρόμια μετ' ὅλα τὰ ἐφόδια, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀναποκρίνωνται εἰς τὸν προορισμὸν τῶν, ἥτοι μετ' ὁλοκληρίας, ὑπόστεγα σταθέρ, ἀποθήκας (πάντοτε ὑπογείους) οἰκίσματα στρατωνιστοῦ καὶ λοιπὰ χρειώδη.

6) Ὁ κεντρικὸς ἐφοδιασμὸς ἀεροπλάνων, αἱ μεγάλοι ἀποθήκαι κινητοῦ καὶ ἀκίνητου ὀπλοῦ καὶ τὰ μεγάλα συνεργεῖα κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς ἀεροπλάνων νὰ εὐρίσκωνται εἰς θέσιν δυσχερῶς προσβαλλομένην ἀπὸ ἐχθρὶκὰς ἐπιθέσεις.

7) Νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατόν συντομωτέρα ἡ προμήθεια τῶν σχετικῶν ἀεροπλάνων διώξεως διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν στελεχῶν, διότι ὁ εὐχερὴς χειρισμὸς ταχυτάτου ἀεροπλάνου ἀπαιτεῖ μακρὰν καὶ ἐπίμονον ἐξάσκησιν ἐπ' αὐτοῦ, ἕνας δὲ καλὸς ἐξοικημένος ἀερόπορος ἐλαφροῦ ἀεροπλάνου δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ δόλοκληρον σμήνος βαρέων τοιούτων. Τὰ διὰ τὴν ἐξάσκησιν μικρὰ ἀεροπλάνα νὰ εἶναι κάπως κατώτερα τῶν μαχίμων τοιούτων, διότι θὰ ἔχωμεν ἀρκετὴν φθορὰν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν στελεχῶν.

8) Διὰ τοὺς εἰς τὰς μοῖρας διώξεως ὑπηρετοῦντας ἀεροπόρους νὰ ληφθῇ ἰδιαίτερα μέριμνα ἡθικῆς καὶ ὁλικῆς ἀμοιβῆς, καθ' ὅ ἐκτεθειμένοι εἰς περισσότερους κινδύνους.

9) Νὰ συστηθῇ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ σχολὴ διὰ τὸν τελειότερον καταρτισμὸν τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, καὶ διὰ τῶν μηχανικῶν κινήσεως ἀεροπλάνων, καὶ νὰ σχηματισθῇ μόνιμος τεχνικὸν προσωπικὸν καλῶς ἀμειβόμενον ἵνα προσελκῇ ἐκλεκτὰ στοιχεία.

Οἱ μηχανικοὶ νὰ ἀμειβῶνται μόνον ὀλίγως, διότι διὰ τῶν βαθμῶν ἀπομακρύνονται τῆς πραγματικῆς τῶν ὑπηρεσίας, ἀποφεύγοντες πλεὺν νὰ λαδῶνται, ἀκολουθοῦντες τὴν τακτικὴν τῶν μαχίμων ἀξιώματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν. Δύναται ὅμως ἑκαστὸν σύνταγμα ἡ μοῖρα ἀεροπλάνων νὰ ἔχῃ μετὰ τῶν στελεχῶν του ἕνα μηχανικὸν ἀνωτέρας μορφώσεως διὰ τὴν ἐπιβλεψὴν τῆς ὅλης καὶ καλῆς λειτουργίας τῶν ἀεροπλάνων. Ἐκεῖ οὖν δύναται ἡ μᾶλλον ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρχουν βασμοφόροι εἶναι αἱ σχολαὶ ἐκπαίδεσεως τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, τὰ συνεργεῖα ἐπισκευῆς καὶ κατασκευῆς ἀεροπλάνων.

10) Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν νὰ μὴ ἀπασχολοῦνται εἰς ἀλλοτρίαν τοῦ προορισμοῦ τῶν καθήκοντα — περὶ γυμνάσια κλπ.

11) Νὰ ἐφοδιασθῇ ὁ στρατὸς μας μετ' ἐιδικὰ ἀντιαεροπορικὰ πυροβόλα καὶ πολυβόλα, αἱ δὲ ταῖναι τῶν τελευταίων τοῦτων νὰ περιέχουν φωσφορῶχα φυσίγγια διὰ τὴν συντομωτέραν

ΣΠ. ΜΕΛΑΣ

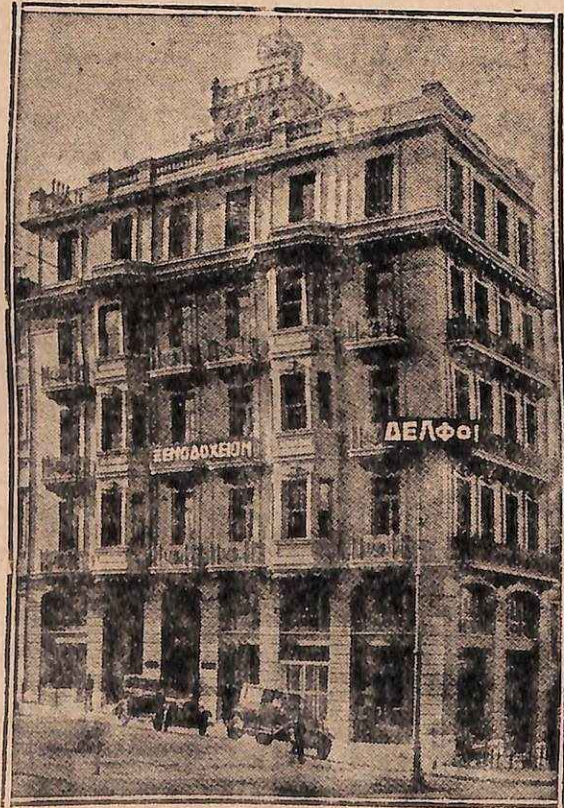
Στό θέατρο της πρόζας δεν υπάρχει λοιπόν στάδιο για την ανάπτυξη της ατομικής πρωτοβουλίας του σκηνογράφου, καθώς δεν υπάρχει τέτοιο στάδιο για κανενός είδους πρωτοβουλία. Φυσικά, ο σκηνογράφος δεν παύει να είναι καλλιτέχνης με προσωπικό γούστο και με όρεκμένες ικανότητες, καθώς συμβαίνει και με τόν ηθοποιό. Μά ο ρόλος του στο θέατρο της πρόζας είναι πολύ περιορισμένος και συνιστάται, καθώς είπαμε, στην κατάλληλη χρησιμοποίηση των ικανότητων του για την τεχνική τελειώση των έπιταγών του σκηνοθέτη, που δε χρειάζεται άλλωστε πάντα τη συμβολή του ζωγράφου, όσο τη συμβολή του αρχιτέκτονα ή άλλων τεχνικών παραγόντων. Εδώ όμως, τα θεατρικά μας πράγματα παίρνουνε τώρα τελευταία μιαν ευχάριστη τροπή: μπαίνουνε στον ίδιο δρόμο. Η κατανόηση της ανάγκης του σκηνοθέτη, που θα συγκεντρώση την καλλιτεχνική ευθύνη μιας παραστάσεως σ' ένα πρόσωπο, δεν πρόκειται να ξετυραγιστή μονό το θέατρο και να διαταραχθή στο κεφάλαιον αυτό το κοινόν, αλλά και να δημιουργήση μιαν ευγενική άμιλλα μεταξύ των ανθρώπων, που είνε δε θέση ν' αναλάβουνε μιὰ τέτοιαν ευθύνη. Γιατί ο σκηνοθέτης, που δεν πρόκειται να εορμηνείση μόνο το πνεύμα ενός έργου, μά έχει ν' ασχοληθῇ καί μ' ένα σωρό τεχνικά ζητήματα, διατάξεως, ντεκόρ, φωτισμοῦ, σχετιζόμενα μέ το ἀνέρασιμό του, δέν είνε ἀλάθης. Μὲ τὴν παρουσία ενός ἔργου μᾶς δίνει, υπεύθυνα πάντα, τὸ μέτρο τῆς λογοτεχνικῆς κρίσεως, τῶν ἱστορικῶν γνώσεων, τῆς πλαστικῆς καὶ ζωγραφικῆς ἀντίληψος, τῆς φαντασίας καὶ τῆς καθαρᾶ τεχνικῆς καριτισμοῦ του. Κ' ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ εἶνε σχετικόν, δὲν ἀποκλείεται ἕνας ἄλλος σκηνοθέτης νὰ μεγαλειότερας ικανότητες, νὰ πετύχῃ μὲ τὸ ἴδιον ἔργο καλύτερα ἀποτελέσματα. Ἐδῶ δὲ μιλοῦμε γὰρ τὴν συμβολὴν τῶν ἡθοποιῶν, πού εἶνε, βέβαια, ὑπολογιστὴ γὰρ τὴν ἐρμηνεύειαν ενός ἔργου, μὴ ὅχι καὶ ἀπόλυτη, ἀφοῦ περιορίζει καὶ αὐτὴ τὸ ὅλο της στὴν ἱστοριογραφίαν τῆς συμφωνίας μετὰ τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ σκηνοθέτη. Μιλοῦ

με γιά τη συμβολή του τελευταίου, σά γιά ένα τέλεια ξεχωριστό παρόν, ί-
ζανό να δινει σ' ένα και το αυτό έργο
να καινούργιο νόημα κ' ένα καινούργιο
ένδιαφέρον κάθε φορά.

Η γεωμανική «Εταιρία Σαίξπηρ»
δημοσιεύει κάθε χρόνο στατιστικούς πί-
νακες, που αναγράφουνε φανταστικούς
για μās αριθμούς παραστάσεων των
σαίξπηρειών έργων, που παίζονται κάθε
χρόνο στα γεωμανικά θέατρα. Οι αριθ-
μοί αυτοί δε δείχνουν μόνο την επιμονή
ένος κοινού να βλέπει διαρκώς τα έργα
του Σαίξπηρ, μα και το καινούργιο έν-
διαφέρον, που παρουσιάζει κάθε φορά
στο κοινό αυτό η παράσταση ενός γνω-
στού του έργου, όταν πρόκειται να το
δη ερμηνευμένο σύμφωνα με την αντί-
ληψη ενός νέου σκηνοθέτη. Όταν λοιπόν
παίξει ένα τόσο κεφαλαιώδη ρόλο στα
προηγμένα κοινά η «καλλιτεχνική εϋ-

θύνη» του σκηνοθέτη, είνε φανερό πως
δεν μπορεί να γίνει λόγος για καμιά
άλλη εϋθύνη. Γιατί όχι μόνον ο σκηνο-
γράφος, μα κι αυτοί οι πρωταγωνιστές
δεν είνε παρά τα εκτελεστικά όργανα
του σκηνοθέτη, που φέρνει άμεραία την
εϋθύνη μās παραστάσεως. Ειδικά στο
δικό μας θέατρο η εϋθύνη αυτή, δεν μπο-
ρεί κι' ούτε πρέπει να βαρύνει εξ' ολο-
κλήρου το σκηνοθέτη. Το γιατί θα το ξε-
τάσσουμε σ' άλλο σημειώμα μας. Ως τόσο
η αρχή έγινε κ' η διαπίστωση αυτή είνε
άρετα παρήγορη. Έξον από την «Ε-
λευθέρα Σκηνή» κ' οι άλλοι δραματικοί
μας θιασοί, η τουλάχιστον οι δυο πιό ά-
ξιόλογοι, κατανοήσανε τη σημασία της
συμβολής του σκηνοθέτη και την ανάγκη
του περιορισμού της καλλιτεχνικής
εϋθύνης των παραστάσεων στο πρόσωπό
του. Κι' αυτό είνε πολύ παρήγορο.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΝΕΟΝ ΜΕΓΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΣΤΑΤΟΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ „ΟΙ ΔΕΛΦΟΙ”
ΚΤΙΣΜΕΝΟΝ ΕΙΔΙΚΩΣ — ΑΛΗΘΕΣ ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ομόνοια) ΤΗΛ. 69 — 38
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΚΕΜΠΕ
Κεντρική ΘΕΡΜΑΝΣΙΣ εις όλα τα δωμάτια-ΥΔΡΟ ΤΡΕΧΟΥ-
ΜΕΝΟΝ ΘΕΡΜΟΝ και ψυχρόν εις άπαντα τα δωμάτια.
ΛΟΥΤΡΑ θερμά ψυχρά και θαλάσσια.
Διπλοί ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ (ASCENSEURS) ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ
Αΐθουσai τείου και άναμονής. ΜΠΑΡ Άμερικαν πλουσιώτατον.
ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΩΤΑΤΑΙ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΖΩΗ

ΜΕ το άνοιγμα του Τριωδίου, ή μου-
σική κίνησις μας σταματά. Παύουνε
και οι συμφωνικές συναυλίες, και οι ξένοι
καλλιτέχνες μās άρσαν για ένα διάστημα
χωρίς επισκέψεις. Έτσι μπορούσαμε ν' ακού-
σουμε και μερικούς εντόπιους καλλιτέχνες
που μās έδωσαν το μέτρο της καλλιτεχνι-
κής τους δυνάμεως.

Λυπούμαι που δεν μπόρεσα να παρακο-
λουθήσω τη συναυλία της κ. Κλειώς Κα-
ραντινού, που την λαμπρή της φωνή και
μουσικότητα έχω παρακολουθήσει σε άλλες
της εμφανίσεις, έδώ και στο Παρίσι.

Μιά άλλη ενδιαφέρουσα συναυλία ήταν
το ρεσιτάλ της κ. Μ. Νικολοπούλου.

Η κ. Νικολοπούλου, που έχει μια φωνή
mezzo με ένα εξαιρετικό timbre, είναι
γνωστότατη στο Άθηναικό κοινό από τε-
λειόφοιτος του Ωδείου Άθηνων ως δις
Φιλιππίδου.

Ήδη ή Άθήνα την ξανακρίσκει ώριμη
πιά καλλιτέχνη, γυρισμένη από το Πα-
ρίσι και το Λονδίνο, όπου είχε σημαντικές
επιτυχίες.

Στο ρεσιτάλ της μās έδωσε, σύμφωνα
και με την ιδεολογία του ιδρύματος που
την εξέδρεψε μουσικώς, μια σειρά από τρα-
γούδια όλων των μουσικών σχολών, πλην
έλληνικών, που τα απέδωσε με μεγάλη
μουσικότητα και φωνητική καλλιπεία.

Ένα άλλο εξ' ίσου ενδιαφέρον ήταν το
ρεσιτάλ για βιολί της κ. Σύλβας Κυπριώ-
του. Η κ. Κυπριώτου, με συνοδεία της ά-
δελφής της κ. Μαργαρίτου, μās έδωσε μια
σειρά από δυσκολώτατα βιολιστικά έργα
του Tartini, του Mozart, του Debussy,
και εύτυχως — η κ. Κυπριώτου είναι, βλέ-
πετε, απόφοιτος του Έλληνικού Ωδείου —
και ένα ελληνικό, το «Κούρδισμα» του
γνωστού συνθέτου και καθηγητού στο
Ωδείο Θεσσαλονίκης κ. Α. Μαργαρίτη.

Η κ. Κυπριώτου μās έδωσε με το ρεσι-
τάλ της αυτό ένα λαμπρό δείγμα της καλ-
λιτεχνικής της εξέλιξης στο δυσκολώτατο
όργανο που χειρίζεται.

Ο ήχος της, εξαιρετικά γλυκός, χωρίς
μολατούρα να έχη καμιά αδυναμία, και
η καθαρώτατή της τεχνική την ανεβάζουνε
στην πρώτη σειρά των βιολιστών μας και
μās δίνουνε το δικαίωμα να περιμένουμε ά-
κόμη πολλά από την εξαιρετο αυτή καλ-
λιτέχνη.

Η κ. Ίδα Μαργαρίτη συνόδεψε με
πραγματικό μουσικό και ρυθμικό αίσθημα
την αδελφή της και μās έδωσε ένα πολύ
ένθαρρυντικό δείγμα της εργασίας που γί-
νεται στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης.

Ο «Παρνασσός» αγαπά και τιμά την
έλληνική μουσική περισσότερο από πολλά
μουσικά μας ιδρύματα.

Πρό όλγων ήμερών ώργάνωσε, με πρω-
ταβουλία της καθηγήτριας κ. Άργ. Γκίνη,
μια συναυλία υπέρ των σχολών του, άφι-
ρωμένη σε αποκλειστικώς ελληνικά μουσικά
συνθέματα.

Και σε πείσμα των σνόμπς, των άρνη-
τών και των σκεπτικιστών, ή ελληνική μου-
σική έκράτησε επί δυο ώρες την προσοχή
του κοινού, το έθελξε και το συνεκίνησε.

Δροσερά φωνητικά και μουσικά ταλέντα
σάν των διδίων Παπαδημητρίου, Μαρκοπού-
λου, Νικολαΐδου, της λαμπρής πιανίστριας
διδως Βεργοπούλου, του βαρυτόνου κ. Π.
Βλαΐκου, συνέπραξαν στην όλη συναυλία
και έβροθήσαν στην πλήρη επιτυχία της.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

Η ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΠΩΛ ΒΑΛΕΡΥ: VARIÉTÉ II

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ αυτός τόμος των «Δι-
αφώρων» (πως να μεταφραστεί άλ-
λοιώς το «Variété»;) του Πώλ Βαλερύ,
που κυκλοφόρησε τώρα τελευταία στις
συνθησισμένες μα και τόσο κομψές έκδο-
σεις της «Nouvelle Revue Française»
θα διαβαστεί, ασφαλώς, με όση ένδια-
φέρον και ο πρώτος. Περιέχει καμιά
δεκαπενταριά κριτικά κομμάτια διαφό-
ρου τύπου (προλόγους, αναμνήσεις, έ-
πιστολές, άποσπάσματα, βιογραφίες,
σκίτσας, πορτραίτα) που ο περίφημος
Γάλλος ποιητής και πεζογράφος δημο-
σίευσε κατά καιρούς σε διάφορα περι-
οδικά, και που τώρα συνεκέντρωσε σε
τόμο. Έργασια σημαντική όχι μόνο
γιατί μās δείχνει την γνώμη του Βα-
λερύ για μερικούς από τους σπουδαιό-
τερους Γάλλους συγγραφείς, παλαιούς
και νεωτέρους, μα και γιατί μās φανε-
ρώνει τη στάση του και την άποψη
που δίνει σε άρισμένα λογοτεχνικά και
πνευματικά, έν νένη, προβλήματα.

Ό,τι κάνει εύθες εξ' αρχής έντύπωση
και στο νέο αυτό βιβλίο του Βαλερύ,
είνε ο άεσος, ο τόνος της καθαράς νο-
ήσεως, όπου εισάγει άμέσως τον ά-
ναγνώστη. Το ύφος του μ' όλη την λο-
γοτεχνική γάρη και άνεσή του και ή
σκέψη του, έχουν την ακριβολογία, την
αυστηρότητα και, φυσικά, και την κά-
ποια ψυχρότητα έκείνη, που συναντού-
με στους μαθηματικούς και φιλόσο-
φους, ή καλλιτέρες, στους μεγάλους
«analysts», τους «dissociateurs
d'idées» όπως δώναζε τους συγγρα-
φείς του είδους του Βαλερύ, ο Γκουρ-
μόν. Νοιώθει κανείς ότι τον κόσμο τον
αντικρύζει ο Βαλερύ κυρίως ή και μό-
νον σάν ένα σύνολο (σάν μια «εύκαι-
ρία» θα έλεγε ο ίδιος) διανοητικών
προβλημάτων, που μπορούν, όπως γρά-
φει κάπου (στην «Καλλιτεχνική Δημι-
ουργία») να μās δώσουν «συγκι-
νήσεις άνάλογες — μολοντί ενός τό-
νου ιδιαιτέρου — με τις συγκινήσεις
που συντροφεύουν τις έντυπώσεις, που
μās παρέχουν τα φυσικά θέματα, τα
συμβάντα της συμπαθητικής ζωής, το
έρωτα ή της πίστης τα πράγματα».

Από την επίδραση της συμπαθητι-
κής αυτής ζωής, του κόσμου του αίσθη-
ματος, δεν είνε άπαλλαγμένος όποτε
και ο Βαλερύ, μολοντί προσπαθεί δι-
αρκώς να μένει στο έπιπεδο του άφη-
ρημένου και του διανοητικού μόνον.
Την ψυχρή και σχεδόν γεωμετρικά αυ-
στηρή σκέψη του την θερμαίνει κάπου-
κάπου, της δίνει μια απόκρυφη λυρική
τρεμούλα, ένας τόνος ύποκειμενικός.
Είνε τα μέρη όπου με άληθινή συγκί-
νηση — βαθεία και συγκρατημένη — μι-
νεί γι' ανθρώπους που αγάπησε, με
τους όποιους τον ένωσε στενή γνώρι-
μα και θαυμασμός, για τον Βερλαίν,
τον Μαλλαρμέ, τον Ουϊσμάν. Κάνοντας
λόγο για τον θάνατο του Μαλλαρμέ,
γράφει: «Ήταν άπ' τ' άστροπελέκια
έκείνα που σωματικά μās αφήνουν
άνέγγιχτους, που δε μās κόβουν τη
ζωή, μα που στην ψυχή μās άνοίγουν
μιάν άβυσσο».

Κριτική μέθοδο, ό,τι έννοούμε συνή-
θως με τη λέξη αυτή, δύσκολα ξεχωρί-
ζει κανείς στα δοκίμια του Βαλερύ.
Μοιάζει κανείς πώς δε θα μπορούσε να
καταταχθεί σε καμιά γνωστή κατηγο-
ρία κριτικών (άλλωστε, δεν είνε και
κριτικός, μολοντί ή διάθεση και ή φύ-
ση του είνε από τις κριτικώτερες).

Συχνά μιλά στο πρώτο πρόσωπο και
έτσι ή κριτική του παίρνει έναν ύποκει-
μενικό άερα, κάθε άλλο όμως παρά «λυ-
ρικός» κριτικός μπορεί να όνομασθεί,
του είδους του Σουαρές, άληθινος. Και
άν, μιλώντας για όσους συγγραφείς μι-
λεί, τους χρησιμοποιεί πολλές φορές
σάν μια άλλη άφορη μόνον για να
μιλήσει και να δώσει άποκρίσεις σε δι-
κά του προβλήματα, πάλιν, όμως, τα
προβλήματα αυτά τα ξεχωρίζει τόσο
πολύ από το άτομό του, τα τοποθετεί
σ' ένα τέτοιο κύκλο διανοητικής αϋτάρ-
κειας και άντικειμενικότητας, ώστε παύ-
ουν να είνε προβλήματα ύποκειμενικά
και παίρνουν τον πιό καθαρό άντικει-
μενικό τόπο.

Στα νέα δοκίμια του Βαλερύ συναν-
τούμε μερικές γνωστές ιδέες και θεω-
ρίες του, όπως και άλλες που είνε σάν
φυσικές συνέπειες της γενικής καλλι-
τεχνικής και φιλοσοφικής του θεωρίας.
Μιλώντας, άληθινος, για τον Μποσσουέ
τονίζει ξανά αυτό που άποτελεί τη
βάση της θεωρίας του για τον ποιητή
και τον λογοτέχνη: ότι δηλαδή ή δι-
μιουργία τους είνε έσκεμμένη, θελημα-
τική, συνειδητή. Τέτοιους βρίσκει ότι
είνε ο Μποσσουέ, όπως και όλοι οι
κλασσικοί.

Και έδώ κάνει ο Βαλερύ την πα-
ληά και γνωστή διάκριση μεταξύ πε-
ριεχομένου και φόρμας. Γι' αυτόν, στα
καλλιτεχνήματα μόνο ή φόρμα λογαριά-
ζεται, έχει κάποια πραγματικότητα,
και όχι το περιεχόμενο, οι ιδέες, το νό-
ημα, που δεν είνε παρά ίσκιος.

Οι ιδέες με τον καιρό μεταβάλλο-
νται, αλλά και στην ίδια εποχή, και
στην ίδια στιγμή, δεν έχουν ποτέ στα-
θερή αξία, ότι για τον ένα είνε βαθύ,
για τον άλλον μπορεί να είνε άνυπό-
φορο, άνόητο ή άσημαντο. Η φόρμα,
μολοντί υπάρχει χωρίς σε κάποια
σκέψη, έχει περισσότερη, φως, όσο,
αξία, περισσότερο νόημα μάλιστα,
«πας» ό,τι ή σκέψη.

Η φόρμα είνε τελειωτική και ακλό-
νητη σάν την πράξη, ενώ οι σκέψεις
άσταθεές σάν τα γεγονότα.

Τις γνώμες του αυτές του συνειδη-
τού στην δημιουργία, της ύπεροχής
της φόρμας άπέναντι του περιεχομέ-
νου, τις επαναλαμβάνει ο Βαλερύ, σε
πιό απόλυτο τόνο, μιλώντας για τον
Μαλλαρμέ, τον πιό αγαπημένο του δι-
δάσκαλο, και το όποιο σε πολλά
μέρη να όνομασθεί συνεχιστής.

Ο ποιητής αυτός που αγάπησε την
ποίηση είδωλολογικά, σάν μοναδικό
θέο του, με την άγνότερη πίστη και
την ήρωϊκώτερη αϋταπάνηση, προ-
σπάθησε άληθινά να πραγματώσει στην
ποίησή του ό,τι αυτός μόνο αγαπούσε
και ήθελε, μια ποίηση απόλυτα ά-
παλλαγμένη από κάθε ρυπαρότητα,
από κάθε στοιχείο δηλαδή, όπως
έξηνεσε άλλος ο Βαλερύ, μη προσι-
διάζον άποκλειστικά στην ποίηση.
Η έκφραση για τον Μαλλαρμέ δεν
ήταν ο τελικός μόνον σκοπός κάθε
καλλιτέχνη, αλλά και το σύμπαντος.

Κάθε τι άλλο έκτός απ' την ποίηση
το θεωρούσε τυχαίο («accidentel»)

Λεπτότατες και πολυηρότατες, και
άλλο τόσο όμως βαθιές και άληθι-
νές, είνε μερικές σκέψεις που άνα-
πόσει ο Βαλερύ, μιλώντας για τον
Στένταλ. Σύμφωνος και έδώ με την γε-
νή θεωρία του, ύποστηρίζει, ότι αυτό
που λέμε ελκρινές και φυσικό στην
λογοτεχνία, δεν υπάρχει. Υπάρχει μό-
νον το τεχνητό. Είνε νόμος φυσικός,
λέγει ο Βαλερύ, να προφυλάγεται κα-

νείς από μια προσποίηση, με μιάν άλ-
λη προσποίηση.

«Στην λογοτεχνία, το άληθινό δεν
είνε νοητό. Πότε με την άπλότητα, πότε
με την έκκεντρικότητα, πότε με την
υπερβολική ακριβολογία, πότε με την
άφροντισία, πότε με την έξομολόγηση
πραγμάτων που λίγο πολύ ντρέπεται
συνήθως να τα φανερώνει κανείς,
πάντα όμως ξέει ο λένος — όσο
γίνεται καλλίτερα ξεδιαλεγμέ-
νον, — πάντα, και με όλα τα μέσα,
είτε για τον Πασκάλ πρόκειται, είτε
για τον Ντιντρό, είτε για τον Ρουσσώ,
είτε για τον Στένταλ, και είτε ή γύ-
μνια που μās έπιδεικνύεται είνε ενός
άμαρτωλου, ενός κυνικού, ενός μορα-
λιστά ή ενός γυναικά, άναπόφευκτα
φωτίζεται, χρωματίζεται και φκιασιό-
νεται σύμφωνα με όλους τους κανόνες
της διανοητικής σκηνοθεσίας. Ξερούμε
καλά ότι το ξεγύμνωμα δεν γίνεται
παρά για να κάνει κάποια έντύπωση.
Τόξερε αυτό, ένας μεγάλος άγιος που
ξεγυμνώθηκε σε μια πλατεία. Κάθε τι
που αντίβαινει στα κοινωνικά θέματα
και στη φύση, έξυπακώς προσπαθεί,
συνείδηση της προσπάθειας, πόθεση,
και συνεπώς κάτι το τεχνητό. Μιά γυ-
ναίκα που ξεγυμνώνεται, είνε σάν να
μπάνει στη σκηνή».

«Έτσι λοιπόν και ο Στένταλ δεν ή-
ταν πράγματι φυσικός και ελκρινός
(γιατί, άπλούστατα, δεν μπορούσε να
είνε) αλλά προσποιότανε, έπαίξε την
κωμωδία της ελκρινείας και της φυ-
σικότητας. Στο ύφος του και στο έργο
του έσάρει όλα τα γνωρίσματα τα
πιό γλυπτά της ελκρινείας. Το όπο-
του. Γιατί και σ' αυτόν ή άλήθεια και
του. Γιατί και σ' αυτόν ή άλήθεια και
ή πρόθεση να φανεί άληθινός έσημά-
ζαν μαζί ένα κράμα όπου ύπέβοσκε
μια αντίφαση και απ' όπου ήταν άδύ-
νατον να μη βγει ένα προϊόν ψευ-
τισμένο».

Θαυμάσιες — για την ακριβολογία,
την διαύγεια και την δξύτητα της σκέ-
ψης — σελίδες βρίσκει κανείς και στα
δοκίμια που αφιερώνει ο Βαλερύ στον
Ντεκάρτ, στον Μοντεσκί, στον Μπων-
τλάιρ, στον Βερλαίν, και σε δυο-τρία
άλλα πρόσωπα και ζητήματα. Για τον
Βερλαίν γράφει: «Ο ποιητής αυτός είνε
το αντίθετο του Μαλλαρμέ. Το έργο
του δεν έχει σκοπό να καθορίσει έναν
άλλο κόσμο πιδόβολο και πιό άσφα-
τον απ' τον πραγματικό και σάν αυ-
τόση, αλλά δένεται στην ποίηση όλη
την ποικιλία της ψυχής, όπως είνε».

«Όσο για την άφέλεια του Βερλαίν
και της τέχνης του, καμιά άμφιβολία
ότι τέτοιο πράγμα δεν ύπήρξε ποτέ.
Η ποίησή του άπέχει πολύ από το να
είνε άφελής γιατί είνε άδύνατο σ' έναν
άληθινό ποιητή να είνε άφελής. Πολύ
εύκολα ξεγνοών, όσαι το ύποστηρίζουν,
ότι λόγω της ιδιότητός του ακριβώς, ο
ποιητής είνε κατ' άνάγκη ο άνθρω-
πος που λιγότερο από κάθε άλλον
μπορεί να ξεγελιέται με τις λέξεις».

Θά ήθελα να μιλήσω άκόμη για το
νέο αυτό έργο του Βαλερύ. Άλλά, κα-
θώς λέγει και ο ίδιος μιλώντας για
τον Στένταλ, δεν θα τελειώνα ποτέ.
Και αυτός είνε, μοιά φαίνεται, ο μεγα-
λείτερος έπαίνος του.

ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Στην «Νέα Γαλλική Έπιθεώρηση»
της Ιης Γαουαρύου, δημοσιεύεται ένα
«κομμάτι από παλιό ποίημα» το «Air
de Semiramis» του Βαλερύ, σχολιασμέ-
νο από τον Άλαιν. Το άρεκτά έκτε-
ταμένο αυτό κομμάτι περιέχει μερι-
κούς στίχους άληθινά εξαίσιας.

Κ. Π.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΝΤΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΣΤΟΝ κ. ΑΓΡΑ

ΝΟΜΙΖΩ ότι ο κ. "Αγρας παρεξήγησε μερικά σημεία της κριτικής μου για την «Παιδική Ανθολογία» της Μυρτιώτισσας.

1) Ουδέποτε διανοήθηκα, κι' άπορώ πως ο κ. "Αγρας φαντάστηκε ότι έγραψα, ότι η αγωγή πρέπει να στηρίζεται στο καθήκον. Τούναντίον τόνισα ότι το λογοτέχνημα όφείλει να είναι μέσα στο ύψος του ανθρώπου, να είναι δύναμη, δηλαδή η δύναμη του να ξεπερνάει τον εαυτό μας. Κατηγόρησα την «Παιδική Ανθολογία» ότι βέβαια γιατί δεν διδάσκει την ήθικη στα παιδιά, αλλά γιατί δεν προσφέρει αρκετά ποιήματα που να μπορούν να τα συγκινήσουν και να τα ενθουσιάσουν.

2) Ο κ. "Αγρας φρονεί ότι δεν είναι σωστό να απαιτούμε μία πολυτελή έκδοση, μία που είναι τόσο δύσκολο να γίνει μία τέτοια έκδοση στην Ελλάδα. Θα είμουν έντελως σύμφωνος μαζί του εάν πρόκειται για ένα βιβλίο όπου ένας συγγραφέας εκφράζει τον εαυτό του. Έάν ένας συγγραφέας αισθάνεται την ανάγκη να εκδηλωθεί, και δεν έχει τα μέσα να δώσει ένα πολυτελές πλαίσιο στο έργο του, θα είναι φυσικά έντελως άδικο να κατηγορηθεί για την πενιχρή εμφάνιση του βιβλίου του. Αλλά στην «Παιδική Ανθολογία» ή κ. Μυρτιώτισσα δεν εκφράζει τον εαυτό της. Η «Παιδική Ανθολογία» δεν είναι επίσης ένα σχολικό βιβλίο, όπου κανείς θα μπορούσε να δικαιολογηθεί για κάπως αίσθητη της εμφάνισης. Αποβλέπει αποκλειστικά και μόνο στο να τέρψει και να θέλει το παιδί. Νομίζω λοιπόν ότι όχι μόνον είναι δικαίωμα μας αλλά ότι και μας επιβάλλεται να κρίνουμε αν τόσο το περιεχόμενο όσο και η μορφή του βιβλίου του εξυπηρετούν το σκοπό. Είμαι άλλωστε της γνώμης ότι μία αίσθητη και έλκυστική έκδοση είναι και συμφέρουσα. Θυμάμαι ότι ή κ. "Αθανασούλα ή όποια είχε εξαιρετικά αναπτυγμένη την αγάπη του ωραίου βιβλίου, και ή όποια είχε άφιε-

ρώσει ένα μεγάλο μέρος της ζωής της στο να δώσει μέσον του βιβλίου μία χαρά στα παιδιά, μου έλεγε πάντα ότι ή ίδια έμενε κατάπληκτη από το πόσον άνάσταστα γίνονται τα βιβλία της. Οι πολλοί αισθητικές της εκδόσεις την ικανοποιούσαν πάρομα και οικονομικά.

ΑΛΚΗΣ ΘΥΡΥΛΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Έλάβομεν τα κάτωθι βιβλία και περιοδικά:

Θ. "Αθανασιάδου.—"Ημερολόγιον Δράμας 1930.

Ν. Νικολαΐδη.—"Η καλή συντροφισσα.

Κ. Τσιζιντζή.—"Η επιστήμη της εύτυχίας. Δ.Ν.Καλογεροπούλου.—Βιβλιογραφική συμβολή εις τα περί "Αλβανίας.

Τ. "Αδριανίκου.—Τό έπιστημονικόν έργον της εν "Αθήναις "Ιατρικής "Εταιρείας.

Ο Νουμάς, Λογοτεχνική "Επιθεώρησης. Δελτίον "Εμπορικόν-Βιομηχανικόν "Επιμελητηρίου Πειραιώς.

Γεωργ. "Ιωάν. Καλούτση.—Κριτικά δοκίμια. — Χανιά.

Κώστα Σκαλτσά.—"Ιστορία της Καβάλας. — Καβάλα.

Θωμά Π. Παλατιάνου.—Βήματα στη γλώςσιν. — "Αθήναι.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

André Fourgeaud: La Rationalisation. Etats-Unis—Allemagne.

Ταϊθολογισμός. Σοσιαλισμός. Φορδισμός. Συντηματοποιήσις. Γεωργία. Συγκέντρωσις. Οικονομικοί και δικονομικοί τύποι.

"Τί κάμνουν ή "Αμερική και ή Γερμανία διά να συστηματοποιήσουν την βιομηχανίαν των.

Τί δύναται και όφείλει να πράξη ή "Ελλάς".

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ
Διεθνές Βιβλιοπωλείον

Wen Ching Yin — Le système fiscal de la Chine.

Machitch — Etablissements de crédit et banques locales.

Blagovitch — Le problème d'une monnaie internationale.

Brunet — Les finances publiques.

Perilla — Mistra.

Mousset — L'attentat de Sarajevo.

Istrati — La Russie nue.

T. Mann — Tonio Kröger.

Maurois — Byron.

P. Valery — Variété II.

Βιβλιοπωλείον «ΚΑΟΥΦΜΑΝ»

Όδός Σταδίου 28

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Δημοπρασία προμηθείας αλάν θερμάνσεως

Η Γενική Διεύθυνσις των Σιδηροδρόμων του Έλλην. Κράτους εκτίθειν εις μειοδοτικήν δημοπρασίαν, δι' ένοσφραγίστων προσφορών, την προμηθειαν 2000 αλάν θερμάνσεως λεβήτων άτμαμαζών, συμφώνως τής όροις τοίς κατατεθειμένοις παρά τής τμήματι προμηθειών, όδός Γ'. Σεπτεμβρίου άριθ. 5.

Ένοσφράγιστοι προσφοραί δεκταί μέχρι της μεσημβρίας της 20ης Μαρτίου έ. έ. ήμέρας Πέμπτης.

Ουδέμια προσφορά ληφθήσεται ύπ' όψιν άνευ της εν τοίς όροις της δημοπρασίας καθοριζομένης έγγραφούσας.

Έν "Αθήναις τή 5 Φεβρουαρίου 1930

(Έκ της Γεν. Διευθύνσεως)

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΟΙ διοικούντες τα ποδοσφαιρικά σωματεία άντελήφθησαν ότι το μέλλον της ομάδος των εξαρτάται κυρίως από τους μικρούς. Με την τελευταίαν εξέλιξιν της τεχνικής του ελληνικού ποδοσφαίρου οι μικροί αρχίζοντες άμέσως από μίαν καλήν τεχνικήν βάσιν—έν αντιθέσει προς τους παλαιούς ποδοσφαιριστάς που μόλις τελειώτως εδιδάχθησαν άνωτέρων τεχνικήν—θα κατορθώσουν σε λίγα χρόνια να εξυψώσουν το επίπεδον του ελληνικού ποδοσφαίρου. Η ιδέα είναι όρθη και έγένετο άντιληπτή από όλους, άρκαι δε να ρίψη κανείς μία ματιά στα ποδοσφαιρικά γήπεδα και θα διαπιστώσιν χωρίς κόπον ότι οι πλείστοι ποδοσφαιρισταί είνε έφηβικής μάλλον ηλικίας. Αλλά και ή "Ελληνική Ποδοσφαιρική Όμοσπονδία ακολουθούσα—δυστυχώς δεν μπορούμε να πούμε ότι αυτή είχε την πρωτοβουλίαν—τό γενικόν βέμα διώρισεν έπιτροπήν έφηβών ή όποια θα έχη ώς σκοπόν την παρακολούθησιν των έφηβών, από τους όποιους πολλά έχει να κερδίση το ελληνικόν ποδόσφαιρον.

Όλοι λοιπόν είμεθα σύμφωνοι εις το ζήτημα αυτό. Και όμως υπάρχουν πολλά σημαντικά — μπορεί να πη κανείς βασιικά, σημεία — άξιζι ιδιαίτερας μελέτης. Και πρώτον μεταξύ όλων είνε το σημείον της σωματικής άναπτυξίως των ποδοσφαιριστών, πράγμα το όποιον δυστυχώς τα περισσότερα των ποδοσφαιρικών σωματείων φαίνεται να έχουν παραμελήσει πολύ, διχ να μη είπωμεν άγνοήσε τελείως. Έχουμεν άρκετά παραδείγματα ποδοσφαιριστών οι όποιοι έπαθαν από υπερκόπωση και έγνωσαν όλας τάς συνεπείας της, εις ηλικίαν που θα έπρεπε να είνε γεμάτοι ζωή και δρασιά.

Οι περισσότεροι ποδοσφαιρισταί των πρώτων ομάδων έχουν ηλικίαν μεταξύ 17 και 25 έτών, διχ να μη αναφέρωμεν τάς δευτέρας και τρίτας ομάδας που περιλαμβάνουν παίκτας σπανίως άνω των 19 έτών. Γνωρίζομεν λοιπόν—οι λατρεί τοιλάχιστον μάς το βεβαιούν—ότι μέχρι του εικοστού πέμπτου έτους ή ανάπτυξις ενός νέου δεν έχει τελείως συμπληρωθεί, και κάθε έπιπλεον και άπότομος προσπάθεια δημιουργεί κίνδυνον διχ την υγείαν του, έν δεν είνε το σώμα του καταλλήλως προεπαρασκευασμένον. Έφ' όσον λοιπόν το σώμα του διαρκώς εξελίσσεται, τόσον όσον άφορξ το νευρικόν και το μυϊκόν σύστημα, όσον και τόν σκελετόν, πρέπει ή προσπάθεια να είνε μετρημένη. Και έδώ άκριβώς παρουσιάζεται ή ανάγκη ενός γενικωτέρου προγράμματος άσκήσεως βασιζομένου έπί των ιατρικών ύποδείξεων.

Ένα σπόρ, όσον πολυσύνθετον και άν είνε, ακόμη και ή κωπηλασία, δεν είνε άρκετό μόνο του να άναπτύξη βαθμυδόν και άρμονικά τόν οργανισμόν του έφηβου. Το σπόρ άπαιτεί άπότομον προσπάθειαν ή όποια δύναται να προκαλέσθι βλάβην εις τόν οργανισμόν και ιδιαίτερας εις την καρδίαν. Έξ άλλου όταν ή έφηβος επιδίδεται εις έν και μόνον άγώνισμα κινδυνεύει να προκαλέσθι υπερτροφίαν εις όρισμένα μέλη του σώματός του, πράγμα το όποιον δεν εξυπηρετεί ούτε την υγείαν ούτε την αίσθητικήν.

Δέν πρέπει βεβαίως να άπαγορεύσωμεν εις τα παιδιά να κάνουν σπόρ. Κάθε άλλο. Τα παιδιά πρέπει να επιδίδωνται εις τά

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (Φεβρουάριος).

Μόλις τώρα άφηνήσθην έν Μακεδονία, όπως και εις πολλές άλλας ελληνικές επαρχίας, ή τουρισμός ως άπαιτήσις ύποχρεώσεων έν μέρους μας και ως εύρύστολον συναλλάματος πλουσία πηγή καταδεύουσα την έθνικήν οικονομίαν. Την άφθυσιν έπέφερεν ή διά προσφότου νομοθετήματος ίδρύσις του αυτόνομου οργανισμού «'Ελληνικού Τουρισμού» με την κεντρικήν έδραν του έν "Αθήναις και τάς τοπικάς διακλαδώσεις εις όλους τους νομούς. "Αλλ' εάν εις τους κλασσικούς τους νομούς, ή νέος οργανισμός έρχεται να ενισχύση υπάρχουσας όπωσδήποτε ενόικην κατάρτασιν δια τους έξένους προσκυνητάς, εις την Μακεδονίαν έχει να συναντήσθι παρθενοκάτωσαν έδαφος.

Τα λαμπρά βυζαντινά τείχη της Θεσσαλονίκης, τα γραφικότερα των τειχών της βασιλίδος, με τα περίφημα σμυπλέγματα του "Επταπυργίου και την λιθαρένιαν δαντέλλαν ως διάδημα της άνω Θεσσαλονίκης, με τάς ύπερκόχους κεραυώτας και τάς ιστορικάς πύλας "Αννης της Κομνηνής και των άλλων αυτοκρατόρων του Βυζαντίου, παρεδόθησαν όλα εις την λεηλασίαν των άγροίκων κατοίκων της έποχής και χρησιμοποιούνται ως λατομεία των οικονομικών αναγκών των. "Απο τα τείχη αυτά άποσπώνται τα ύλικά δι' άσβεστοποίησην από εκεί τροφοδοτούνται αι λιθοκτιστοι κατοικίαι των έν Μικράς "Ασίας όμοιότων και των έν πάσης ελληνικής γωνίας συρρευσάντων μακεδονομαχών, θρακομαχών και λοιπών άγωνιστών από τάς πλουσίας ταύτας ιστορικάς σάρκας άντιμετωπίζεται το πρόβλημα της στήνης εις τάς λαϊκάς τάξεις. Πολλοί μάλιστα—εύφρονεστεροι "Ελληνες—άντι να ύποβληθούν εις κόπους μεταφοράς του ύλικού εκόλλησαν τάς κατοικίας των έπί των τειχών χρησιμοποιούντες αυτά ως μίαν πλευράν του οικογενειακού ασύλου των. Και έτσι άπεκλείσθη και ή βατή όδός του περιεργασμού των τειχών δια τους «ιδιοτρόπους» βυζαντινολόγους και βυζαντινοφίλους.

Εις άνευτέρων όσιν δεν εύρίσκονται και τα άλλα ρωμαϊκά και βυζαντινά μας μνημεία. Το τόξον της θριαμβευτικής άψίδος του Γαλερίου (της περιφημής Καμάρας έπί της "Εγνατίας όδοι) χρησιμοποιείται δια την επίκολλησιν των εικόνων των ύποψηριών πολιτευτών και δημάρχων, τα δε ερείσματα αυτής έρρανεύονται μέχρι χθές δι' άσβεστοκονιάματος, ίνα εξουδετερωθούνται τα όξέα τα άναδιόμενα συνεπεία της άνακουφίσεως των νυκτερινών έυδοσιών και οίνοβαθών περιπατητών.

Όλα στωά, ύπόγειοι ναοί, βυζαντινά δεξαμενά, λουτρόνες και λοιπά μνημεία του αρχαίου βίου έτυχον της συμπληρωτικής περιποίησεως από το σχέδιον της πόλεως δια της διελεύσεως εκείθεν κεντρικών λεωφόρων και του ένταφιασμού των με δολωτά πεζοδρόμια. "Ας προστεθούν εις ταύτα τα ψηφιδωτά των παραγών και τα λαβυρινθώδη σοκάκια της ύψηλης τουρκικής καλαισθησίας εις την περί των Λευκών Πύργων περιοχήν, το έλεεινόν ακόμη των δρόμων της Θεσσαλονίκης, ή θλίβερά φαλακρότης των περὶ την πόλιν ύψωμάτων και λοφίσκων, δια να άντιληφθι ή άναγνώστις εις ποίαν έξαιρετικήν όσον παραλαύσαν, την αγρονομίαν εις μνημεία ιστορικά και φυσικάς καλλονάς Θεσσαλονίκης.

Εις την ύπαιθρον δεν μεταβάλλεται ή κατάσταση και χάριν διακοσμήσεως και χάριν της υγείας των, άλλα πάντοτε με μέτρον. Μπορούν ακόμη να μετέχουν εις μεγάλους έξοδους άθλητικούς και ποδοσφαιρικούς, αφού προηγουμένως εξασχίσουν το σώμα των έπί τή βάσει γενικωτέρου προγράμματος φυσικής άγωγής. Είνε πράγματα θαυμάσια τα ήθικά στοιχεία που περιέχει ή άγωνιστική αλλά δεν δύναται να νοηθι άγωνιστική, άνευ της φυσικής άγωγής ή όποια είνε το άλάβητον των σπόρ.

Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ

σπόρ και χάριν διακοσμήσεως και χάριν της υγείας των, άλλα πάντοτε με μέτρον. Μπορούν ακόμη να μετέχουν εις μεγάλους έξοδους άθλητικούς και ποδοσφαιρικούς, αφού προηγουμένως εξασχίσουν το σώμα των έπί τή βάσει γενικωτέρου προγράμματος φυσικής άγωγής. Είνε πράγματα θαυμάσια τα ήθικά στοιχεία που περιέχει ή άγωνιστική αλλά δεν δύναται να νοηθι άγωνιστική, άνευ της φυσικής άγωγής ή όποια είνε το άλάβητον των σπόρ.

Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ

τάσεις. Και εκεί έχει σημειωθι διαβήτος μέχρι τούδε δράσις. Η έδρα του Λωδεναίου έπί του Όλύμπου, την αιδεσιότητα και το άσφαγιστον κάλλος της όπας έμψαν ή Ρενάν εις τόν «'Απόστολον Παύλον» και ή σύγχρονος "Ερρίκ κατά την περιουσίην του διέλευσιν, ως και τα ένδιατήματα των Μουσών έπί των Πιερίων όρέων, έτέλουν και διατελούν υπό την ύψηλιν προστασίαν του Μπαμπάνη, του Γιαγκούλα και του Τζατζά. Η δώρυς του Ξέρξου και τα έρείπια της Ηιοτιδίας έπί της Καλιδικής φρουρούνται κατά της βεβηλώσεως ξένων βλέμμάτων, δια των γειτονικών έλών, της κακοήθους έλαιονοσίας και του κτηνίου πυρετού. Τα έδρανα και αι κρήναι της Μακεδονικής δυναστείας εις την Ηέλλαν είνε παραδόμενα εις την άπύλτον χρήσιν της βοικολικής ζωής της ύπαιθρου. Και άν έπεκταθώμεν μακρότερα, προς τόν τάφον της αρχαίας Δημοκρατίας «ές Φιλίππου» και προς τα άναστισάντα τείχη της Θράκης, προς την ελληνικήν Θράκην, την κοιτίδα του Αϊδίου και το πεδίο δράσεως των χαριστάτων μύθων του "Ορφέως και των "Ερρινών του Αγαμεμνονιδή "Ορέστη, θα μάς κατακαλύψι περισσότερον σκότος από όσον καλύπτει γεωγραφικός την Ταρνανίκαν της κεντρικής "Αφρικής. Όυτε οι "Ελληνες κάτοικοι γνωρίζομεν τίποτε, ούτε, φυσικά, δύναμεθα να προπαγανδίσωμεν εις τους άλλους λαούς τους τόπους τούτους.

Μίαν παρήγορον όδηγόν προς τόν έρωτα της πατρίδος ιστορίας και των μνημείων της έδωκε το ένιαύθα Πανεπιστήμιον. Ότι συντελείται από την φιλότιμον προσπάθειαν των καθηγητών του είνε άξιον μεγάλου σεβασμού. "Αλλ' είμεθα άτελείωτοι καθυστερημένοι εις τάς άλλας εκδηλώσεις της ζωής. Δέν αναφέρω την μέχρι πρό τινος οικτράν δημοσίαν άσφαλείαν, διότι αυτή άποκατεστάθη κάπως. Ποια όμως θα θέ ήδύνατο να ψάλλη την άρχέγονον συγκοινωνίαν μας εις πλείστας περιοχές, και την έλειψιν άνδρωπινών ξενοδοχείων; Εις αυτήν την Νάουσσαν, μίαν από τάς μαγευτικάς έξοχάς της Μακεδονίας και έπί της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης—Μοναστηρίου, λειτουργεί ξενοδοχείον άριστοκρατικόν, το όποιον προσέφερν εις τους παραθεριστάς προς καλλοπισμόν των νερό εις μίαν φαλήν 140 γραμμαρίων και μίαν λεκάνην από έκείνας τάς όποιας πολλοί αι γερμανικάί αγοράι άθρομούν δια μπουκαάδες των μικρών. "Ας σημειωθι ότι το ξενοδοχείον αυτό περιφύγγεται πανταχόθεν από της νεορόνης και της νεοχέρει του λευκού άνδρα της Νάουσσης. Εις τάς άλλας πόλεις της Μακεδονίας και της Θράκης τα περισσότερα «καλά» ξενοδοχεία δεν έχουν νερό εις τα δωμάτια, άλλα ένα κεντρικόν νιπτήρα εις κάποιον διάδρομον. "Ας προς τους «καλούς» τούτους των ξενοδόχων, της εύκόσου παραστάσεως τούτων και των υπαλλήλων των, προτιμώτερον να θέσωμεν έπί των χειλέων των δάκτυλον της σωτήρις... "Υπό τάς συνθήκας αυτές, εμφανίζεται τραχύτατον το έργον του νέου οργανισμού. Και τάς δυσχερείας έπαύσθαι ή πενιχρότης των διατεθέντων ποσών, τα όποια φανταζόμεθα ότι θα άπορροφήσθι έξ ολοκλήρου ή κεντρική έπιτροπή δια να άφαιθων οι έδώ συνεργάται της τελείως άραιοι. Φανταζόμεθα όμως ότι θα δύνηθν ούτοι να διασπασούν τόν κλάον και θα επιτύχουν την συμμαχίαν των εμπόρων και άλλων εύπόρων τάξεων δια να άρχίσουν τόν προπαγανδισμόν και την προσέλκυσιν εις την Θεσσαλονικην των λίαν επιθυμητών νομισμάτων της μεγάλης ύπερκοσμητιού Δημοκρατίας. Οι έκείθεν περιηγηταί ύποβάλλονται εις πολύμυρον ταξείδιον από τάς ακτάς του Ελληνικού "Ωκεανού και τάς πεδιάδας του Μισισσιππί δια να έπισκεφθων την "Ιταλίαν, τάς "Αθήνας και την Αίγυπτον. Δέν είνε δύσκολον να πείθωνται κατά την αποβίβασιν των εις το Φάληρον, ότι έξείη κάτι ή Όλυμπος και ή Βυζαντινή Θεσσαλονίκη, δια να θυσιασθι και μίας ήμέρας πλοός προς βορράν. Και άς έλπίσωμεν ότι οι περιηγηταί έκείνοι θα έκπολιτίσουν τόν τόπον μας, κατά τόν σοφόν δογματισμόν του Φρόντ, ότι τα άυτονόητα θα κάμουν τους δρόμους και όχι οι καλοί δρόμοι τα άυτονόητα.

Χ. ΤΩΝΟΧΟΣ

“ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ,,

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΖΥΘΟΠΟΙΤΑΣ-ΒΥΝΟΠΟΙΤΑΣ-ΠΑΓΟΠΟΙΤΑΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ο αρχαιότερος και μεγαλύτερος

Βιομηχανικός Οίκος εν Ελλάδι

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1864

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

